

Advokaten

| ADVOKATBLADET | NR. 1 2017 | 97. ÅRGANG |

Oppretter gruppe for å ta
ISOLASJONSSAKER
pro bono

Nye og aktuelle fagtilbud – meld deg på!

JUSJURISTENES
UTDANNINGSSENTER

Diverse kurs Hvitvasking – forslag til ny lov Hvitvasking – praktisk gjennomføring av regelverket i advokatvirksomhet Writing Modern Legal English Strategiske forhandlinger	1. MAR. 25. APR. 3. APR. 26. APR.	Konkurs Beslagsrettens omfang ved konkurs og tvangsfullbyrdelse Utleggstrekk – utlegg i lønnskrav m.v Omstøtelse i konkurs Det årlige konkurserettskurset i Kristiansand	4. APR. 3. MAI. 4. MAI. 8.–9. JUN.
Arbeidsrett Fagforum i arbeidsrett Det årlige arbeidsrettskurset, Bergen	9. FEB.–9. NOV. 9.–10. MAR.	Konkurranserett Det årlige statsstøttekurset	23.–24. MAR.
Alternativ tvisteløsning Voldgiftsdommerutdanningen Forhandlingskurs på Harvard-campus – Workshop Forhandlingskurs på Harvard-campus – Advanced	6. FEB.–24. MAI 26.–28. JUN. 29.–30. JUN.	Kontraktsrett Drafting and Negotiation International Contracts in English Drafting contracts in English	22.–23. MAR. 4. APR.
Bank, finansiering og valuta Finansdagen	15. MAR.	Ledelse Fagforum i ledelse	3. MAR–15. JUN.
Barnerett Det årlige barnerettskurset	30.–31. MAR.	Menneskerettigheter Individklager i FNs menneskerettighetskomiteer	20. FEB.
Bistandsadvokater Det årlige bistandsadvokatkurset	2.–3. MAR.	Offentlige anskaffelser Innføring i offentlige anskaffelser Det årlige kurset i offentlige anskaffelser	14.–15. FEB. 3.–4. MAI
Bolig- og eiendomsrett Næringseiendom – offentligrettslige krav Ny eierseksjonslov – de viktigste endringene arrangeres i Oslo, Trondheim og Bergen	2. FEB. 27., 29. og 30. MAR.	Opphavsrett Det årlige opphavsrettskurset	9.–10. MAR.
Byggekontrakter og entrepriserett Entreprisedagen	26. APR.	Personvern Personvern i praksis	26. JAN.
Børs- og verdipapirrett Børsrettsdagene	30.–31. JAN.	Regelteknikk Praktisk regelteknikk Praktisk regelteknikk Regelteknikk – gjennomføring av EU/EØS forordninger og direktiver	1.–2. MAR. 7.–8. JUN. 9. JUN.
Børs- og verdipapirrett Børsrettsdagene	30.–31. JAN.	Regnskap og økonomi Økonomiforståelse Fordypningskurs i økonomi	9.–10. MAR. 4.–5. MAI
Energi- og miljørett Det årlige kurset i energi- og miljørett	7.–8. MAR.	Selskapsrett Frokostkurs om ansattes medeierskap i aksjeselskaper	2. MAR.
Erstatningsrett Erstatningsrett, forsikringsrett og trygderett Fagforum i personskadeerstatning Personskadeerstatning	23. MAR. 5. APR.–21. NOV. 3.–4. MAI	Sivilprosess Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett Avhør av parter og vitner Seminar on Civil Litigation in the US and Scandinavia Argumentasjon og prosedyreteknikk	30. JAN. 13.–14. MAR. 14.–17. MAR. 24. APR.
Etikk Etikk og risikohåndtering for advokater Fifty ways to lose your licence	28. FEB. 27. APR.	Shipping og offshore International Shipping - Relations and Negotiation (London)	26.–28. APR.
Forvaltningsrett og statsrett Forvaltningsrett – nyheter og ajourføring Offentleglova Sentrale temaer i kommunalretten	2. FEB. 21. MAR. 11. MAI	Skatterett Det årlige skatterettskurset, Oslo	30.–31. JAN.
Helse- og trygderett Det årlige trygderettskurset	9.–10. FEB.	Skjønns-, ekspropriasjons- og vassdragsrett Det årlige ekspropriasjonsrettskurset	28.–29. MAR.
IKT Det årlige IKT-rettskurset	2.–3. MAR.	Tingsrett Det årlige tingsrettskurset	9.–10. FEB.

Vi tilbyr også en rekke **e-kurs** innen flere rettsområder! Les og bestill på **jus.no**.

Innhold

Nyheter

4 Nytt barnelov-forslag hudflettes

- Isolasjon
- 6

Kritisk til isolasjonsomfanget i norske fengsler: Isolert i 1,2 millioner timer
- 7

Vil ta isolasjonssaker til domstolen
- 8

Luftes i røyke-bur i garasjen
- 9

– Bruker isolasjon for å knekke deg
- 10

– Dypest sett er søksmålet i samfunnets interesse

- 12

Vil chatte med klienter som står fast
- 14

Kjemper for å beholde advokat-tittelen

- Trender
- 16

– Det er sider ved advokatvirksomheten som har gått for langt
- 18

Satser på smal nisje og politikk
- 19

Lokker by-advokater hjem til bygda

- 24

Nyvalgt leder i Bistandsadvokat-utvalget Hege Salomon: – Viktig at erstatningen kommer fra tiltalte selv om han frifinnes
- 30

Forvirring om grunnlovsparagraf
- 39

Støttet Trump i det skjulte
- 40

EU-domstolen omstrukturerer

Profilen

26 Sivs sceneskifte

Tema

- 20

Hvor godt forsikret er du?
- 21

En skadeutbetaling i uken
- 22

Dette er signalene på at du er hacket

Fast stoff

- 42

Bøker og lesestoff
- 43

JUS
- 44

Lederens kommentar
- 45

Debatt
- 52

Jussbuss
- 53

Advokatansvar
- 54

Månedens advokat
- 56

Folk & Forum
- 64

Advokater i nyhetene
- 66

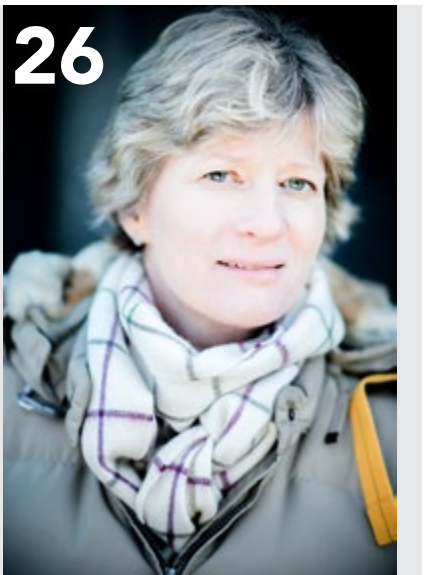
Sosiale medier

Gule sider:
Midt i bladet (riv ut) eller les som eblad med aktive lenker til dommene på www.advokatbladet.no
Forsidefoto: Bendik Falch-Koslung fotografert av Robert Eik.
Redaksjonen avsluttet 18.januar www.advokatbladet.no

 www.facebook.com/Advokatbladet

 [@Advokatbladet](https://twitter.com/Advokatbladet)

 [@Advokatbladet](https://www.instagram.com/Advokatbladet)

Advokat-tjenester på nett

SVÆRT MANGE vil i løpet av livet ha behov for advokathjelp til privatrettslige avtaler. Men å oppsøke en advokat kan være både tidkrevende og kostbart.

MENS MAN KAN CHATTE med forsikringsselskapet, banken, mobiloperatøren og de aller fleste andre man som kunde har et forhold til fra PC eller mobil, er det fortsatt gjerne slik at man må møte opp personlig om man trenger juridisk bistand. Dette synes mange er tungvint, viser et prøveprosjekt forsikringsselskapet Help gjorde i desember i fjor.

HELP LOT ALLE få tilgang til en gratis samboeravtale på nett kombinert med online-hjelp fra en advokat. Tilbudet ble umåtelig populært: 26.000 mennesker var inne på nettsidene, og fire tusen av dem lastet ned kontrakten.

«TIDLIGERE var det en slags høytid forbundet med personlige møter. Kundene våre sier derimot at de er storfornøyde med at de ikke trenger å besøke advokatene. Ved online-tjenester kan de enkelt korrespon-dere med oss uten å ta turen innom kontoret», sier Helps informasjons-sjef Dag Are Børresen (se side 12).

I HELPS NYE DIGITALE PORTAL vil selskapets kunder få tilgang til samboerkontrakter og en rekke

andre juridiske avtaledokumenter via nettet.

I EN STORSTILT reklamekampanje med en kjent skuespiller fra advokat-TV-serien «Suits», fremstiller selskapet seg som et rimelig og folkelig alternativ til den ufølsomme, hensynsløse og pengegriske forretningsadvokaten.

ADVOKATER kan kanskje la seg irritere over kampanjen, som harselerer med alle kjente advokat-myter. Eller over Helps momsfristak på advokattjenester, som mange mener er svært konkurransevidende. Eller over hele forretningsmodellen, som ifølge motstanderne ikke sikrer advokatens uavhengighet (og ja, det finnes en egen Facebook-gruppe for misfornøyde Help-kunder).

MEN SELSKAPET, som har kniven på strupen fra Advokatlovutvalget – som foreslår å strippe tittelen fra firmaets advokater – har en digital satsning som markedet etterspør. Helps prøveprosjekt viser at det er et stort, udekket behov i markedet for enkel, rask og trygg juridisk bistand på nett.

NINA SCHMIDT

REDAKTØR

nina@advokatbladet.no

mobil: 915 59 602

Narko-program blir landsdekkende

I ti år har domstolene i Bergen og Oslo kunnet idømme rusavhengige som blir domfelt for kriminalitet relatert til rusavhengigheten tilbud om å gjennomføre et narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) i stedet for ubetinget fengsel. Nå skal narkotikaprogrammet også tilbys i resten av landet.

Avdelingsleder og tingrettsdommer Nina Opsahl i Oslo tingrett har sammen med Ingunn Seim fra Kriminalomsorgsdirektoratet ansvar for utrulling, og deltar på straffekonferanser, påtalemøter og samlinger i domstoler for å informere om programmet.

– Vi ønsker å nå ut med informasjon til forsvarere i hele landet. Ettersom initiativet til narkotikaprogrammet ofte ligger hos forsvarerne, er det viktig å skape oppmerksomhet om denne muligheten for straffegjennomføring, påpeker Opsahl.

Den som dømmes må ønske å gjøre noe med problemet sitt, og samtykke til å straffes med et slikt program. Prøvetiden blir satt til minimum to år. Programmet kan bestå av ulike former for behandling, NAV-kontakt, hjelp til skolegang, arbeidstrening, boligtrening, nettverksbygging eller andre tiltak tilpasset den enkelte.

Kriminalomsorgen skal koordinere og samordne hjelpetiltak og domstolene skal føre kontroll med domfelte under straffegjennomføringen.

Oslo krets arrangerte nylig et debattmøte om programmet, samt om ungdomsstraff og samfunnsstraff, på Litteraturhuset i Oslo. I panelet satt, foruten Opsahl, Ingunn Seim, leder av narkotikadomstolen i Bergen, forsvarsadvokat Aase Karine Sigmond, Jan-Erik Sandlie fra Kriminalomsorgsdirektoratet og Morten Holmboe, førsteamanuensis ved Politihøgskolen.

Tingrettsdommer Nina Opsahl.

Reisesalær-kutt skal evalueres

Mens advokatenes Face-book-gruppe *Ingen rettsikkerhet uten rettshjelp* flommer over av bilder som viser hvor umulig advokater mener det er å jobbe på reise, har proteststormen mot Justisdepartementets halvering av

salæret på reise, møtt gehør hos enkelte på Stortinget.

Da Stortinget behandlet budsjettinnstillingen før jul, tok Venstres Iselin Nybø opp saken: «Vi må ta på alvor når advokater og Advokatforeningen så tydelig adresserer

at dette kan bli en utfordring, spesielt for dem som er bosatt i distriktene, og for dem som sitter i varetekt i fengsel utenfor sin egen rettskrets. Advokater rundt omkring i hele landet frykter at disse vil få dårligere

rettshjelp. Det er i hvert fall ikke noe vi i Venstre ønsker», sa Nybø.

«Det er ellers blitt hevdet at advokater kan jobbe mens de reiser. Det kan godt være at de kan det, men det er heller ikke helt

uproblematisk å dra fram straffesaksdokumenter, barnevernsdokumenter og tvangsvedtak i helsesektoren når man sitter på en overfylt kystbuss eller på en ferge. Det kan være brudd på taushetsplikten», sa hun.

Med 63 mot 39 stemmer vedtok Stortinget å be regjeringen om å evaluere endringen i reisesalæret i løpet av tre år «og komme tilbake til Stortinget på egnet måte».

Iselin Nybø tok opp advokatenes situasjon i budsjettdebatten. Foto: Jarvin, Wikimedia Commons

Nytt barnelov-forslag hudflettes

Regjeringen ønsker å endre loven slik at domstolen av eget tiltak skal kunne frata straffedømte foreldreretten til egne barn. Forslaget slaktes av Advokatforeningen og av en rekke domstoler.

TEKST: NINA SCHMIDT

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD / NTB SCANPIX

Domstoladministrasjonen, Høyesterett, Borgarting lagmannsrett, Oslo tingrett, Bergen tingrett og flere mindre tingretter er blant høringsinstansene som påpeker at lovforslaget rett og slett bryter med norsk rettstradisjon.

Lovforslaget som skaper bruduljer, kalles «Endring i barneloven mv. om bedre beskyttelse av barn», og ble i november i fjor sendt på høring av Barne- og familiedepartementet.

TAP AV ALLE RETTIGHETER
«Departementet foreslår en ordning i barneloven der

domstolen av eget tiltak skal ta opp og avgjøre sak om tap av foreldreansvar, retten til å ha barnet boende fast hos seg og samværsrett når en forelder er dømt i en straffesak for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn. Sakene vil komme automatisk opp for domstolen, uten at forelder reiser sak. Det vil skje en konkret vurdering av saken, men utgangspunktet vil normalt være tap av alle rettigheter, ofte etter en forenklet behandling i domstolen», heter det i det 98 sider lange høringsnotatet.

Formålet med de foreslåtte lovendringene er bedre be-

skyttelse av barn, samt å bedre samspillet mellom barneloven, barnevernloven og straffeloven, heter det i høringsbrevet.

Tap av foreldreansvar skal gjelde ved domfellelse for lovbrudd som tvangsektenskap, grov frihetsberøvelse eller menneskehandel, slaveri, grov kroppsskade, drap, grov mishandling i nære relasjoner, grov kjønnslemlestelse, grov uaktsom voldtekt, voldtekt av barn under 14 år, seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år, incest, og seksuell omgang mellom nærstående der lovbruddet er «knyttet

til vold, overgrep og personlig frihet».

– USEDVANLIG SVAKT

I sin høringsuttalelse skriver Advokatforeningen at «den er imot de konkrete forslagene».

«I hovedsak vises til det usedvanlig svake grunnlaget for lovforslaget, til en svært mangelfull utredning av behovet for slike bestemmelser, og til en svak og mangelfull utredning av særlig de prosessuelle forslagene hva gjelder de krav som internasjonale konvensjoner oppstiller», skriver Advokatforeningen.

Foreningen mener det er «ytterst betenkelig at partene ikke skal ha ubetinget rett til hovedforhandling», og peker på at dette vil «være klart i strid med helt grunnleggende rettssikkerhetsgarantier».

INKVISISJON

Agder lagmannsrett regelrett slakter lovforslaget:

«Forslaget om at domstolene av eget tiltak skal reise sak, bryter imidlertid så fullstendig med grunnleggende prinsipper om domstolens rolle at det ikke er et egnet virkemiddel. (...) En slik reform betyr i realiteten intet mindre enn å

innføre inkvisisjon som prosessform i disse sakene», skriver førstelagmann Dag Bugge Nordén i domstolen.

Asker og Bærum tingrett påpeker i sitt høringsvar at lovforslaget «bryter med norsk rettstradisjon».

«Norsk prosessordning – både sivil- og straffeprosessen – bygger på at retten løser de tvister som bringes inn for domstolen. Prosessen er partsdominert, ikke domstolsdominert», skriver sorenskriver Kristin Jahre Ramm.

Borgarting lagmannsrett påpeker i sitt høringsvar at «forslaget bryter fundamentalt med grunnleggende prinsipper for hva som er domstolens oppgaver, funksjon og arbeidsmåte», skriver lagmann Ellen Mo og lagdommer Eyvind Sivertsen, og peker på at forslaget vil innebære en innføring av et «inkvisitorisk prinsipp der domstolen dømmer i en sak som del selv har fremmet og utredet».

«Lagmannsretten er meget betenkt over forslaget», skriver de to dommerne.

Bergen tingrett skriver i sitt høringsvar at forslaget reiser en rekke spørsmål, spesielt knyttet til EMK artikkel 8 og forbudet mot dobbeltstraff.

Oslo tingrett mener at «lovforslaget innebærer etter vår oppfatning et brudd med norsk rettstradisjon, uten at dette er nærmere drøftet i høringsnotatet», skriver sorenskriver Geir Engebretsen.

Som de øvrige domstolene peker Domstoladministrasjonen (DA) peker på at lovforslaget bryter med norsk rettstradisjon, og bemerker at «et lovforslag som innebærer så vidtgående endringer av stor prinsipiell betydning, burde vært undergitt en omfattende drøfting, fremfor forslag til endringer i en enkelt lov. At høringsfristen er meget kort, gjør denne situasjonen ytterligere uheldig».

Høyesterett «kan forstå at det er grunnlag for slike innvendinger» som Domstoladministrasjonen, Den norske dommerforening og flere domstoler har reist mot sentrale deler av forslaget, skriver landets øverste domstol i sin uttalelse. At tingrettene skal reise sak om tap av foreldreansvar av eget tiltak, «fører til en ny og problematisk rolle for domstolene», skriver Høyesterett, som minner om at retten til familieliv er en grunnleggende menneskerett nedfelt i Grunnloven, i EMK og i FN's barnekonvensjon.

Etikk-kurs der du er

Advokatforeningen tilbyr tilpasset kurs i etiske dilemmaer. – Det er positivt at firmaene etterspør etikk-påfyll, sier foredragsholder Marte Dahl.

– Vi har den siste tiden fått en del forespørsler om å holde foredrag om ulike etiske dilemmaer. Det er veldig positivt at flere er opptatt av dette, sier advokat Marte Dahl.

I Advokatforeningen jobber hun i hovedsak med advokatetiske spørsmål, deriblant medlemsrådgivning på telefon – når hun da ikke reiser rundt og holder foredrag.

– Temaer som interessekonflikt, taushetsplikt og relevant statistikk, er populært. Men det viktigste er at dette ikke er et standardisert kurs. Firmaene kan selv være med å bestemme agendaen. Det gir bedre dialog og engasjement fra deltagerne, fortsetter Dahl.

Da hun i begynnelsen av november 2016 holdt foredrag for Wikborg Rein i Bergen, var det statistikk og utvalgte temaer for store, private advokatselskapene, hun presenterte.

– Temaene engasjerte, og det ble en livlig diskusjon underveis. For mindre selskaper vil nok en annen statistikk og andre temaer være mer relevant, forteller Dahl.

Foredraget varer om lag én til to timer, tilbys der man ønsker, og er et medlemstilbud til Advokatforeningens medlemmer. Ta kontakt med sekretariatet i Advokatforeningen for mer informasjon.

– Vi tilpasser foredraget så det blir mest mulig interessant for deltagerne, sier advokat Marte Dahl.

Kritisk til isolasjonsomfanget i norske fengsler:

Isolert i 1,2 millioner timer

Statistikk viser at innsatte i norske fengsler i 2015 satt 1.188.210 timer isolert på enecelle. Men under- og feilrapportering kan ifølge Krom gjøre at antall isolasjons-timer i realiteten er langt flere.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

GOL: Styremedlem i Krom (Norsk forening for kriminalreform) Mikkel Thørrisen, åpnet det 48. Krom-seminaret på Storefjell med å presentere ferske tall til deltagerne, en statistikk han var tilfreds med å kunne offentliggjøre – men bekymret for at kanskje ikke stemmer.

Statistikk fra Kriminalomsorgsdirektoratet viser at innsatte i norske fengsler i 2015 satt 1.188.210 timer isolert på cellen. Disse timene er fordelt på 6161 episoder, noe som gir en gjennomsnittstid på åtte døgn pr. isolasjons-episode. En utbredt internasjonal definisjon av isolasjon er at innsatte tilbringer 22–24 timer i døgnet alene på celle. Kriminalomsorgsdirektoratets skiller mellom helt og delvis utelukkelse. Direktoratets definisjon av «*hel utelukkelse*» er «*at innsatte overhodet ikke har noe fellesskap med andre i løpet av dagen*».

– UTILGJENGELIGE TALL

At tallene tidligere har vært vanskelig tilgjengelig er ifølge Thørrisen en stor svakhet i systemet.

– Mangelfull statistikk over bruk av isolasjon har vært et problem i årevis. Det er et demokratisk problem at vi har manglet oversikt over bruk av det mest restriktive inngrepet staten kan gjøre overfor borgerne, og dermed gjort det vanskelig å evaluere isolasjonspraksisen, sa Thørrisen fra scenen.

Vedtakene deles inn i ulike kategorier, der «ro, orden og sikkerhet» er den klart mest brukte med 2856 vedtak. Men hva er egentlig definisjonen på «ro, orden og sikkerhet»?

– Dette er en paragraf som er blitt kritisert, og fremstår som en diffus sekkebetegnelse med uklare kriterier over hva som må til for å kunne isolere en fange på dette grunnlaget. Da er det litt foruroligende å se at det er den som er mest brukt, sa Thørrisen.

Når det gjelder antall timer, topper kategorien «bygning og bemanningsmessige forhold» oversikten over de lengste isolasjonene, med 589.210 timer.

KREVER OPPRYDNING

Det er store variasjoner mellom fengslene. Ringerike fengsel ligger på topp med 289.703 timer fordelt på 689 episoder, etterfulgt av Bergen fengsel med 225.400 timer på 877 vedtak.

Ifølge Thørrisen er det grunn til å tro at det hefter betydelig usikkerhet ved datagrunnlaget.

– Årsaken er blant annet ulik registreringspraksis i fengslene, og at tilsyn har vist at det ofte mangler isolasjonsvedtak. Dermed er det grunn til å tro at antall isolasjoner sannsynligvis underrapporteres.

– Hvis det er rot med datamaterialet i utgangspunktet vil ikke tallene i andre enden heller være pålitelige.

– En solid opprydningsjobb i prosedyrene med å registrere og rapportere isolasjon på lokalt nivå, bør være prioritert én fremover, sier styremedlem i KROM, Mikkel Thørrisen.

FORESLÅR FLERE ENDRINGER

Krom tar nå til orde for at straffegjennomføringsloven bør revideres fullstendig.

– Vi må styrke fangenes rettssikkerhet på dette området. Det bør lages en felles forskrift som detaljert regulerer alle sider ved bruk av isolasjon. Her må det komme en enhetlig tilnærming. Vi mener også det må etableres kontroll- og tilsynsordninger som ivaretar fangenes rettssikkerhet så vel som Norges menneskerettslige forpliktelser, fastslo Thørrisen og tillå.

– Sivilombudsmannens forebyggingsenhet gjør en god jobb, men vi mener også det må etableres en uavhengig og slagkraftig tilsynsinstans som også kan gå inn i enkeltsaker.

– Ikke minst bør fanger få fri retts-hjelp i isolasjonssaker, så de ikke skal være avhengige av å være kjendis for å kunne føre en slik sak for domstolen.

Vil ta isolasjonssaker til domstolen

Advokatforeningen har etablert en isolasjonsgruppe som vil prøve lovligheten av isolasjon for retten.

TEKST: NINA SCHMIDT
FOTO: ROBERT EIK

Nå søker gruppen kontakt med straffedømte eller tidligere siktede personer for å kjøre saker i domstolen om urettmessig isolasjon på glattcelle i politiarrest, eller ulovlig isolasjon i fengsel.

– Det skjer mye isolasjon i norske fengsler som vi tviler på om tåler domstolens lys, sier Bendik Falch-Koslung, advokat i advokatfirmaet Mette Yvonne Larsen & co., og leder av den nyetablerte isolasjonsgruppen.

De andre i gruppen er Marius Dietrichson, leder av Forsvarergruppen, advokat Thomas Horn i Arresttilsynet, advokat Nora Hallén fra Yngre Advokater Oslo og Ingrid Agnes Keenan fra Jussbuss.

GLATTCELLE-DOM

Isolasjonsgruppen er en videreføring av Advokatforeningens glattcelleprosjekt, et prosjekt som førte til den såkalte «glattcelledommen» i Oslo tingrett i juni i 2014. Dommen slo fast at isolasjon av arrestanter ikke er lovlig uten en konkret vurdering av om det faktisk er behov for isolasjon. Isolasjon er en krenkelse av rett til privatliv og familieliv, og i strid med EMKs artikkel 8 (retten til respekt for privatliv og familieliv) og artikkel 14 (forbud mot diskriminering), slo retten fast.

Daværende leder av Forsvarergruppen, Frode Sulland, kalte bruken av glattceller for «det mest omfattende brudd på menneskerettighetene i norsk rettshistorie».

Dommen har gitt resultater, forteller Bendik Falch-Koslung, som var partshjelper på vegne av Advokatforeningen i glattcelle-saken.

– Hvem som skal prosedere sakene i retten når den tid kommer, er ikke avgjort ennå, men vi ser for oss en dugnad, og vil gjerne utfordre advokatfirmaer til å bistå, sier Bendik Falch-Koslung.

– Vi føler at vi har oppnådd ganske mye. Det er fortsatt en del brudd på 48-timers regelen, riktignok, men statistikken viser at bruken av glattcelle har gått kraftig tilbake, sier han.

MANGLER OVERSIKT

Gruppen ønsker likevel å videreføre arbeidet mot bruken av isolasjon, og ønsker derfor å bringe saker inn for domstolene både om ulovlig isolasjon på glattcelle i regi av politiet, og ulovlig isolasjon i fengsler i regi av kriminalomsorgen.

– Vi vet at isolasjon i fengslene brukes mye, men har ingen komplette oversikter over bruken, sier Falch-Koslung.

Isolasjonsgruppen er laget etter modell av Advokatforeningens Aksjons- og prosedyreprosjektet, der advokater på dugnad fra 2007 til 2014 kjørte et syttitalls asylsaker for retten for å prøve sakenes juridiske holdbarhet, og vant frem i om lag 65 prosent av sakene.

Isolasjonsgruppen er særlig interessert i politiarrest-saker der personen har sittet på glattcelle i over 48 timer, eller er blitt plassert på glattcelle i forbindelse med en planlagt pågrep, uten at politiet har hatt et opplegg ved innbringelsen.

Videre ønsker man kontakt med straffedømte, eller tidligere straffe-

dømte, som i fengsel er blitt isolert i lengre perioder, eller at isolasjonen helt eller delvis er begrunnet med bygnings- eller bemanningsmessige forhold.

DE FLESTE FÅR AVSLAG

Isolasjonsgruppen ber nå fanger som har opplevd urettmessig isolasjon om å sende dem en søknad i brevform, og har utarbeidet et eget søknadsskjema som kan lastes ned fra Advokatforeningens nettsider.

– Ved hjelp fra Jussbuss' fengselsgruppe skal vi informere om prosjektet i norske fengsler, slik at de innsatte får kjennskap til prosjektet, og kan søke. Og så håper vi at advokater kan bidra til å gjøre prosjektet kjent, sier Falch-Koslung.

I «standardorientering til søkere» skriver gruppen at en del av dem som søker, vil få avslag, da gruppen bare vil velge ut prinsipielle saker som har en rimelig mulighet til å vinne frem i rettssystemet.

Personene som går til sak, vil selv måtte ta den økonomiske risikoen, da isolasjonsgruppen bare kan bistå med domstolsprøving og advokatutgifter, men ikke statens saksomkostninger, rettsgebyr og så videre ved eventuelt tap.

Luftes i røyke-bur i garasjen

Advokatene Thomas Horn og Arne Gunnar Aas i Arresttilsynet reiser rundt og inspiserer landets politiarrester. De er kritiske til mye av det de ser. I Bodø luftes arrestantene i en 1 x 1 meter røykebod.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Politidirektoratets arresttilsyn fører tilsyn med landets politiarrester. I tilsynet sitter Schjødt-partner Thomas Horn som Advokatforeningens representant, mens Hjort-kollega Arne Gunnar Aas er vara. Advokatene har besøkt en rekke politiarrester – og mener et gjennomgående problem er at politiarrestene er bygget på en helt uhensiktsmessig måte, som glattceller.

– Dette skjer i veldig mange av tilfellene uten noen god grunn. Hvis du er ruset, og vurderingen er at det er fare for skade på deg selv eller andre, er det kanskje nødvendig. Men i veldig mange tilfeller burde det ikke være noe i veien for å ha mulighet til et felleskap eller en seng på cellen. Her skjæres alle over en kam, fastslår Horn overfor Advokatbladet.

Kollega Aas utdyper;

– Mange av arrestene er i kjellere i et politihus, noe som innebærer at det stort

sett ikke er skikkelige luftemuligheter. Og hele arresten er gjerne bygget basert på at fangen skal isoleres. Isolasjon er selvfølgelig nødvendig for noen, men langt de færreste, men her underkastes alle det samme regimet. Det strider mot våre internasjonale forpliktelser – og er helt unødvendig, sier Hjort-partneren.

– UEGNEDE BYGG

I november besøkte Horn og tilsynet arresten i Bodø. Rapporten derfra er nå klar, og tar opp en rekke mangler. Tilsynet understreker at de mener sentralarresten driftes på en velfungerende måte, og at arbeidet gjøres av ansatte med gode holdninger. De er likevel kritisk på flere områder, deriblant til manglende luftingsmuligheter og fysisk aktivitet, og skriver følgende:

«*Lufting*» skjer ved at den innsatte kan bli med ut i kortere turer til garasjeanlegget. I garasjeanlegget er det montert en liten ventilert «røykebod» som måler ca. 1 x 1 m. Etter Tilsynets oppfatning er «røykeboden» helt uegnet for å gi de innsatte akseptable muligheter for «lufting». Tvert om fiatar røykeboden den innsatte mulighet for menneskelig kontakt (den innsatte plasseres nærmest i et bur), og har etter tilsynets mening ingen annen funksjon enn at det hindrer at sigarettøyk kommer ut i garasjeanlegget. Tilsynet er kritisk til at det ikke er eget rom hvor advokat eller lege kan samtale med den innsatte. Det rommet som tidligere ble brukt for dette formålet er nå tatt i bruk som kontor.», heter det i rapporten.

– Når du tas ut av cellen har du behov for mental stimuli og menneskelig kontakt. Fysisk innesperring og

– Vi er blitt møtt med åpenhet, sier Thomas Horn, som er medlem av Arresttilsynet. Arne Gunnar Aas er vara.

fravær av menneskelig kontakt, er noe av det aller mest alvorlige vi kan gjøre med folk, advarer advokaten.

Han presiserer at det ikke er grunn til å tro at forholdene i Bodø er verre enn andre steder.

OVERVÅKING ER REGELEN

Advokatene er også kritisk til at overvåking av cellene fremstår mer som regelen enn unntak i politiarrestene. I Bodø fikk tilsynet opplyst at det er rutine på å overvåke alle cellene.

– Selv om forskriftene sier at man bare skal skru på overvåkingen der man har foretatt en vurdering av at det er nødvendig, i det enkelte tilfellet, skjer dette i stor grad likevel. Grovt sett, kan man si at kameraet stort sett alltid står på i landets politiarrester, sier Aas.

Argumentasjonene fra arrestforvarer er gjerne at de er så redde for dødsfall eller alvorlige skader i arresten, at de ikke kan bære ansvaret.

– Men det er altså ikke anledning til overvåking uten en individuell vurdering, presiserer han.

De håper nå at rapportene blir tatt alvorlig, og at manglene rettes opp i for neste.

Advokatene ser likevel noen lyspunkter.

– Arrestene er generelt blitt flinkere på å hindre over-sitting, altså opphold lengre enn 48 timer. Fengselsplassene i Nederland kan nok også være noe av årsaken her. Det er også blitt bedre rutiner på å forsøke unngå å sette barn under 18 år på glattcelle, og umiddelbart varsle barnevernet, sier Aas.

– Bruker isolasjon for å knekke deg

Innsatte Petter Nielsen er positiv til Advokatforeningens nye isolasjonsprosjekt, men skeptisk til hvor mye gjennomslag det vil få.

GOL: Petter Nielsen er inne i siste måneden av soningen av en fjorten års dom, og soner for tiden hjemme. På dagtid arbeider han full tid i anleggsbransjen. Under varetektsperioden i Sverige satt han først isolert i ti måneder, hvorav åtte og en halv måned celle der vinduet var blendet.

– For meg hersker det ingen tvil om at politiet bruker soning for å knekke deg, altså for å få deg til å tilstå. Selv tålte jeg isoleringen fint, men jeg så mange på nabocellene som knakk sammen, og slet psykisk. Samtidig må man erkjenne at noen ganger er isolasjon riktig, enten for å beskytte andre innsatte eller den innsatte fra seg selv.

– Det er veldig bra at Advokatforeningen setter fokus på isolerte fanger. – Jeg tror i hovedsak at politiets bruk av isolasjon – gjennom aksept fra retten – vil være meget vanskelig å endre. Politiet ser på

– Selv om jeg selv personlig har klart meg bra, skal det bli godt å bli ferdig med kriminalomsorgen, sier innsatte Petter Nielsen.

dette som en god måte å få folk til 'mykne' på og at det vil være lettere å få folk til å tilstå. De vil ikke møte samme motstand fra kriminalomsorgen så her har jeg god tro på at en endring kan og vil skje.

VERRE I SVERIGE

På Krom-seminaret på Storefjell tok Nielsen, som i om lag to år var tillitsvalgt for de 189 innsatte på Ullersmo, flere ganger ordet fra talerstolen. Han mener isolasjon stadig blir brukt som trusler fra fengselsbetjentene.

– «Hvis ikke du oppfører deg, setter vi deg i isolasjon», sier de gjerne, sier Nielsen som er skeptisk til større fengsler, slik det er mange av i Sverige.

– I fengselet der jeg satt i Sverige var det enda tøffere, og langt mer grov vold blant de innsatte. En gang, da jeg egentlig var ferdig på isolasjonsavdelingen, fikk jeg en ekstra uke i isolat. Grunnen var at det ikke var ledig plass i den andre avdelingen, sa han.

Han mener flere av fangene som isoleres, aldri burde vært i fengsel.

ANNONSE

ADVOKAT- OG DOMMERKAPPER

for damer og herrer – Omgående fra lager

Vi har flyttet!

(Se ny kontaktinfo nedenfor)

EDVINS

Besøksadresse: Rådmann Halmrastsvei 4 SANDVIKA

tlf. 67 55 94 04 - epost: edvinsas@hotmail.com - www.edvins.no

ARRESTTILSYN

- Politidirektoratet, lokal statsadvokat og et medlem utnevnt etter forslag fra Advokatforeningen er i henhold til forskrift om bruk av politiarrest § 4–2 pålagt å føre tilsyn med politiarrestene.
- Primær oppgaven for tilsynsutvalget er å etterse at politiarrestene innrettes og driftes i tråd med gjeldende regelverk, og å bidra til kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av arrestfunksjon i politiet.

(Kilde: Politidirektoratet)

– Dypest sett er søksmålet i samfunnets interesse

Søksmålet Anders Behring Breivik har anlagt mot Staten er bra og nødvendig, mener norske menneskerettsadvokater. – At menneskerettighetene gjelder også for ham burde ikke være gjenstand for diskusjon.

TEKST: NINA SCHMIDT

Det sier Frode Elgesem, nyvalgt leder av Menneskerettighetsutvalget i Advokatforeningen.

Men er det riktig å holde Breivik isolert fra fangefellesskapet?

– Dette er et spørsmål jeg tror man som utenforstående bør være forsiktig med å mene noe skråsikkert om. Isolasjon er meget alvorlig og skadelig, særlig når den blir langvarig. Likevel er det et temmelig konkret spørsmål om samvær med andre fanger skal tillates. Jeg tror det er vanskelig å svare på dette uten å kjenne hans tilstand, risikobildet og forholdene i fengselet godt. Om forholdene ligger til rette for slikt samvær vil antageligvis også variere over tid, sier Frode Elgesem.

Dypest sett er dette søksmålet i samfunnets interesse, men setter samfunnet på prøve, sier Bergens-advokat og medlem i Hovedstyret, Arild Dyngeland.

– Vi holder oss med noen generelle verdier, noen minsterettigheter som vi alle skal passe inn i. Det store presset for ethvert samfunn er hva man gjør i den vanskeligste saken, det er der den store prøven ligger. Hvis forargelsen og frykten er stor nok, så kompromisser man med reglene, sier Dyngeland.

GJENNOMGANGSTEMA

Asyladvokat Arild Humlen, leder av Rettssikkerhetsutvalget, sier at isolasjon i et menneskerettighetsperspektiv er et

gjennomgangstema i EMDs praksis, og viser til flere saker om isolasjon, både fra Tyskland, Nederland og Danmark.

– Fordi dette temaet stadig slipper inn til prøving i EMD, viser det at dette er noe medlemsstatene sliter med. Viljen og iveren til å bruke isolasjon som virkemiddel fra myndighetene, og domstolenes imøtekommenhet, viser at søksmål for å avklare og synliggjøre grensene for isolasjonsbruken er viktige, sier Humlen.

Nora Hallén, leder av Yngre advokater i Oslo og medlem av den nye Isolasjonsgruppen, påpeker at Kriminalomsorgen fatter alvorlige og inngripende vedtak som får store følger for fangene, i negativ og positiv forstand.

– Disse vedtakene er etter min mening i altfor liten grad gjenstand for domstolskontroll. Det er svært begrensede muligheter til å få fri retts hjelp, og det mener jeg er et rettsikkerhetsproblem, sier Hallén.

Breiviks handlinger diskvalifiserer ham ikke fra å få prøvd om Kriminalomsorgens vedtak krenker hans rettigheter, mener hun.

VIKTIG SAK

– Han er underlagt et regime ingen andre fanger i Norge har opplevd, og jeg synes derfor det er viktig at disse spørsmålene blir prøvd for retten.

Kunne du ha jobbet pro bono for Breivik for å fremme hans menneskerettigheter?

ARILD DYNGELAND

Ja, det tror jeg at jeg hadde vurdert. Dessverre er det slik at hvis rettsstandarder skal utvikles, så skjer det pro bono. Men jeg synes det er sørgelig at det ikke ligger i statens interesser å betale for det.

FRODE ELGESEM

Advokatetisk er det selvfølgelig ikke noe i veien for at advokater gjør dette. Jeg ser også at en slik sak kan sørge for etterlengtet søkelys på bruk av isolasjon og soningsforhold mer generelt, og dermed få betydning ut over den konkrete saken til Breivik. For meg ville det ha vært unaturlig å bistå Breivik på grunn av min rolle som bistandsadvokat for AUF i 22. juli-saken.

MARIJANA LOZIC

I utgangspunktet og prinsipielt sett kunne jeg det. Når det er sagt, og i frykt for å høres for forretningsmessig ut, ville jeg ikke hatt kapasitet til å ta på meg en sak av denne størrelsesorden pro bono.

NORA HALLÉN

Jeg synes ikke det er riktig å ta stilling til et advokatoppdrag som ikke er reelt.

ARILD HUMLEN

Det er et hypotetisk spørsmål. Jeg ville nok vurdert det grundig og særlig ut fra Breiviks eventuelle motiv. En av EMK-systemets sentrale forutsetninger, som hele konvensjonsprotokollen er avhengig av, er at saker om mulige konvensjonskrenkelser bringes til de nasjonale domstolene for prøving.

Arild Humlen mener at utestenging fra fellesskapet i fengslene i noen tilfeller kan forsvares rettslig.

– Men slike tiltak regnes som svært inngripende med stort skadepotensial, og tillates i EMD-praksisen bare brukt der det ikke er noen annen måte å møte faremomentet som betinger bruken på, sier Humlen.

Marijana Lozic i Forsvarergruppen mener at søksmålet setter samfunnet på prøve på flere måter, både ved at Breivik blir så synlig over lang tid, og også ved at det nok er utfordrende for mange å se at han, på lik linje med alle borgere, skal beskyttes av menneskerettighetene.

MØTT POSITIVT

Breiviks advokat, Øystein Storrvik mener at saken terroristen har anlagt mot staten setter rettsstaten på prøve fordi Breivik gjennom sine handlinger

Øystein Storrvik har bare fått positive reaksjoner som følge av at han representerer Breivik.

har utfordret alle beslutningstagere på alle plan, også i rettsapparatet.

– Var det selvfølgelig for deg å jobbe pro bono for Breivik, da hans søknad om fri retts hjelp ble avslått?

– Ja, det var selvfølgelig. Da jeg tok oppdraget var avslag på fri sakførsel et svært sannsynlig utfall. Derfor har vi hele tiden vært forberedt på å ta saken hele veien pro bono, forteller Storrvik.

ANNONSE

Finansavisen
JUS

17. februar
19. mai
15. september
10. november

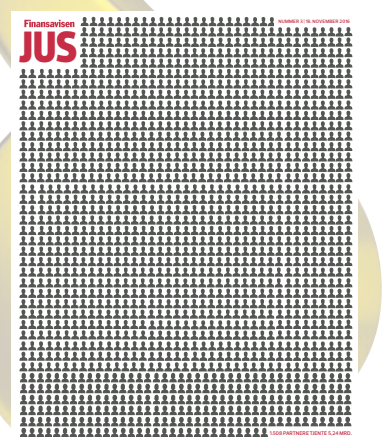
kommer med 4 utgivelser i 2017

Magasinet har en redaksjonell profil med artikler innen jus, finans, skatt og annet interessant, skrevet for næringslivsfolk og advokater. Magasinet gir også en unik mulighet for annonsering og profilering av juridiske tjenester. 71,4% av Finansavisens lesere har beslutningsmyndighet ved juridisk bistand eller valg av advokatfirmaer. Advokatfirmaer og andre med tilknytning til advokatjenester som annonserer i Finansavisen skyter blink. JUS-magasinet har meget høy nytteverdi for leserne og har lang levetid.

Magasinet distribueres med Finansavisen.

Opplag: 40 000

For annonseinformasjon kontakt: Caroline Reed Smith-Meyer
Tlf. 900 15 283 – E-post: caroline@hegnar.no

Finansavisen

Vil chatte med klienter som står fast

Advokatfirmaet Help vil lokke til seg unge klienter med nye digitale løsninger, deriblant en chat-tjeneste.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

–Vårt hovedprosjekt i 2017 blir å gjøre våre mest anvendelige juridiske produkter tilgjengelig digitalt, sier informasjonssjef Dag Are Børresen i Help forsikring.

I hele desember har selskapet, som et prøveprosjekt, tilbudt gratis samboerkontrakt med tilhørende veiledning på sine nettsider. Om brukerne har stått fast, har de kunnet chatte med advokater som hjelper dem.

– Samboeravtalen er bare starten. Vi skal gjøre det samme med et titalls andre juridiske dokumenter også, så de blir like enkle og tilgjengelige. Det mener vi er helt nødvendig for å henge med i konkurransen fremover, fastslår Børresen.

KLIENTEN FÅR EGEN SIDE PÅ NETT

Ved hjelp av Helps nye, digitale kundeportal kan kunden lettere følge status i saken sin, forklarer juridisk direktør Tore Strandbakken.

– Gjennom portalen skal man enkelt kunne være i dialog med advokaten i saken sin, og se alle sendte brev og svar på disse, slik at man slipper å purre advokaten på hva som er siste trinn i saken, sier Strandbakken.

Help har satt seg som mål å være best på digitale tjenester, og legger ned «ganske store ressurser» i å skape kunde-

vennlige portaler og løsninger, forteller han.

GLADE FOR Å SLIPPE MØTER

I løpet av desember, da Help kjørte sitt prøveprosjekt, var hele 26.000 personer inne på Helps nettsider og så på samboerkontrakten, mens fire tusen personer lastet ned kontrakten og sendte den til utskrift.

– Selvsagt kan vi ikke vite hvor mange som faktisk deretter har skrevet under en avtale, men om vi kan hjelpe opp mot fire tusen til å skrive avtale, er det fantastisk, sier informasjonssjef Børresen.

Statistikk viser at over halvparten av dem som har vært inne på siden, har gått inn via mobiltelefon.

– Sidene er faktisk overraskende oversiktlige fra mobiltelefonen, og nede i hjørnet har du kunnet chatte med våre advokater om du sto fast. Det tilbudet kjenner jeg ikke til andre som har ennå, sier Børresen, som mener en digital tjeneste er et tilbud kundene etterspør.

– Tidligere var det en slags høytid forbundet med personlige møter. Kundene våre sier derimot at de er storforneuede med at de ikke trenger å besøke advokatene. Ved online-tjenester kan de enkelt korrespondere med oss uten å ta turen innom kontoret.

KREVER INNLOGGING

I Helps samboeravtalekampanje i desember besvarte Help-advokater praktiske spørsmål knyttet til bruken av det digitale avtaleverktøyet via chat.

– De fleste brukerne valgte å være anonyme, og rådene de fikk var av generell karakter, ikke knyttet til en bestemt sak. Dette ble tydelig opplyst i dialogen og i selve verktøyet. Diskusjonstrådene i denne testperioden ble slettet da samtalene var avsluttet, understreker Børresen.

– Det var viktig å understreke at avtaleløsningen ikke passer alle, og hvis man ville drøfte andre løsninger knyttet til sin sak, for eksempel om eierbrøk i fast eiendom, enn de verktøyet legger opp til, rådet vi brukerne til å engasjere advokat.

Ifølge informasjonssjefen vil en fremtidig chat-løsning kun være tilgjengelig for Helps kunder logget inn på «min side» med bank-id. Selve chatten vil ikke foregå med advokat, men med kundeservice som vil kunne gi oppdatering om status i sakene.

– Dialogen med advokat vil skje via telefon, e-post og ansikt til ansikt. For øvrig gjelder regler for god advokat-skikk og bestemmelsene om taushetsplikt alle advokater, uansett hvor dialogen finner sted.

Skuespilleren Rick Hoffman ble fløyet til Oslo for å harselere med advokat-myter. Faksmeile: Help

Han skal hjelpe Help til nye høyder

Med sleipe «Suits»-Louis i ny kampanje, skal Help nå flere. – Vi håper folk skjønner at vi er motsatsen hans, sier selskapet.

«Lawyers are people too. They are just better paid!»

Ordene kommer fra «The lawyer», Helps nye frontfigur. Et hundretalls Help-samarbeidspartnere mottok like før jul et noe annerledes julekort. Når man åpner kortet starter automatisk en filmsnutt med «The lawyer», bedre kjent som «Louis Litt» fra advokatserien «Suits», som har gått på både TV2 og Netflix i en årrekke.

– Ved å vise en kjent advokatkarikatur for mange både i og utenfor bransjen, forsøker vi å adressere et samfunnsproblem. Vi skal presentere Help og håper folk forstår at vi er motsatsen til «The Lawyer». Samtidig er målsetningen å peke på den uretten i samfunnet at ikke alle har tilgang til fullverdige advokattjenester. Dette er et problem som advokatlovforslaget dessverre ikke løser. Reklamene skal kun vises på

nett, men vi har forsøkt å lage dem så gode at folk forhåpentligvis synes det vil være gøy å dele dem i sosiale medier. Dette er et eksperiment for oss også, vi gleder oss til å se mottagelsen, sier informasjonssjef Dag Are Børresen.

Selskapet har omkring hundre advokater og fullmektiger i dag og blir stadig større. Det snakkende julekortet var en smakebit på selskapets nye kampanje.

– ØKONOMISK INNENFOR

Skuespilleren bak Louis Litt, Rick Hoffman, tilbragte en hel dag i Oslo der han spilte inn en rekke reklamefilmer som Help håper skal ta av på nettet.

– Å leie inn en velkjent Hollywood-skuespiller til Oslo for å spille inn flere reklamefilmer høres dyrt ut. Hva er de økonomiske rammene?

– Jeg tror Rick Hoffman ble så glad for å spille den rollen – og at han fikk lov å gjøre det av «Suits»-produksjonen, at det koster mindre enn man skulle tro. Kampanjen er innenfor de økonomiske rammene vi har.

Juridisk direktør Tore Strandbakken innrømmer at han var skep-

tisk til kostnadene da han fikk høre reklamebyråets idé.

– Min første tanke var at dette var uaktuelt, men det lot seg gjøre til en overraskende lav kostnad, selv om det selvsagt vil slå ut i regnskapet. Tilbakemeldingene vi får fra advokatfirmaene vi har sendt kortet til er veldig gode. Jeg snakket nylig med en partner i et annet selskap som hadde brukt over en time på å vise det frem til kollegene!

Se filmene på Advokatbladet.no.

– Vi håper å nå mange av de som kjenner til oss fra før med kampanjen, og samtidig vekke oppmerksomhet hos studentene, sier Dag Are Børresen (til v.) og juridisk direktør Tore Strandbakken foran bildet av Helps nye frontfigur, skuespilleren Rick Hoffman.

Kjemper for å beholde advokat-tittelen

– Vi driver annerledes enn resten av bransjen, og mener at advokathjelp egner seg utmerket som forsikringsprodukt.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Det sier advokat og informasjonssjef Dag Are Børresen i Help forsikring.

Help-kunder betaler ikke timepris for advokat-bistand, men får advokathjelp via kollektive avtaler. For eksempel har LO-medlemmer rett til advokathjelp ved behov gjennom forbundet sitt, forteller Børresen.

Advokatlovutvalget foreslår, som Advokatbladet flere ganger tidligere har omtalt, at advokatselskaper bare skal kunne eies av advokater som selv jobber i selskapet. Help er heleid av det tyske rettshjelpsforsikringselskapet ARAG.

Om forslaget blir en realitet, vil selskapets vel ett hundre advokater miste advokattittelen, og Help må tenke nytt.

–Vårt poeng er at alle skal ha lik tilgang til fullverdig advokathjelp, og det legger ikke forslaget opp til. Vi ønsker å gi folk flest muligheten til å sikre seg advokathjelp fra advokater som er underlagt etiske krav, reguleringer og regelverk som må gjelde alle som tilbyr juridiske tjenester. Det er en viktig forskjell, sier Børresen.

Helps advokatforsikring koster fra 672 kroner i året for kollektivmedlemmer. For andre ligger prisen på snau fire tusen kroner.

– Vi mener måten vi driver på bør ligge godt innenfor det gjeldende regelverket, og håper «The lawyer»-kampanjen, med glimt i øyet, vil bidra til at flest mulig skal forstå og innse at måten vi driver på er så sikker at den har like stor rett til å ligge innenfor gjeldende regelverk som tradisjonell drift. Vi ønsker selvsagt ikke å ligge i randsonen av advokatlovgivningen, sier Børresen.

– OPPRETTHOLDER KLASSESKILLET

Han mener at lovforslaget ikke har de nødvendige virkemidler for å bygge ned klassesillet mellom de som har råd og de som ikke har råd til fullverdige advokattjenester.

– Vil ikke dere som forsikringsselskap ha incentiver til å bruke mindre tid pr. sak, og dermed få unna sakene raskere når klientene ikke betaler timespris for jobben som gjøres?

– Klientene ønsker at advokaten løser saken på best mulig måte for dem, uten overflødig bruk av tid. Det er også vårt viktigste mål. Spesialisert og effektiv advokathjelp er forutsetningen for at kunden skal bli fornøyd og anbefale Help videre. Da kan ikke advokaten ta snarveier. Slik sett står våre kunders advokater overfor de samme etiske utfordringer som andre advokater, bare med motsatt fortegn når det gjelder tidsbruk. Det hender jo at advokater mistenkes for å ha brukt unødvendig mange timer, eller ha fakturert for mye. Folk flest opplever advokattjenester som for dyre.

EGEN KLAGENEMND

Børresen hevder at det er tryggere å bruke Helps advokathjelp enn andre advokater, fordi Helps kontrollfunksjoner er tydeligere.

– Jens Johan Hjort sa i sin årstale i 2016 at kontrollorganene for advokativirksomhet har til dels motstridende interesser og interessekonflikter, og er vanskelig å forstå, selv for praktiserende advokater. Ettersom vi er et forsikringsselskap, er vi pålagt å ha en egen klagenemnd. En misfornøyd

Help-klient har mulighet til å få saken etterprøvd i nemnden, der det sitter andre praktiserende advokater som ikke jobber i selskapet, sier Børresen.

– Skulle man være misfornøyd med nemndens avgjørelse, står man helt fritt til å gå videre til en hvilken som helst annen advokat. Får den advokaten til et bedre resultat enn vi klarte, forplikter vi oss til å dekke nødvendige kostnader. Kunden kan også velge å klage inn saken til Finansklagenemnda.

– ADRESSERTE TOTALITEN

Generalsekretær Merete Smith i Advokatforeningen påpeker at det foreningen adresserte i fjorårets årstale, var totaliteten i hele tilsyns- og disiplinærsystemet.

– Vi uttalte at dette har for mange organer – og derfor blir komplisert og uoversiktlig. For å sikre at advokatene oppfyller standardene som gjelder for deres drift og etikk, slik at advokatene får den nødvendige tillit, er det avgjørende at ikke bare klagebehandlingen, men også tilsynet med advokater, fungerer godt. Dette ligger utenfor Helps interne klagerutiner, sier Smith.

– Vi har god dialog med Advokatforeningen, og alle våre advokater er medlem der, sier Tore Strandbakken.

– Uheldig og urovekkende

Helge Tveit satt som leder av Advokatforeningens etikkutvalg i flere år frem til 2013, og har uttalt seg kritisk om Helps modell ved flere anledninger.

– Som tidligere leder av etikkutvalget har jeg alltid vært av den oppfatning at eksterne skal ikke kunne eie advokatfirmaer, både når det gjelder oppdrag og helt generelt. I prinsippet kan dette være uheldig for den generelle rettssikkerheten, sier han i dag.

– I svært mange land hvor det er uroligheter, og tilløp til opptøyer begynner det gjerne med at advokater blir arrestert. Dette skjer fordi advokatene står på barrikadene når det gjelder, ikke bare i enkeltsaker. Hvis advokatene og firmaene ikke lenger skal være uavhengige, men eies av eksterne kan det være direkte uheldig og farlig, påpeker Tveit.

– Min mening at det er helt grunnleggende at advokatfirmaene skal

være uavhengige, uten et eksternt eierskap.

VILLE EKSLUDERT

Helps argument om at deres løsning er bedre, kjøper han ikke.

– Argumentet om at deres ordning er bedre, holder ganske enkelt ikke mål. Det har ikke bare med pris å gjøre, hva slags oppdrag de opptar seg og hvordan de løser dem. Help har et betalingsopplegg, der kundene forskuddsbetaler forsikringspremie, altså den retts hjelpen man etter vilkårene skal ha krav på. Hvis bunlinjen deres skal holde, er det åpenbart at advokatene da må trå varsomt. I utgangspunktet har de jo fått betalt for oppdrag de ikke kjenner omfanget av, og vil kunne ha incentiver for å si at sakene ikke er prosedable,

Tveit har tidligere tatt til orde for at Helps advokater ikke burde fått være medlem av Advokatforenin-

Helge Tveit er tidligere leder av Etiklutvalget.

gen. Han har ikke endret standpunkt.

– Jeg har alltid hatt som standpunkt at medlemskap i Advokatforeningen skal være et kvalitetsstempel. Advokatforeningen har en suveren adgang til å ekskludere medlemmer. Det ville vært utenkelig at for eksempel Legeforeningen skulle hatt medlemmer som ikke fulgte reglene. Advokatforeningen ser tydeligvis litt lett på dette, fastslår Tveit.

ANNONSE

Vi leverer stabile og gode driftsløsninger til mange advokatfirmaer:

- Vi gir deg en enklere IT-hverdag

Våre driftsløsninger er spesielt tilpasset advokaters behov for sikkerhet og fleksibilitet. Fra vårt effektive datasenter, som er lokalisert her i Norge, får du tilgang til alle de programmene du trenger.

- Vi er svært godt fornøyd med Daldata skytjenester, der leveranse- dyktighet, stabilitet og det at vi alltid har en oppgradert løsning er viktige elementer.

Daglig leder Tom Øystein Martinsen, Advokatfirmaet Campbell & Co AS, Hamar.

DALDATA
SMARTE LØSNINGER ER GULL VERDT

www.daldata.no/advokater - daldata@daldata.no - tlf. 02331

ELVERUM - FOLLDAL - OSLO - OTTA - STJØRDAL - TYNSET

VÅRE SKYTJENESTER ER BASERT PÅ MICROSOFTS PROGRAMVARE

– Det er sider ved advokatvirksomheten som har gått for langt

De er kjente toppadvokater som har sluttet i store advokatfirmaer for å rendyrke sitt advokathåndverk. Nå vil de fokusere mer på advokaters samfunnsoppdrag, og mindre på inntjening.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– De store firmaene er blitt voldsomt store maskiner som har mistet litt av det personlige preget. Vi synes nok at fokuset er for mye på bunnlinjen, og at advokaters samfunnsoppdrag er litt glemt, sier Nils-Henrik Pettersson, tidligere partner i Schjødt, og en av gründerne i det nystartede firmaet Glittertind i Oslo.

I årevis var han en av landets best betalte advokater, og er gjennom flere år rangert som landets beste entreprisedadvokat. Men for et drøyt år siden sa han takk for seg til den lukrative partnerjobben i Schjødt, og startet opp advokatfirmaet Glittertind sammen med managing partner Aron Solheim fra DLA og Schjødt-kollegaene Asbjørn Dølvik og Peter Vagle.

Fra nyttår har firmaet fått med seg den erfarne forretningsadvokaten og tidligere leder av Advokatforeningen, Anders Ryssdal. Han tar med seg 23 års erfaring fra Wiersholm.

Ryssdals nummer 1-grunn til jobbbyttet er å få anledning til å jobbe med det han synes er virkelig moro, nemlig å gå i retten, forteller han.

– Glittertind er blitt mottatt over all forventning i markedet, forteller managing partner Aron Solheim (38).

– I de store advokatfirmaene er tvisteløsning bare ett av flere felt. Derfor synes jeg det er spennende å kunne være i et miljø hvor man utelukkende arbeider med områder jeg selv liker veldig godt. At Glittertind rendyrker sivil tvisteløsning, fremstår veldig attraktivt for meg, sier Ryssdal.

Pettersson kaller rekrutteringen av Ryssdal for et «scoop».

BACK TO BASICS

Pettersson og Ryssdal er de to med mest grått hår i firmaet, som i tillegg består av en god miks av erfarne og yngre advokater, femten stykker i alt.

Først og fremst vil Glittertind bli flinkere i klassen på sivil prosedyre, som de mener er advokatfagets kjernevirksomhet.

– Da vi startet i bransjen, var det rettssaker de store firmaene drev med. Nå har tyngdepunktet forskjøvet seg til transaksjonssiden. Vi ønsker å være best på tvistesiden, sier Pettersson.

At flere av advokatene i Glittertind på ett eller annet tidspunkt har jobbet i Schjødt, er tilfeldig, mener de.

– Vi kunne like gjerne ha kommet fra et annet firma, vi er personer som kjenner hverandre og som hadde lyst til å gjøre noe sammen. Men selvsagt; ett element er at vi har lyst til å gjøre ting på en annen måte, sier Pettersson.

– Satt litt på spissen: Forretningsmodellen i de store firmaene er basert på at man skal ha veldig flinke unge mennesker til å jobbe veldig mye, men ikke få betalt mer enn nødvendig. Den

delen av forretningsmodellen skal vi ikke repetere, men vi skal selvsagt også jobbe hardt når det kreves. Men om man står på hos oss, skal man få ta del i verdiskapningen. Om du jobber tolv timer i døgnet av og til, er det lov å ta det litt roligere etterpå. Arbeidsbelastningen skal være bærekraftig over tid, sier Pettersson.

HÅNDVERKET HAR APPELL

– Et fellestrekk for alle som jobber her, er at ingen er nøytrale til advokatrollen, og alle er interessert i arbeidet med rettsaker, også å unngå rettssaker. Den tradisjonelle advokatrollen der du går i retten, i både sivile saker og straffesaker, er fortsatt noe som trekker folk. Det gamle håndverket har fortsatt appell, selv om bransjen har utviklet seg, sier han.

Norge har de siste årene fått veldig mange store advokatfirmaer som konkurrerer om det samme markedet, påpeker Pettersson.

– Utviklingen i Schjødt, som er det firmaet som har vokst raskest og som nå har høyest omsetning av advokatfirmaene, er blitt rollemodellen for mange andre firmaer. Schjødt har gjort en fantastisk jobb og er et veldig bra firma, men det er ikke sikkert at rollemodellen passer for alle. For modellen innebærer et voldsomt og ensidig fokus på knallhard jobbing, stort volum og høye inntekter, mens vi mener at det er utrolig viktig at advokater har et samfunnsoppdrag.

– Vi trenger en fri og uavhengig advokatstand, ikke først og fremst for å

– Å rendyrke virksomheten er en internasjonal trend, og ikke noe vi har funnet på, understreker Anders Ryssdal og Nils-Henrik Pettersson.

flytte penger i høyt tempo. Det er andre sider av samfunnet hvor vi virkelig må huske hvilket ansvar vi har, sier Pettersson.

IKKE NOE «OPPGJØR»

De to seniorene vil ikke være med på at de tar et «oppgjør» med profittfokus hos de store advokatfirmaene.

– Jeg har selv i mange år vært en av advokatene som har tjent mest. Likevel mener jeg at det er viktig at pengene ikke blir DET viktigste. Man kan si at dette er lett for Anders og meg å si, for vi har tjent våre penger. Det er ikke slik at vi ikke er opptatt av å drive god butikk, for det er vi. Men her sitter man ikke i lunsjen og skryter av hvor mye man har fått ut av et oppdrag, da blir man klubbet ned. Vår målsetning er å løse oppdraget på best mulig måte, sier Pettersson.

– Det er sider ved advokatvirksomheten som har gått for langt, men jeg vil heller ikke bruke ordet «oppgjør», understreker Ryssdal.

MILJØAVTRYKK

Bærekraftig utvikling er et annet begrep som opptar ledelsen i Glittertind.

– Hos oss skal vi ha et bevisst forhold til å drive firmaet på en bærekraftig måte. Vi er ikke fanatikere som ikke flyr, men vi skal ha en holdning til CO2-avtrykket vi avsetter, sier Pettersson.

– Vi er stolte over å være med på søksmålet mot Staten knyttet til oljeboring i arktiske strøk. Men vi ønsker å fremheve at vi ikke er motstandere av oljeindustrien; oljen har sin helt selvsagte plass i Norge, og er grunnlaget for vår velstandsutvikling. Vi jobber blant annet med petroleumsektoren, og har ambisjoner om å vokse innenfor dette området. Det er ingen motsetning mellom dette og vårt engasjement for en bærekraftig utvikling.

KVINNER: TA KONTAKT

På ett område har firmaet ikke lyktes ennå, poengterer han.

– Så langt har vi ingen kvinnelige partnere. Med vår profil og våre verdier, bør dette endres. Derfor oppfordrer vi flinke kvinner som kan tenke seg å bli partner hos oss, til å kontakte Anders, Aron eller meg, sier Nils-Henrik Pettersson.

– Ta den telefonen, istemmer Anders Ryssdal.

– Press på advokatyrrket

– Vi ser fra andre land at presset øker både mot advokatyrrket og mot dommerstanden. At disse yrkesgruppene er frie og uavhengige er av avgjørende betydning for samfunnet, men dette er ikke noe vi kan ta for gitt, men må kjempe for hele tiden, sier Anders Ryssdal.

– Jeg synes at Advokatforeningen er den foreningen som klarest mål-bærer viktigheten av dette, men jeg skulle ønske at enda flere advokater brukte sine stemmer til å kjempe for sin profesjons uavhengighet, sier han.

At advokater er seg bevisst sitt samfunnsoppdrag, blir bare viktigere og viktigere, understreker han.

ANNONSE

JESSHEIM SENTRUM, LEDIGE PLAGGER I KONTROFELLESSKAP.

Vi har ledig lokaler for 2–3 advokater. Gode kontorer, fleksible løsninger, parkering.

Adv. Ingfrid O.Tveit og Nils Erik Holte i kontorfellesskap Kjeld Stubs v 2, 2066 Jessheim Tlf 63 97 99 60 / 92 88 64 17, advokat@ingfrid-tveit.no

Satser på smal nisje og politikk

De har funnet en nisje og vil rendyrke den: Energi og miljø, eiendomsrett, skjønn og ekspropriasjon, kombinert med kunnskap om lokal- og rikspolitik.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Det nystartede advokatfirmaet DSA i Oslo består av fire advokater: Tine Larsen (39), Pål Martin Sand (40), Peder Landfald (35) og Magnus Dæhlin (39). Tre av dem har en fortid i Advokatfirmaet Lund i Oslo, et mellomstort firma som spesialiserte seg på saker om energi og naturressurser.

Larsen kommer derimot rett fra en stilling som seniorrådgiver hos Fylkesmannen i Troms, og Pål Martin Sand kan skilte med en fortid som statssekretær under daværende justisminister Grete Faremo (Ap), samt som jurist i Olje- og energidepartementet.

– Vi ser en trend der advokatkontorer tilbyr bistand med samfunnskontakt, sier Pål Martin Sand.

– Markedet etterspør rådgivning om hvordan forvaltningen og det politiske systemet fungerer. Akkurat slik advokater må trykke på de riktige knappene i rettslige prosesser med anker, stevninger og så videre, så er det avgjørende å trykke på de riktige knappene i den politiske prosessen, sier Sand.

SNUR TING PÅ HODET

Firmaet startet opp i mai i fjor, og har allerede hatt flere saker knyttet til plan- og bygningsretten hvor de har argumentert politisk.

– På vegne av klienten ser vi etter flere veier til mål. I utbyggingssaker er det ikke alltid at politikerne kjøper de juridiske argumentene. Da må vi finne frem til de politiske, eller kanskje snu saken på hodet og se om man kan gjøre noe med loven i stedet; altså sette i gang en prosess for å endre regelverket, sier Sand.

Å ha politisk og juridisk kompetanse under samme tak er verdifullt for klienten, understreker han.

– Mange flinke advokater ønsker å jobbe i et litt mer intimt og personlig miljø, sier fra venstre Pål Martin Sand, Tine Larsen, Peder Landfald og Magnus Dæhlin.

– Om man har ett miljø for samfunnskontakt og ett for advokatvirksomhet, får man to ulike innfallsvinkler. Vi har lettere for å se et bredere spekter av virkemidler, uten at disse konkurrerer mot hverandre, sier Sand.

PÅ GRUNNEIER-SIDEN

Tankegangen er ikke ny: I fjor gikk Jøran Kallmyr, tidligere statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet, til en jobb som leder for Advokatfirmaet Ræders avdeling for offentlig rett, eiendomsutvikling og samfunnskontakt.

– Flere advokatfirmaer knytter til seg tidligere politikere. Det som skiller oss, er at vi er et rent nisjefirma med avgrensede saksfelt. Vi ønsker ikke å være et landhandleri, men være flinke til å si nei til saker som ligger utenfor vår spisskompetanse, sier Tine Larsen.

DSA ønsker å satse på klientgruppen grunneiere og kommuner.

– De store firmaene er tungt inne for å bistå de store kraftselskapene, Statens vegvesen, Statnett og andre store utbyg-

gere. De vegrer seg, eller kan ikke, ta saker for motparten, som er grunneier-siden. Mange av de flinke advokatene som har bistått grunneiersiden begynner å få grått hår, sier Magnus Dæhlin.

– Ikke til forkleinelse for våre kolleger, men vi synes å se en forgubbing innenfor dette rettsområdet.

– I distriktene er det mange flinke advokater som jobber på grunneier-siden, men i Oslo og på det sentrale Østlandet er det ikke så mange som satser på dette feltet. Her er det et behov for en yngre generasjon advokater, supplerer Larsen.

Foreløpig går det så det suser, og oppdragene har strømmet på.

– Vårt konkurransefortrinn er at hvis du kommer til oss, så får du en erfaren advokat. Dersom du går til en større konkurrent, er risikoen at du henvender deg til en erfaren advokat, men at relativt mye av arbeidet gjøres «back office» av en fullmektig. Våre klienter erfarer at de får en erfaren rådgiver hele veien, sier Dæhlin.

Lokker by-advokater hjem til bygda

Tidligere stortingsrepresentant Hilde Magnusson er blitt partner i Borgen Advokatar på Voss, i firmaets fjerde avdelingskontor.

TEKST: NINA SCHMIDT

Firmaet er fra før etablert i Haugesund, Stord og på Husnes i Kvinnherad kommune i Hordaland. Firmaet har nå totalt seksten advokater

– Etter at jeg sluttet på Stortinget, har jeg jobbet tre år i min egen advokatpraksis på Voss. Å være en landsens advokat, helt alene, har sine svakheter. Jeg savnet noen å diskutere saker med. Jussen blir jo også bare mer og mer spesialisert, og jeg har ikke mulighet til å holde meg oppdatert på alt. Derfor ønsket jeg å komme inn i et større, faglig miljø, noe jeg tror vil være bra både for meg og mine klienter, sier Magnusson.

Hun representerte Arbeiderpartiet på Stortinget i åtte år fra 2005 til 2013, og satt både i justiskomiteen og i kommunal- og forvaltningskomiteen.

Helt fra hun startet på jussen hadde hun drømt om å drive egen advokatpraksis, og da hun ga seg i rikspolitikken ønsket hun å finne ut om «juristen og advokaten satt i ryggmargen».

NYTTIG NACHSPIEL

– Det var nok nødvendig å jobbe alene en periode, og så brukte jeg en del tid på å finne en god samarbeidspartner.

Og under Advokatenes fagdager i Oslo i fjor, i et nachspiel på Grand hotell sånn i halv fire tiden på morgenen, ble jeg presentert for noen advokater i Borgen av Paal-Henrich Berle, som da satt i Advokatforeningens styre. Da var kontakten skapt, forteller Magnusson.

Med etableringen på Voss ønsker Borgen Advokatar å spesialisere seg ytterligere.

– Vi etablerer faggrupper på familie og arv, på fast eiendom, og innenfor selskapsrett, og vurderer også andre områder. Advokatene vil kunne lene seg på de andre faggruppene ved behov, sier Magnusson.

BYGDE-LENGSELEN

Borgens filosofi er å trekke til seg dyktige advokater som jobber i byene, men som ønsker å flytte hjem, forteller hun.

– De har sett at det er et marked å få tak i dyktige jurister som ønsker å bo i hjembygden sin. På Voss har vi et stort nedslagsfelt, og vi håper å vokse, slik at vi kan ansette en advokatfullmektig i løpet av året.

Hun er også stolt over at to av syv partnere i firmaet er kvinner.

Den andre helgen i januar hadde Borgen Advokatar partnertreff på Voss. Foran fra venstre Bjarte Døssland, Elisabeth Rød, andre rekke fra venstre Hilde Magnusson, Karl Øyvind Kristiansen, Håkon Velde Nordstrøm, Øyvind Gaute Berg og Thor Arne Reitan.

LOKAL DOMSTOL

En annen viktig sak for henne fremover er å jobbe for å få opprettet en lokal domstolsavdeling på Voss.

– Tingretten på Voss ble nedlagt i 2006, men vi har fortsatt jordskifterett. Nå jobber vi sammen med ordføreren for at jordskifte, tingrett og påtale kan ta i bruk lokaler på en tomt vi kaller Fengsels-tomta. Håpet er å få en domstolsavdeling som for eksempel kan sette rett en uke i måneden. Det ville vært veldig mye bedre for partene, sier Magnusson.

– Å ha kompetansesarbeidsplasser ute i distriktene er viktig, og å få jurister til å jobbe i bygdene har flere positive sider. Selv liker jeg å inngå forlik, og ønsker å finne løsninger som er best mulig for klienten. Det kan være enklere å finne løsninger når aktørene er lokale. Nærhet kan være en god ting, sier Magnusson.

ANNONSE

VOGT ADVOKATFIRMA
Marbella - Spania - Etablert i 1999

- ♦ Fast eiendom
- ♦ Arv/Skifte
- ♦ Skatt
- ♦ Forretningsjuss
- ♦ Regnskap & Selvangivelser
- ♦ Skatte representant

Vogt Advokatfirma España S.L.
Ricardo Soriano 65 · 2º-3 // 29601 Marbella · Spania
Telefon: (+34) 952 776 707
E-post: info@vogtlaw.com // www.vogtlaw.com

Hvor godt forsikret er du?

Sammen med forsikringskonsulent Kristin Borgen og forsikringsrådgiver Anton Aarnes jobber advokat Margrethe Willoch (til venstre) for å kunne tilby markedets beste forsikringer til advokater.

Alle advokater må ha profesjonsansvarsforsikring, men det finnes et hav av andre forsikringer som er spesielt tilpasset advokater.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Forsikringer er Advokatforeningens viktigste medlemstilbud. I år er flere av forsikringstilbudene blitt betydelig billigere, sier advokat Margrethe Willoch i Advokatforeningen.

– Man må tenke også på de ikke så hyggelige dagene som advokatlivet kan omhandle, og sørge for å sikre seg, sier Willoch.

På et kretsledermøte i november i fjor fortalte generalsekretær Merete Smith at det som kjennetegner advokater som havner i et økonomisk uføre, er at de mangler sykeavbruddsforsikring.

– Advokater er ofte ikke like gode til å ordne avtaler for seg selv. Om man jobber i et stort firma, er forsikringene gjerne tatt hånd om, og noen kan steppe inn for deg om du opplever en livskrise eller blir syk. Slik er det ikke hvis du driver for deg

selv, eller i et mindre advokatfelleskap, sier Willoch.

SNUR SEG RASKT

Advokatforeningen mener at de har den beste profesjonsansvarsforsikringen på markedet.

– Vi utformer vilkårene selv, og har jobbet med vilkår i over førti år. Vi vet hvordan det er å drive advokatvirksomhet, hvor risikoen ligger, og hvordan advokathverdagen forløper. Hos oss må du ikke ta til takke med forsikrings-selskapets standardvilkår, sier Willoch.

Foreningen snur seg raskt rundt ved behov, forteller hun, og trekker frem Haavind-dommen fra Høyesterett i 2015 som et eksempel. Dommen slo fast at en partner i et advokatfirma er å anse som en arbeidstager som firmaet er økonomisk ansvarlig for.

– Da dommen kom, sjekket vi vilkårene i vår profesjonsansvarsforsikring og så at dette ikke var skikkelig dekket hos oss. I løpet av kort tid fikk vi inkludert dette i forsikringen. Om du ikke har profesjonsansvarsforsikring hos oss, må du passe på dette selv. Hos oss har du Advokatforeningen i ryggen om du skulle få en diskusjon, sier Willoch.

Hele 66 prosent av medlemmene benytter Advokatforeningens tilbud om profesjonsansvarsforsikring.

KAN JOBBE REDUSERT

Fra januar i år er premien på sykeavbruddsforsikringen redusert med 17 prosent.

– Forsikringen er spesielt tilpasset advokatvirksomhet, og man kan velge at den skal gjelde allerede ved femti prosent sykemelding. Du kan også få hundre prosent utbetaling nitti prosent sykemelding. Forsikringen gir inntil fire tusen kroner ekstra utbetalt pr. dag, forteller Willoch.

Forsikringen koster fra om lag 12.500 til drøye 21.000 kroner årlig i premie, avhengig av hvilken dekning man velger.

Også foreningens gruppelivsforsikring har gått ned i pris i år. Man velger selv om man ønsker bare dødsrisikoforsikring, som gir erstatning til pårørende uansett dødsårsak, eller også et tillegg om uføredeknning.

– Vi er stolte over å kunne tilby hele 50 G på dødsrisikoforsikringen. Veldig ofte har gruppelivsforsikringer en øvre ramme på 40 G, sier Willoch.

En skadeutbetaling i uken

Hvert år må forsikringsselskapet AIG punge ut som følge av advokaters feilsteg i om lag femti saker.

Dette kommer frem i skadestatistikken til forsikringsselskapet AIG Europe Ltd., som er hovedleverandør for Advokatforeningens tilbud om profesjonsansvarsforsikring.

AIG Europe har laget skadestattikk for tolvårsperioden fra 2004 til august 2016, og gruppert denne på ulike rettsområder. Slik fordeler skadene seg:

Eiendomsmegling: 26,1 prosent
Obligasjonsrett: 20,3 prosent
Erstatningsrett og forsikring: 13,3 prosent
Familierett og arv: 10,3 prosent
Oppkjøp / fusjoner og selskapsrett: 9 prosent
Fast eiendoms rettsforhold: 8,7 prosent
Skatt og avgift: 2,8 prosent
Restrukturering: 0,7 prosent
Arbeidsrett: 0,7 prosent
Trygderett: 0,2 prosent
Øvrig: 7,8 prosent

GLEMTE Å SKRU PÅ STRØMMEN

Den største skadepotten er fra rettsfeltet eiendomsmegling, men skadebildet er påvirket av noen store enkeltsaker, ifølge forsikringsselskapet. Her er noen eksempler på krav:

- Skader som følge av telehiv i grunnen skyldtes at megler ved tvangssalg hadde latt eiendommen stå uten strøm midt på vinteren.
- Tvangssalg av fritidseiendom hvor advokaten ikke hadde sørget for hjemmelsoverføring.
- Feilinformasjon om odelsrett.

SLITER MED FRISTER

Nummer to på skade-toppen gjelder obligasjonsrett, særlig behandlingen av pengekrav. Frister løper, og mulig foreldelse må tas hensyn til både ved oppstart av oppdraget, og etterhvert som oppdraget utvikler seg. Dette, samt manglende re-tinglysning av utleggspant, noe som fører til at pantretten bortfaller, er områdene der det syndes ofte innenfor rettsfeltet.

Den tredje største sekkeposten er erstatningsrett og forsikring. «Typiske saker synes å være manglende søknad om rettshjelpsforsikring og oversittelse av frister etter forsikringsavtaleloven. En annen fallgrube er beregningen av når foreldelsesfristen i personskadesaker begynner å løpe», skriver AIG om skadestatistikken.

Også innenfor familierett og arv har advokater ofte gjort feil, viser statistikken, spesielt knyttet til rådgivning om gjensidige testamenter. «En særlig problemstilling her er at etter førsteavdødes død kan endring i et gjensidig testament bare gjøres overfor lengstlevendes legalarvinger eller arvinger som er innsatt etter særskilt ønske fra lengstlevende», skriver AIG.

PENGE-ROT

I over en fjerdedel av sakene skyldes skaden enten at advokaten har gjort underslag av midler klienten har stilt til rådighet som sikkerhetsstillelse (10 prosent) eller at advokaten på annen måte urettmessig har dispo-

nert klientens midler (16 prosent), ikke for å berike seg selv, men for eksempel betaler til feil person, eller feil beløp, viser selskapets oversikt over skadeårsaker.

19 prosent av skadene skyldes foreldelse. En hovedårsak er at advokater feilvurderer når foreldelsesfristen begynner å løpe.

Mangelfull beskrivelse av advokatoppdraget er også en gjenganger på klagestatistikken.

12 ULIKE FORSIKRINGER

Advokatforeningen tilbyr disse forsikringene:

- Sikkerhetsstillelse og profesjonsansvarsforsikring for advokatvirksomhet
- Sikkerhetsstillelse og profesjonsansvarsforsikring for eiendomsmegling
- Styreansvarsforsikring
- Sykeavbruddsforsikring
- Gruppelivsforsikring
- Reiseforsikring (både bedrift og privat)
- Kontorforsikring
- Familieulykkesforsikring
- Fritidsulykkesforsikring
- Yrkesskadeversikring
- Bostyrerforsikring (konkursbo)
- Bobestyrerforsikring (dødsbo)

Flere tilbydere

Flere store forsikringsselskaper, blant annet Tryg og If, tilbyr profesjonsansvarsforsikring til enkeltadvokater. Noen av de større advokatfirmaene bruker forsikringsgivere som Zürich, Allianz, Merkel og XL Catlin.

Tegn å ta på alvor

- 1 Om maskinen plutselig forandrer adferd ved at den blir mye tregere, raskere eller krasjer oftere enn før.
- 2 Unormale POP-up-vinduer, altså vinduer som spretter opp på skjermen eller unormal høy harddisk-aktivitet eller at maskinen går tom for ledig kapasitet på harddisken uten god grunn.
- 3 Unormal høy nettverksaktivitet.
- 4 Endringer i utsende på skrivebord, nettleser eller programmer, eller om ukjente programmer plutselig dukker opp eller starter automatisk hver gang maskinen skrur på.
- 5 Sikkerhetsprodukter som for eksempel brannmur eller antivirus blir slått av.
- 6 Om du mottar underlige meldinger og henvendelser fra Internett du selv ikke har bedt om.
- 7 Venner/familie/bekjente gir beskjed om at de mottar merkelige e-poster fra din adresse, som eksempelvis reklame eller andre underlige mailer uten fornuftig innhold.
- 8 Opplevelse av at folk/andre vet mer om deg og din hverdag enn du mener å ha fortalt selv. NB: Spionprogrammer er blitt vanlig!
- 9 Blir du utsatt for kidnapping av dataene dine, altså at noen låser og krever betalt for å gi tilbake dataene dine, bør du utløse Cyberforsikringen snarest mulig.
- 10 Stol på magesfølelsen! Om noe virker usikkert eller merkelig bør du gjøre ekstra undersøkelser før du går videre. Det er lurt å være litt paranoid.

IT-angrep inngår i profesjonsansvarsforsikringen

Dette er signalene på at du er hacket

Om PC-en din plutselig blir mye tregere, unormale programmer starter opp automatisk, eller noen plutselig vet mistenkelig mye om deg, kan du være utsatt for et dataangrep. IT-sikkerhetsselskapet Atea har behandlet flere saker med advokater.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

– Vi pleier si det omtrent slik: Det finnes to type selskaper. De som er blitt hacket, og vet om det – og de som er blitt hacket, men ikke er klar over det ennå. Så vanlig er det blitt, sier IT-sikkerhetssjef Thomas Tømmernes i Atea.

Via forsikringsselskapet AIG tilbyr Advokatforeningen en profesjonsansvarsforsikring som blant annet dekker opprydning etter dataangrep. Om lag fire tusen advokater har en slik forsikring i dag. Har du den ikke, kan et hacking-angrep fort koste titusener av kroner. I 2016 ble opprydning etter dataangrep en del av det forsikringen dekker. Det er der Atea, som driver med IT kommer inn. Selskapet har et tyvetalls kontorer i Norge, fra Hammerfest i nord til Kristiansand i sør. Selskapet har behandlet en håndfull saker med advokater som er hacket.

Fredrikstad-advokat Geir Kristoffersen fikk beskjed av bekjente om at han sendte ut meningsløse e-poster. Men maskinen var hacket – og låst av uvedkommende. Kristoffersen mistenkte at

IT-sikkerhetseksperter Thomas Tømmernes og Vegard Kjerstad samarbeider tett via ukentlige videokonferanser. Tømmernes jobber fra kontoret i Oslo mens Kjerstad er lokalisert i Ålesund. Foto: Atea

noe var galt og tok umiddelbart kontakt med forsikringsselskapet.

Uten forsikring, hadde han fått en regning på over 70.000 kroner for ryddejobben som måtte til.

– Konsekvensene av et hacking-angrep kan være store. Vi har flere eksempler på selskaper i andre bransjer som har gått konkurs. Når sensitiv informasjon kommer på avveie mister du raskt tillitt. En advokat har gjerne et rykte å ta vare på. Og hvis klientene ligger strødd på nettet, som gjerne er en følge av slike angrep, kan det ta tid å rydde opp, advarer Tømmernes.

KREVER LØSEPENGER

En enkel måte å vite at du er hacket på, er at noen låser data på maskinen din for så å komme med et løsepengekrav. Dataangrepet skjer via en e-post, ofte på norsk, som krypterer data på maskinen din når du åpner e-posten. Om du ikke betaler, får du ikke tilgang til dine egne data. Thomas Tømmernes anbefaler ikke å betale kravet.

– I et slikt tilfelle bør man kontakte politiet og aktivere forsikringen raskest mulig, sier Tømmernes.

Forsikringen er et samarbeid mellom selskapet AIG, der Atea står for utrykning, Geelmuyden Kiese hjelper til med mediehåndtering, og Advokatfirmaet Wiersholm med jussen.

– Om det er slik at det er blitt installert en programvare som overvåker maskinen er det mye vanskeligere å oppdage. I slike tilfeller har noen gjerne sendt deg en e-post som du har forsøkt å åpne, uten at det tilsynelat-

– Hvis man er litt skurkete anlagt, er det ikke veldig vanskelig å finne ut av ting eller betale for å finne ut av ting på datamaskiner. Advokatforeningen har vært fremtidsrettet når de som en av få foreninger har gått inn og kjøpt en slik dataangreps-forsikring til medlemmene, sier Thomas Tømmernes.

tende skjer noe. Noen har da gjerne installert en såkalt bakdør, og dermed får tilgang til alt du gjør på maskinen.

Ifølge kollega Vegard Kjerstad, som hver uke rykker ut til hackede maskiner, er det en tommelfingerregel alle bør følge.

– Se etter all form for unormale hendelser på maskinen din. Klassikeren er at det dukker opp pop up-vinduer, at bakgrunnsbildet endrer seg, eller at det kommer opp rare filer eller brukerkontoer du ikke kjenner.

FALSKE E-POSTER

Selskapet har faste rutiner for hva de foretar seg om de mistenker et hacking-angrep.

– Aller først tar vi imot informasjon og vurderer den opp mot vår erfaring, og rutiner på hvor stor sannsynlighet det er for at man faktisk er hacket, påpeker Kjerstad.

– Hva bør advokater tenke på for å unngå hacking-angrep?

– De bør absolutt ikke åpne alt de får av e-post. I tillegg er det viktig å påse at man har en backup som funker, og kontroll på dataene sine, og ha et bevisst forhold til hvor man oppbev-

arer sensitiv informasjon, understreker han.

I over nitti prosent av tilfellene starter hackingangrepet med en phishing-e-post, altså en e-post som utgir seg for å være fra for eksempel posten, en bank eller et kredittkortselskap, og ber deg om å logge inn og legge inn personlig informasjon.

– Disse mailene er blitt mye mer utpekulerte de siste årene, og man kan ikke nødvendigvis kjenne dem igjen på et dårlig språk, slik man gjerne kunne før. Vi opplever også at de som skriver e-postene for å virke mer troverdig, holder en dialog med den de prøver å lure. Du skriver på norsk – de svarer på norsk – fra et eller annet sted i verden, før de lurar deg til å trykke på ting du ikke bør!

Thomas Tømmernes mener at om du har en dårlig magesfølelse på at noe ikke er som det skal, stemmer den som regel.

– For å si det slik: Om du kommer i retten og motparten kjenner alle resonnementene dine fra før, må han ha fått informasjonen fra et sted, sier Tømmernes, og legger til at de finner dataangrep i mer enn 95 prosent av tilfellene der folk føler noe er galt og kontakter forsikringsselskapet.

Slik forebygger du

- 1 Forsikre deg om at maskinen har back up, og at den virker som den skal.
- 2 Som alltid, stopp og tenk deg om – Har jeg bestilt/kjenner jeg denne personen/ser denne mailen troverdig ut? – Ta deg tid og sjekk gjerne med avsender om han/hun har sendt den mailen du har mottatt. Vanlige henteinfo-mailer fra Posten inneholder referanser om pakke og avsender, og hvor du skal hente pakken.
- 3 Hold musen over linken. Da kan du se om den virker mistenkelig – de fleste linker vil vise gjenkjennende innhold som henger sammen med siden du vil inn på.
- 4 Er du i tvil? Slett mailen! Det verste som kan skje er at du får en purring eller telefon.
- 5 Gjør deg opp tanker om hva en hendelse betyr for deg og din bedrift, konsekvenser, risikoer – Hva kan gjøres for å minske risiko og omfang.
- 6 Ha et bevisst forhold til bruk av passord. Ikke bruk samme brukernavn og passord på alle tjenester.
- 7 Oppdater programvare på maskinen kontinuerlig.
- 8 Tenk deg om hvor du logger på med brukernavn/passord. Det finnes mange falske sider.
- 9 Tenk deg om hvor du legger igjen kredittkortinformasjon. Virker noe for godt til å være sant så er det som oftest det!
- 10 Skulle uhellet likevel være ute, skru av PC-en så raskt som mulig.

(Kilde: IT-sikkerhetseksperter Thomas Tømmernes og Vegard Kjerstad i Atea)

Nyvalgt leder i Bistandsadvokatutvalget Hege Salomon:

– Viktig at erstatningen kommer fra tiltalte selv om han frifinnes

– Bistandsadvokatene gjør nok en bedre jobb i dag enn vi gjorde før, men det er klart det er viktig at det stilles krav. Mange har sikkert fortsatt mye å lære av eksempelvis personskade-advokater, mener Hege Salomon.

Leder for bistandsadvokatene, Hege Salomon, er kritisk til flere av punktene i forslaget til ny straffeprosesslov, deriblant at tiltalte ikke skal kunne dømmes til å betale erstatningskrav om han frifinnes.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

– Ja, jeg er skeptisk til at man ikke lenger skal ha adgang til å avsi en frifinnende dom og samtidig idømme erstatningskrav. Dagens ordning, der det ligger en mulighet til å si at noen er uskyldig, og samtidig idømme erstatningskrav, kan fremstå komplisert. Men når forslaget først ligger der, er det positivt at utvalget foreslår å kompensere fornærmede med en statlig garantiordning i saker der det er tatt ut tiltale, sier fersk leder for bistandsadvokatene Hege Salomon til Advokatbladet.

Hun peker på to hovedårsaker til sin skepsis til forslaget.

– For det første vil det at staten skal bære det fulle og hele ansvaret i slike til-

feller påføre staten ytterligere utgifter. Når et av målene er å spare penger, mener jeg det ikke er rette sted å øke utgiftene. For det andre synes mange fornærmede det er viktig at det er nettopp tiltalte som blir dømt til å betale erstatningen. Noen ganger er det at tiltalte skal bære kostnadene for skadevirkningene som er blitt påført, viktigere enn selve straffen.

Salomon understreker at hun mener straffeprosessutvalget har gjort et grundig og nyskapende arbeid i forslaget.

– HAR SYMBOLVERDI

Mange får psykiske problemer etter en voldtekt.

– En oppreisning betalt av tiltalte, skal være et slags plaster på såret. Symbolverdien av det synes jeg heller ikke vi skal undervurdere. Sett fra fornærmedes ståsted og samfunnet, bør tiltalte bære kostnadene, mener Salomon.

Bistandsadvokaten, med over seksten års erfaring i yrket, presiserer at det er strenge beviskrav også for å kunne avsi en erstatningskrav, og at skyld må være klart sannsynliggjort.

– Ulempen er at mange dommere nok vegrer seg for å idømme erstat-

ning og samtidig frikjenne tiltalte, erkjenner hun.

Salomon presiserer at utvalget skal ha nye runder på dette internt, og at bistandsadvokatenes høringssvar til forslaget til ny straffeprosesslov skal samkjøres med Forsvarergruppens og Advokatforeningens svar.

– Advokatforeningen skal komme med én samlet uttalelse, og det er grunn til å tro at Forsvarergruppen kanskje ikke er enig med oss i dette spørsmålet, erkjenner Salomon.

ØNSKER HØRINGS-RETT

Stine Sofies stiftelse har tatt til orde for at også fornærmede skal ha ankemulighet på skyldspørsmålet. Selv om bistandsadvokatutvalget ikke vil gå like langt, mener Salomon det bør formaliseres i straffeprosessloven at fornærmede skal bli hørt også i dette spørsmålet.

– Forslaget mitt om en lovfestet plikt for påtalemyndigheten til å la fornærmede få uttale seg om en anke, ble ikke tatt med. Det står omtalt i forslaget at en slik rett foreligger i dag, men jeg mener dette bør formaliseres for å sikre likebehandling – uavhengig hvem som

er aktor og bistandsadvokat, fastslår Salomon.

– Fra jeg startet med dette har jeg sett en endring i synet på bistandsadvokaten. I retten får vi ta en større plass, være en reell aktor med anledning til å bidra til sakens opplysning i større grad enn før. Tidligere hadde nok bistandsadvokatene en mer tilfeldig og underordnet rolle. Jeg synes det er viktig å ikke svekke den stillingen vi har i dag, sier Salomon.

VIL SKJERME FORNÆRMEDE

Likevel er det ikke til å komme fra at det skal spares kroner også på dette feltet. Salomon håper det ikke vil gå utover de fornærmede.

– Det er ikke til å komme utenom at ordningen skal effektiviseres. Da er det viktig at man gjør det på en mest mulig skånsom måte. Oslo Tingrett viser stadig til en sak der mot tolv bistandsadvokater var til stede i retten over flere uker, uten at de fornærmede til stede. I slike langvarige rettsaker der det er snakk om lave erstatningskrav, ser også vi at det i fremtiden vil være hensiktsmessig med begrenset tilstedeværelse for bistandsadvokatene i retten.

– Men det er ikke dermed sagt at man i alle store saker skal pålegge fornærmede å bytte bistandsadvokat. Det er viktig at man skal kunne se an fornærmedes behov, og at retten til å ha bistandsadvokat til stede ikke innskrenkes, sier Salomon.

IKKE UTLÆRTE

Hun er glad for at det foreslås å utvide ordningen med bistandsadvokat til også å gjelde stalking-saker og grov kroppsskade-saker, slik straffeprosessutvalget foreslår, men kritisk til forslaget om å begrense adgangen til bistandsadvokat i saker som gjelder seksuell handling med barn under seksten år og brudd på besøksforbud.

I november tok styrekollega i bistandsadvokatutvalget, Sjak Håheim, til orde for å profesjonalisere standen ved å stille større kompetansekrav. Hege Salomon er enig, selv om hun mener problemet Håheim adresserte med at noen advokater tar slike oppdrag for raske penger, i dag er marginalt.

– Jeg er positiv til å stille krav til at man må ha tatt kurs i straffeprosess og erstatningsrett, og hatt et visst antall saker for å være fast bistandsadvokat, sier Salomon.

ANNONSE

HJERTØY
Advokatfirma Tor Erik Hjertøy

Beregningsbistand for erstatningskrav ved bruk av Compensatio

Advokat Tor Erik Hjertøy tilbyr beregningsbistand og erstatningskrav i personskadesaker.

Tjenesten kan brukes for å utforme et svar eller som en kontroll av mottatt tilbud/krav. Du sender forutsetningene med post eller epost, og du vil få personlig oppfølging og motta fullstendig utmålingsdokumentasjon med utskrifter fra Compensatio.

Hjertøy har over 15 års erfaring fra Trafikkforsikringsforeningen og Yrskesskadeforsikringsforeningen 1979-1994, og deretter egen advokatvirksomhet i 22 år.

C. J. Hambros plass 5, 0164 Oslo

Telefon: 22 33 69 50
Mobil: 908 26 883
E-post: torerik@advokathjertoy.no
www: <http://advokathjertoy.no>

Sivs sceneskifte

Hun trives med oppmerksomhet, føler seg hjemme på scenen og velger taler fremfor smalltalk. Men nå er Siv Hallgren (52) klar til å forlate komfortsonen.

TEKST: TORHILD RIBE

FOTO: HENRIK EVERTSSON

Navn, alder: Siv Hallgren, 52
Bosted: Vindern i Oslo
Tittel: Overtar 1.april som leder for Gjenopptakelseskommisjonen
Sivilstatus: Gift med Arne Fliflet

Barn: To voksne barn fra et tidligere ekteskap

Hvilke aviser eller nettaviser leser du daglig? Jeg leser Klassekampen og Aftenposten på papir, VG og Dagbladet på nett.

Har du et favorittnettsted? Finn.no

Har du et favoritt-tidsskrift? Juristkontakt. He he, er ikke det konkurrenten, deres? Nei, hva skal jeg si? Det jeg oftest leser er nok Aftenposten Innsikt.

Hvilken bok leste du sist? Nå leser jeg «Med ett ben på jorden» av Jan E. Hansen. Før det leste jeg «Historien om et ekteskap» av Geir Gulliksen og «Arv og miljø» av Vigdis Hjorth. Gled deg til nøkkelromanen min kommer!

Hvilken app bruker du mest? Det er nok også finn.no. Dette ble kjedelige svar.

Lager du matpakke? Det får jeg, mannen min lager. Det er litt forskjellig innhold hver dag, men alltid spennende. Kollegene mine blir ofte ganske misunnelige.

Siv Hallgren har tatt fatt på tidenes ryddesjau – både fysisk og mentalt. Etter tolv år som forsvars- og bistandsadvokat i Advokatfirmaet Elden, skal kontoret i St. Olavs gate 25 pakkes ned. 1. april overtar hun ledervervet i Gjenopptakelseskommisjonen. Å ta farvel med gode kolleger, å venne seg til tanken på en hverdag uten de vante rundene i rettsalen; det krever en mental omkobling, forsikrer Hallgren fra andre enden av cafebordet.

– Det er jo når man bytter jobb at de store endringene i livet kommer. Du endrer ikke bare det du gjør til daglig, men også den daglige omgangskretsen byttes ut.

Stemmen er lavmælt, setningene korte og presise når hun forteller at hun for første gang på lenge beveger seg ut av komfortsonen.

– Jeg går jo til noe helt nytt. Å være advokat er jeg god på, glad i og trygg på. Det blir litt rart å forlate den rollen, oppsummerer hun.

Hun tok seg god tid til å tenke da tilbudet kom. Veide for og imot. Konfererte med de faste rådgiverne; ektefellen, barna, brødrene, venner og kolleger. Sjefen, John Christian Elden, fikk si sitt han også.

– Han ble lei seg for at jeg slutter. Det er vanskelig å tenke seg Elden med følelser, men han har det, sier hun tørt og legger til: – Men det fleste synes det var en god idé og nå bare gleder jeg meg.

TIDLIG TRYGG

Tilsynelatende er det få ting som bringer Siv Hallgren ut av fatning.

«Siv Hallgren er klar over at Gjenopptakelseskommisjonen mangler tillit i store deler av Forsvarergruppen, men vil ikke nå mene noe om det er for vanskelig å få gjenopptatt saker. – Det kan være tilfelle, jeg vet ikke, sier hun.»

I situasjoner der andre får svette håndflater og tørr munn, blomstrer tobarnsmoren. Som vokalist og frontfigur i «Fagforeningen» – advokatkontoret Eldens husband – er hun i sitt ess. Når hun reiser seg for å tale, enten det er i rettsalen eller på forsvarernes høstseminar, føler hun seg hjemme, forteller hun. I Forsvarergruppen er hun kjent som en av bransjens største entertainere og komikere.

– Hvor kommer den tryggheten og taletrangen fra, tror du?

Hun lar blikket gli ut mot sentrums trafikken før hun svarer.

– Helt fra barnsben av har jeg nok vært tryggere på å tale i store forsamlinger enn å smaltalte, reflekterer hun.

Sin første tale holdt hun da eldstebroren giftet seg og oppdaget fort at hun både elsket og var god på det. Siden har hun holdt på, som hun sier. Talegaven ligger visstnok i genene fra farssiden også.

– Faren min var en veldig morsom taler, så vi vokste opp med det. Ikke at vi reiste oss opp under søndagsmiddagen og øvde, men i familiessammenheng har det vært mye opptrедener og teater.

I kamp med storebrødre og fettere fikk Siv sjelden den oppmerksomheten hun drømte om. Oftest endte hun opp i rollen som «dame på gaten», uten replikker.

Skarp i replikken, myk i stemmen. Her fra en av sine uttallige opptredener på Forsvarergruppens høstseminar. Her på Farris Bad i 2015.

– De holdt meg litt nede. Jeg måtte utagere andre steder, sier hun og smiler lurt.

Kanskje var det derfor hun fikk ned-satt ordenskarakter på ungdomsskolen. «Siv var sammen med flere andre piker i klassen og laget uro», sto det i meldingsboken som ble sendt med hjem.

– Jeg var nok skoleflink, men jeg kjedet meg og var litt rampete. Så skjerpet jeg meg etter hvert og siden har jeg vært kultivert, konkluderer hun med et lett skuldertrekk. På gymnaset var hun revysjef og kunne endelig tildele seg selv de rollene hun hadde lyst på.

Om valget av jussen som karrierevei sier hun enkelt: Faren min var advokat og han ville gjerne at jeg også skulle bli det. Så da ble jeg det.

I starten slet hun riktignok med å finne sin plass i studiemiljøet.

– Det var for mye vestkant, sier hun og rynker pannen.

– Og du er fra?

– Haha. Jeg er fra beste østkant, sa jeg ikke det? Jeg vokste opp på Bekkelaget, men la meg få frem at jeg trivdes bedre og bedre utover på studiet. Jeg fant vennene mine i Corpus Juris, student-orkesteret hvor jeg spilte saksofon. De vennene har jeg ennå, forklarer hun.

Tryggheten i rettsalen kom derimot umiddelbart. Hun sammenlikner det med å stå på en scene.

– Det er jo det man gjør når man agerer i en rettsak, man opptrer. Og det har jeg vært relativt trygg på hele veien.

Karrieren har likevel ikke vært en endeløs seiersrekke. Hun har gjort sine tabber i retten også. Som den gangen hun som fersk aktor lot et vitne i en mindre straffesak dra på sommerferie fremfor å møte i retten. Hovedbeviset i saken forsvant da Boing-maskinen tok av fra Gardermoen.

– Jeg måtte legge ned påstand om frifinnelse, sier hun og beskriver avgjørelsen som en blanding av juridisk feilvurdering og et ønske om å være litt grei.

– Det var jo helt på trynet, så det lærte jeg mye av. Jeg gjorde ikke det

Fra 22.juli-retssaken med Frode Elgesem og Mette Yvonne Larsen. Foto: Aina J. Rønning

igjen, for å si det sann. Jeg sluttet å være grei.

HUMOR SOM MESTRING

Nokas. Lommemannen. 22.juli. Siv Hallgren har vært involvert i flere av norgeshistorien mest profilerte straffesaker. Størst avtrykk gjorde de ti ukene i Tinghusets sal 250, da hun var koordinerende bistandsadvokat og også representerte 45 av dem som ble rammet av Anders Behring Breiviks terror. Saken opptok livet hennes både lenge før og etter hovedforhandlingen. Tre søndager var alt hun tok seg fri det året hun arbeidet med saken. Evnen til å bevare en profesjonell distanse til jobben ble kraftig utfordret.

– Jeg ble vel ganske utslitt, men vi hadde en veldig styrke i hverandre på kontoret, og med de to andre koordinerende bistandsadvokatene Frode Elgesem og Mette Yvonne Larsen. Vi kunne debriefe, og Advokatforeningen fikk i stand et psykologtiltak. Jeg gikk litt til psykolog selv. Det ble litt mye på en gang den tiden, forteller hun forsiktig. I 2011 døde moren hennes, brått og uventet. Så kom 22.juli og deretter gikk Hallgren gjennom et samlivsbrudd.

– I ettertid var det kanskje ikke så klokt at hun døde akkurat da. Det kunne hun tenkt på. Jeg synes det var veldig dårlig gjort, sier hun og ler stille. I møte med livets tyngste faser har humor vært et viktig mestringsverktøy.

Hun har visstnok aldri likt å kvitte seg med ting, og sparer i det lengste på minner. Men nå gir hun seg både som advokat i Elden, og som leder av Bistandsadvokatutvalget.

Mer enn trolig var det den brede strafferettserfaringen og ikke komikertalentet som var utslagsgivende da hun ble tilbudt jobben som leder for Gjenopptakelseskommisjonen. Hallgren vegrer seg for å snakke om hva hun vil tilføre kommisjonen, men fremhever viktigheten av å møte den nye rollen med nysgjerrighet og åpenhet. At hun overtar roret i et organ som mangler tillit i store deler av Forsvarergruppen, er hun klar over.

– Jeg tror det er mange grunner til at det er slik. Jeg tror det er viktig å snakke med folk og høre hvilke forventninger som egentlig ligger der. Jeg ønsker å ha kommunikasjon med Forsvarergruppen og snakke med dem om hva som ligger i skuffelsen. Det kan tenkes at det er ting der som man kan imøtekomme.

– Mange mener at det er for vanskelig å få gjenopptatt saker. Hva tenker du om det?

– Det mener jeg ikke noe om foreløpig, men jeg vet at det er en oppfatning flere har. Det kan være tilfelle, jeg vet ikke. Det er blant de tingene jeg kommer til å forberede meg på og se på. Samtidig er det viktig å huske at det er strenge krav i loven. Dette er ikke en ankeinstans men en ventil når systemet eventuelt svikter. Av saker jeg ser tas opp, så ligger det mye på tilregnelighetssiden. Det er en viktig side som overses for mye av vi som er aktører i dette.

NY LYKKE PÅ HJEMMEBANE

Nylig fikk Hallgren en ny tittel på hjemmebane også. I april giftet hun seg med den tidligere

sivilombudsmannen

Arne Fliflet. De to møttes på Advokatforeningens fagdagsfest. Hun viste hvem han var, han kjente ikke til henne, og var i utgangspunktet litt skeptisk til bistandsadvokatens rolle i rettssystemet, forteller hun.

– Han er litt eldre enn deg, hvordan er det å være sammen med en moden mann?

– Du er veldig forsiktig. Han er mye eldre enn meg. Han er 18 år eldre, en generasjon over.

Hun ler og forklarer at aldersforskjellen kun kommer til syne ved valg av musikk.

– Men du vet, sier hun og lener seg frem over cafebordet, det er mye som ikke er så viktig lenger når man er 52. Jeg er mer tålmodig i dag enn for tretti år siden. Samtidig er jeg mer opptatt av det som er viktig i livet. Det er to sider av samme sak.

Hun ser ut av vinduet igjen og vender tilbake med flere perspektiver på kjærligheten.

– Å være to er veldig fint. Vi har et godt vennskap i bunn, det tror jeg er viktig. Flere burde egentlig satse på menn i sekstiårene. Du vet, han åpner døren for meg, lar meg gå inn i heisen først, drar ut stolen. Alle såne ting gjør eldre menn. Det er veldig fint, bekrefter hun med et lite nikk og løfter kaffekoppen.

«Flere burde egentlig satse på menn i sekstiårene. Du vet, han åpner døren for meg, lar meg gå inn i heisen først, drar ut stolen.»

Siv Hallgren

Eldstedatteren Vilde studerer juss og er ferdig utdannet til sommeren. Hallgren beskriver datteren som en idealist, som seg selv.

– Det er veldig gøy at hun følger i mine fotspor, og hun er veldig glad i jussen i tillegg. Det viktigste er jo at barna mine gjør det de har lyst til, samtidig som de tjener penger på det. Det må man jo. Sønnen min Tollef utdanner seg til tømrer – da blir det heldigvis en som kommer til å tjene godt.

– Hvilket råd vil du gi til datteren din og andre nyutdannede jurister?

– Jeg tror valg av jobb nummer to er uhyre viktig. Da begynner du på en vei, da settes kursen. Å ha en karriereplan, det tror jeg er viktig. Jeg har aldri hatt det selv, men det har vel gått bra likevel.

Forvirring om grunnlovsparagraf

Vedtok Stortinget i 2014 en ny selvmotsigende lov?
– Ja, mener menneskerettighets-ekspert Anine Kierulf, som hevder Høyesteretts plenumsdom i Holship-saken i realiteten er en klar overprøving av politikerne.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Menneskerettighetsekspert
Anine Kierulf ledet en
diskusjon om § 92 på
Litteraturhuset i desember.

I forbindelse med grunnlovsjubileet i 2014 løftet Stortinget en rekke menneskerettigheter inn i Grunnloven. Et stridsspørsmål nå er hva Stortinget egentlig mente da de gjorde dette. Temaet ble diskutert under en debatt på Litteraturhuset i Oslo like før jul, arrangert av Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter.

Lovteksten i § 92 lyder slik: «Statens myndigheter skal respektere og sikre menneskerettighetene slik de er nedfelt i denne grunnlov og i for Norge bindende traktater om menneskerettigheter».

Ifølge postdoktor Anine Kierulf ved Norsk senter for menneskerettigheter er siste del, altså «slik de er nedfelt i denne grunnlov og i for Norge bindende traktater om menneskerettigheter» selvmotsigende.

– Gamle § 110c innebar ikke en likestilling mellom grunnlovs-menneskerettigheter og andre menneskerettigheter. Det gjør den nå valgte ordlyden. Flertallet i stortingskomiteen ville både videreføre § 110c og samtidig sikre at menneske-

rettigheter utenfor Grunnloven respekteres på samme måte. Dette er selvmotsigende, sier Kierulf til Advokatbladet.

Den gamle § 110c sa «at det påligger statens myndigheter å respektere og sikre menneskerettighetene, og at nærmere bestemmelser om gjennomføring av menneskerettighetskonvensjoner fastsettes ved lov».

VIKTIG HØYESTERETTSDOM

I Holship-dommen uttalte Høyesterett seg om Grunnlovens § 92, og kom enstemmig til at loven ikke er en inkorporasjonsbestemmelse som gir gjeldende menneskerettighetskonvensjoner grunnlovs rang.

Ifølge Høyesterett må § 92 kun forstås som et pålegg til domstolene og andre myndigheter om å håndheve menneskerettighetene på det nivået de er gjennomført i norsk rett. Dommen er avsagt under dissens, men flertallet og mindretallet er enige om tolkningen av Grunnloven § 92. Kierulf mener plenumsdommen er i strid med

det nevnte vedtatte tilleggset «slik de er nedfelt i denne grunnlov og i for Norge bindende traktater om menneskerettigheter».

– Selv om mindretallet påpeker tolkningstvilen som oppstår med dette tilleggset, endrer ikke flertallet sin vurdering – noe som tyder på at de bevisst foretar en endring som har denne konsekvensen, understreker Kierulf.

– Har politikerne sovet i timen og vedtatt noe de ikke selv var klar over konsekvensene av?

– Det er det jo rett og slett ikke godt å si – mente de det eller skjønte de ikke hvilken tvil de skapte ved sitt vedtak? Plenumsdommen kan tilsi at i alle fall Høyesterett legger det siste til grunn. Det gir en rimelig løsning, som stemmer godt både med vår grunnlovstradisjon og vårt forhold til ulike menneskerettstraktater. Men det innebærer jo egentlig en ganske intens overprøving av våre folkevalgte. Man legger altså til grunn det Stortinget

Høyres justisfraksjon

(VED ANDERS WERP, MARGUNN EBBESEN, PETER CHRISTIAN FRØLICH, OG HÅREK ELVENES)

– Vi viser til våre merknader i Innst.186 S (2013–2014). Her var vi i mindretall sammen med MDG enige om at henvisningen til folkeretten i § 92 ville være uheldig nettopp fordi bestemmelsen kunne innby til spørsmål om hvorvidt traktater om menneskerettigheter skulle få grunnlovs rang fra det tidspunktet de ble bindende for Norge. I tillegg mente vi at det er problematisk at regler skal få grunnlovs rang uten å gå gjennom § 112. Vi påpekte også at bestemmelsen som flertallet ønsket måtte forstås slik at de eneste reglene om menneskerettigheter som skulle ha grunnlovs rang, var de som fulgte av Grunnloven selv.

PER OLAF LUNDTEIGEN (SP), MEDLEM AV KONTROLL- OG KONSTITUSJONSKOMITEEN

– Jeg er ikke enig med Kierulf i at Holship-dommen representerer en «intens overprøving» av Stortinget som grunnlovgivende organ. Menneskerettighetene er norsk rett på de nivåer som de er inkorporert, og Grunnloven § 92 er ingen generell bestemmelse som gir alle menneskerettigheter grunnlovs rang. Grunnloven § 92 må leses i lys av forhistorien mv. Høyesterett har ikke gjort noe annet enn å tolke bestemmelsen med det meningsinnholdet den hele tiden har hatt.

HENRIK BULL, DOMMER I HØYESTERETT

Bull uttalte seg om Holship-saken under Høyesteretts årlige pressefrokost i januar:

– Det ville ha vært en radikal endring av rettstilstanden hvis en rekke nye menneskerettskonvensjoner nærmest ble en del av Grunnloven. Da kunne man ha spurt hvorfor man innførte § 101 i Grunnloven, hvis disse bestemmelsene uansett hadde Grunnlovs rang. Det har kanskje ikke vært så mye oppmerksomhet i den politiske debatten etterpå om grunnlovsspørsmålene.

ULF LEIRSTEIN (FRP), STORTINGSREPRESENTANT:

– Jeg er komfortabel med grunnlovens formulering og Høyesteretts tolkning. Kan ikke være tvil om at det er vår egen grunnlovs nedfelte rettigheter som er det overordnede. Traktater som man

inngår eller sier opp er noe Stortinget kan gjøre med simpelt flertall. Grunnloven har strengere krav til kvalifisert flertall for å vedta og endre lovtekst.

ANNONSE

AVSLUTTE BOET?

avskrive fordringene eller gjøre de om til kontanter, nå.

Din trygghet – Vi har kjøpt pengekrav (også uavklarte) i 17 år fra konkursbo. Alle beløp. Blir vi enige betaler vi straks. All informasjon behandles konfidensielt.

Se gjerne; www.7-fjell.no

burde ha ment, snarere enn det de sa og kanskje mente.

– SELVMOTSIGENDE FORARBEIDER

I en kronikk på Minervas nettsider utdyper Kierulf:

«Hvis Stortinget mente å endre norsk rettstilstand radikalt, ved å inkorporere alle menneskerettigheter med grunnlovs rang, burde de vel ha diskutert nettopp dette ganske mye? Og hvorfor i all verden skulle Lønningutvalget og Stortinget gruble masse på hvilke rettigheter som skulle inntas i Grunnloven, dersom alle uansett ble inntatt gjennom § 92? Det gir lite mening. Men når vi rettsanvendere tenderer mot å se bort fra ordlyden i § 92, skyldes det antagelig ikke bare juridiske argumenter. Slik fungerer norsk rettspragmatisme: Når noe blir for inngripende eller for annerledes enn det vi har kjent til nå, så velger vi en annen løsning. Det er vanskelig å si at det er prinsipielt optimalt – for fra hvilket arkimedisk punkt kan vi egent-

lig avgjøre når Stortinget skal tas på alvor? Kanskje gir det likevel en slags løsning på floken å anta at våre folkevalgte høytidelig og med kvalifisert flertall har tilsluttet seg selvmotsigende forarbeider og vedtatt en ordlyd de ikke kan ha ment.»

Til Advokatbladet sier Kierulf at politikerne burde gitt seg mer tid til å gjennomdiskutere de problemstillingene ulike grunnlovsformuleringer aktualiserte.

– Dette gjelder flere av de nye grunnlovsbestemmelsene. Samtidig – den oppgaven var ikke så enkel. Både fordi få av dem har trening i denne typen konstitusjonell tenkning, og fordi mange andre politikere og jurister kom med sterke mediale skremsels-scenarier i ulike retninger i siste liten før grunnlovsinnsparter. Flere burde ha spilt konstruktivt på lag med politikerne underveis, påpeker Kierulf.

Se også side 33 og 54

ADVOKATFORENINGENS TALENTPRIS 2017

I 2017 skal Talentprisen deles ut for sjette gang. Tidligere år er det blant annet lagt vekt på kvinneandel i firmaet, balanse mellom arbeidsliv og fritid, samfunnsengasjement og internasjonalt engasjement.

Denne gangen ønsker vi å rette søkelyset inn mot de store advokatfirmaene med rundt femti advokater eller flere, som kan vise til konkrete resultater for hvordan de får frem sine talenter. Hvordan arbeider ditt advokatfirma for å verdsette, utvikle og beholde juridiske talenter?

Hvordan motiverer dere talentene gjennom nærhet til klienter og markedet, slik at de får god kundeforståelse og kundekontakt, samtidig som de får ansvar og medeierskap til egne saker, klienter og rettsområder? Får talentene delta i markedsføringsarbeid, og gis de ansvar for forelesninger og kurs?

Juryen etterlyser søknader som synliggjør ordninger, eller lignende programmer som tar hensyn til mer enn ren inntjening. Har dere et fokus på faglig variasjon for den enkelte

advokat, har de ferske advokatene en sponsor som støtter dem opp?

Det essensielle er å få frem hvordan man utvikler og beholder talentene. Er deres firma flink til å skyve frem (de unge) talentene?

Skriv kort om hvordan dette settes i system hos deres firma. Teksten kan være maksimalt tre A4 sider, men gjerne kortere.

De fem som blir nominert må være forberedt på at en andel av de ansatte må svare på en anonym undersøkelse.

Bli med og vis at din virksomhet er attraktiv for vår tids mangfoldige talenter. Meld dere på i konkurransen om Advokatforeningens Talentpris!

I JURYEN SITTER:

Liv Gjølstad
pensjonert høyesterettsdommer (leder)

Beate Skjerven Nygårdshaug
partner/owner Bergsjø AS

Thomas Falck
managing partner i Agenda capital

Dilek Ayhan
statssekretær i Nærings- og fiskeridepartementet

Martin Salomon
Head of Legal Research & Consulting, Prospera

Mohammad Rahees Malik
styreleder - Mino.Jur

Thomas Nordby
advokat og partner i Michelet & Co Advokatfirma

Fristen for å delta er 7. april 2017

Advokatforeningens Talentpris vil bli delt ut under den store Advokatfesten i Oslo den 1. juni 2017 – som del av Advokatenes fagdager.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Anne Holst eller Trude Molvik i Advokatforeningen.

Søknadene sendes til: post@advokatforeningen.no. Søknadene behandles konfidensielt.

JU\$NYTT nr. 1/2017

Advokatens fagsider er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, Per Racin Fosmark. Han har over 25 års erfaring som advokat og møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og er redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

► Varslet boikott i strid med EØS-avtalen

Høyesterett avsa 16. desember 2016 plenumsdom – **HR-2015-2254-P (Holship)** – som er viktig for forståelsen av **EØS-avtalen artikkel 31** og avveiningen av etableringsretten mot grunnleggende rettigheter til organisering mv. Saken gjaldt forhåndsprøving av lovligheten av en boikott som Norges Transportarbeiderforbund (NTF) har varslet overfor Holship Norge AS, jf. **boikottloven § 3 første ledd**. Siden 1914 har Rammeavtalen mellom NHO og LO gitt bryggearbeidere organisert i NTF en fortrinnsrett på lossing og lasting av alle skip i offentlige havner, jf. ILO-konvensjonen nr. 137. Spedisjonsfirmaet Holship, som eies av et dansk selskap, mente tariffavtalen gir havnearbeiderne monopol og aksepterte ikke Rammeavtalen. NTF reiste i 2013 søksmål mot Holship for å få fastslått at den varslede boikotten er lovlig. Holship tapte både i tingretten og lagmannsretten.

Under **dissens 10-7** kom Høyesterett til at den boikott som NTF har varslet overfor Holship, er i strid med etableringsretten etter EØS-avtalen artikkel 31. Den er derfor ulovlig fordi den har et rettsstridig formål, jf. **boikottloven § 2 bokstav a**. Formålet med boikotten er å tvinge Holship til å inngå en tariffavtale som i en særskilt rammeavtale inneholder bestemmelse om at registrerte losse- og lastearbeidere skal ha fortrinnsrett til losse- og lastearbeid.

Flertallet (Skoghøy, Matningsdal, Utgård, Bårdsen, Matheson, Normann, Bull, Bergsjø, Ringnes og justitiarius Øie) kom til at selv om boikottens over-

ordnede formål er å ivareta arbeidstagerinteresser, er det primære formålet å hindre Holship i å etablere seg innen laste- og lossevirksomhet i Drammen havn. Et slikt formål kan ikke rettferdiggjøre restriksjoner på den frie bevegelse i EØS. I avveiningen mellom etableringsretten og rett til boikott la flertallet til grunn at boikotten måtte vike. Under behandlingen for Høyesterett var det innhentet tolkingsuttalelse fra EFTA-domstolen, og flertallet viste i sin avgjørelse blant annet til denne. Flertallet la også til grunn at unntaket fra konkurransereglene for tariffavtaler ikke gjaldt.

Mindretallet (Indreberg, Stabel, Tønder, Endresen, Webster, Noer og Arntzen) kom til at boikotten er lovlig. Mindretallet kom til at unntaket fra konkurranse-reglene for tariffavtaler gjelder. Det kom videre til at den restriksjonen på etableringsretten som ligger i å måtte respektere Rammeavtalens bestemmelse om havnearbeidernes fortrinnsrett til laste- og lossearbeid, kan rettferdiggjøres. Det ble i denne sammenheng særlig vist til at formålet er å sikre arbeidstagere, at Rammeavtalen er egnet til å ivareta dette, og at målet ikke kan nås med mindre inngripende virkemidler.

Det er verdt å merke seg at Høyesterett **enstemmig** kom til at **Grunnloven § 92**, som fikk sin nåværende form ved revisjonen i 2014, ikke er en inkorporasjonsbestemmelse som gir alle for Norge bindende menneskerettighetskonvensjoner grunnlovs rang. Bestemmelsen må forstås som et pålegg til dom-

stolene og andre myndigheter om å håndheve menneskerettighetene på det nivå de er gjennomført i norsk rett, jf. **avsnitt 64 – 70**. Grunnen til at dette tolkningsspørsmålet kom opp, er at lovteksten er uklar, og at det er uklare uttalelser i Innst. 186 S (2013–2014) side 22.

Dommen må antas å få betydning for alle havner i Norge som drives etter samme regelverk.

Ny salærsats og nytt rettsgebyr 1. januar 2017

Salærsatsen er økt fra kr 995 til **kr 1 020** pluss mva. Salær oppgaven honoreres etter den timesats som gjaldt da oppdraget ble avsluttet. Rettsgebyret er økt fra kr 1 025 til **kr 1 049**. Det er vedtatt endringer i salærforskriften ved at størrelsen på **fraværsgodtgjørelse** er halvert, jf. **§ 8 andre ledd**. Bakgrunnen for endringen er den teknologiske utviklingen som muliggjør arbeid under reise i langt større grad enn tidligere.

Forslag ny eierseksjonslov

I **Prop. 39 L (2016–2017)** er det fremsatt forslag om ny eierseksjonslov. Forslaget bygger på **NOU 2014: 6** (Wyller-utvalget), men avviker på flere og viktige punkter fra utvalgets forslag.

► Ikrafttredelse nye lover

2. desember 2016

Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

LOV-2016-12-02-86 om endringer i burettslagslova mv. (**omfanget av lagalpanteretten**). Bakgrunnen for endringen er at Høyesteretts ankeutvalgs kjennelse (omtalt i Ju\$nytt nr. 1:2016) – **HR-2015-2373-U** – skapte usikkerhet om rekkevidden av legalpanteretten. Det fremgår nå klart av borettslagsloven § 5-20 **første ledd** og eierseksjonsloven § 25 **første ledd** at legalpant også skal dekke betalingsmislighold fra andelseier/ sameier i hele den tiden det tar å gjennomføre tvangsdekningen. Formålet er å unngå at borettslag/sameier taper penger i denne perioden.

Finansdepartementet:

LOV-2016-12-02-84 om endring i skattebetalingsloven (**utsatt betaling av formuesskatt**), § 15-3. Endringen innebærer utsatt betaling i to år for formuesskatt for inntektsårene 2016 og 2017 for personlige skattytere som eier regnskapspliktig virksomhet med negativt årsresultat kalenderåret for inntektsåret. Formue i land utenfor EØS er ikke omfattet av utsettelsesordningen. **LOV-2016-12-02-85** om endringer i ligningsloven (**land-for-land-rapportering til skattemyndighetene**), ny § 4-13. Endringen innebærer at store flernasjonale konsern får plikt til å levere en land-for-land-rapport for skatteformål til skattemyndighetene. Land-for-land-rapporten skal bl.a. inneholde opplysninger om fordeling av inntekter og skatt mv. i de landene der konsernet har foretak.

9. desember 2016

Klima- og miljødepartementet:

LOV-2016-12-09-89 om endringer i forurensningsloven (**avfalls-definisjoner m.m.**).

1. januar 2017 (se også Ju\$nytt nr. 12:2016) Naturskadeerstatningsloven, kassasystemloven, skatteforvaltningsloven, lov om EØS-finanstilsyn, anskaffelsesloven, stortingsgodtgjørelsesloven og 40 endringslover trådte i kraft.

Samferdselsdepartementet:

LOV-2015-09-04-90 om endringer i vegtrafikkloven mv. (**vilkårsparkering**). Med vilkårsparkering menes parkering mot betaling, med tidsbegrensning eller på andre vilkår. Ny § 8 er den sentrale endringen. Formålet med endringene er bl.a. å sikre likere konkurranseforhold mellom kommunal og privat parkeringsvirksomhet og å tilrettelegge for tilsyn med virksomhetene.

LOV-2016-12-16-99 om endringer i veglova (**Vegtilsynet**). **LOV-2016-12-16-100** om endringer i veglova og plan- og bygningsloven (**tildeling av begrenset myndighet til et statlig utbyggingsselskap for veg**). **LOV-2016-12-16-101** om endringer i jernbanelova og einskilde andre lover (**reform av jernbanesektoren**). **LOV-2016-12-16-102** om endringer i jernbaneloven og jernbaneundersøkelsesloven (**gjennomføring av direktiv 2012/34/EU mv.**). **LOV-2016-12-16-103** om endringer i yrkestransportloven og lov om offentlige anskaffelser (**forskrift om miljøkrav**).

Justis- beredskapsdepartementet:

LOV-2016-06-17-58 om endringer i utlendingsloven mv. (**innstramninger II**), *delt ikrafttredelse*: Bl.a. ny § 41 a om 24-årskrav for familieetablering og endringer i introduksjonsloven. **LOV-2016-12-16-93** om endringer i finnmarksloven (**sakskostnader for Utmarksdomstolen**).

LOV-2016-12-16-94 om endringer i bustadoppføringslova mv. (**tidspunkt for garantistillelse**). Lovendringen innebærer en presisering av tidspunktet for når entreprenøren plikter å stille garanti etter bustadoppføringsloven § 12. Hovedregelen skal være at garanti skal stilles straks etter avtaleinngåelsen, men at i kontrakter hvor det er tatt visse forbehold, inntreer ikke plikten til å stille garanti før etter at forbeholdene er frafalt. **NB!** Det ble samtidig gjort en mindre endring i **arveloven**, § 76 nytt

andre ledd som følge av en endringsoverenskomst til den nordiske konvensjonen om arv og dødsboskifte av 19. november 1934.

LOV-2016-12-16-96 om endringer i domstolloven og straffeprosessloven (**forhåndsinnkalling til forkynnelse av dom i straffesaker**). Endringene i domstolloven innebærer at tid og sted for forkynnelse av straffedom kan fastsettes forut for hoved- eller ankeforhandling. Siktete forhåndsinnkalles av påtalemyndigheten. Straffeprosessloven ble endret slik at ankefristen skal løpe fra det varslede forkynnesestidspunktet selv om siktete ikke møter. Lovendringene gjør at det kan oppnås rettskraftig dom selv om siktete hverken møter til domstolens behandling av saken eller forkynnelse av dommen. **LOV-2016-12-16-98** om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (**omorganisering av kriminalomsorgen m.m.**).

LOV-2016-12-20-122 og **LOV-2016-12-20-123** om endringer i introduksjonsloven (innføring av forsøkshjemmel/samordning med andre offentlige ytelser).

Olje- og energidepartementet:

LOV-2016-12-02-87 om endringer i energiloven (**utenlandskonsesjon**).

Helse- og omsorgsdepartementet:

LOV-2016-06-17-49 om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og helsepersonelloven (**politiattest i den kommunale helse- og omsorgstjenesten**).

Finansdepartementet:

LOV-2016-12-16-90 om endringer i verdipapirfondloven mv. (**UCITS V-direktivet mv.**), *delt ikrafttredelse*. **LOV-2016-12-16-91** om endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandeloven (**oppfølging av EØS-finanstilsyn**), *delt ikrafttredelse*.

LOV-2016-12-20-106 om godtgjørelse for stortingsrepresentanter (**stortingsgodtgjørelsesloven**). **LOV-2016-12-20-109** om endring i sentralbankloven. **LOV-2016-12-20-111** om endringer i skatteloven. **LOV-2016-12-20-112** om endringer i merverdiavgiftskompensasjonsloven. **LOV-2016-12-20-114** om endringer i skattebetalingsloven. **LOV-2016-12-20-115** om endringer i tolloven. **LOV-2016-12-20-116** om endringer i merverdiavgiftsloven. **LOV-2016-12-20-119** om endring i SI-loven. **LOV-2016-12-20-121** om endring i lov om åpenhet om eierskap i media.

Arbeids- og sosialdepartementet:

LOV-2016-12-20-105 om endringer i sosialtjenesteloven, folketrygdloven og enkelte andre lover (**aktivitetsplikt for unge mottakere av stønad til livsopphold mv.**).

Kulturdepartementet:

LOV-2016-12-20-124 om endringer i lov om trudomssamfunn og ymist anna og i lov om tilskott til livssynsamfunn (**om statstilskott til Den norske kyrkja til pensjonspremie og egenkapital**).

► Straffutmåling for befatning med barnepornografi

Høyesterett avsa 18. november 2016 enstemmig dom – **HR-2016-2357-A** – som gjaldt straffutmåling for befatning med barnepornografi. En mann ble dømt til fengsel i ett år og åtte måneder for overtredelse av **straffeloven (1902) § 204 a** (straffeloven (2005) § 311). Tiltalte hadde i en periode fra 1997 til 2014 gjort seg kjent med bilder som fremstilte seksuelle overgrep mot barn eller som seksualiserte barn ved å foreta planmessige søk på internett. Han hadde også aktivt distribuert slikt materiale til andre. I en periode fra 2013 til 2014 var han aktiv på og hadde i en periode en slags lederrolle på nettforumet Picpaste, hvor brukerne hadde delt lenker som viser seksuelle overgrep mot barn. Domfelte var ikke tiltalt for medvirkning til direkte seksuelle overgrep mot barn, men han hadde – særlig i dialog med andre – ofte forsøkt å få den annen part i dialogen til å fremskaffe og også ta bilder av overgrep blant annet mot samtalepartnerens egne barn. Det fremkommer av dommen at tidligere rettspraksis – særlig i lys av den teknologiske utviklingen – ikke gir

tilstrekkelig veiledning for straffutmålingen. Blant annet kunne mengden av det lagrede og beslaglagte materialet – i motsetning til tidligere – ikke stå sentralt som målestokk for handlingens grovhet. **Avsnitt 24-25:**

«Internett og datasystemer er blitt viktige verktøy ved befatning med overgrepbilder av barn, jf. Prop. 68 L (2015–2016) side 25. Mens det bare for få år siden tok lang tid å laste ned bilder fra internett, er det nå er utviklet en rekke nye funksjoner som har bidratt til økt spredning av barnepornografisk materiale over nettet. Det er i dag mindre behov for å laste ned bilder, fordi slike bilder til enhver tid er lett tilgjengelige på internett uten lagring på egen maskin.

Den teknologiske utviklingen bør etter mitt syn [Normann] få betydning for hvilke momenter som skal stå sentralt som målestokk for handlingens grovhet. Utviklingen gir også grunn til å vurdere om allmennpreventive hensyn tilsier at det bør skje en justering av straffenivået [...]»

Grov mishandling av datter

Høyesterett avsa 18. november 2016 enstemmig dom – **HR-2016-2345-A** – som gjaldt lovanvendelse og straffutmåling etter domfellelse og straffutmåling etter domfellelse for grov mishandling av datter, mens hun var 1 – 3 måneder gammel. Tiltalte ble dømt etter **straffeloven (1902) § 219 andre ledd** (straffeloven (2005) § 283), og straffen ble, etter fradrag for tilståelse, fastsatt til fengsel i to år og to måneder. Det var tale om et stort antall tilfeller der tiltalte på ulik måte hadde påført datteren smerte og ubehag, og der dette nettopp var siktemålet. Enkelte av handlingene var i seg selv grove. Blant annet hadde tiltalte forsettlig brukket en av datterens fingre. Ved vurderingen av om mishandlingen var grov, ble det lagt særlig vekt på at den var utøvet overfor et spedbarn. Ved bedømmelsen av om et forhold skal anses som grov mishandling, skal det legges vekt på grovheten i handlingen og varigheten. Dette utelukker imidlertid ikke at mishandlingen også kan anses grov etter en mer sammensatt vurdering. Et sentralt moment vil være om fornærmede har måttet leve under et «regime» preget av kontinuerlig utrygghet og frykt for vold.

Fradisponering av skipssjef i Kystvakten

Høyesterett slo i – **HR-2016-2521-A** – fast at Forsvaret hadde gjort feil da en skipssjef i Kystvakten – på grunn av samarbeidsproblemer om bord – hadde blitt frabeordret med umiddelbar og permanent virkning fra sin tjenestestilling. Mindre inngripende og midlertidige tiltak skulle ha vært forsøkt først. Dommen har betydning for tolkningen av reglene om fradisponering av befal i forsvaret.

► Revisors informasjonsansvar overfor tredjepart

Høyesterett avsa 18. november 2016 enstemmig dom – **HR-2016-2344-A (informasjonsansvarsdom IV)** – hvor spørsmålet var om en sparebank som investerte i et aksjeselskap blant annet på grunnlag av et brev skrevet av selskapets revisor, kunne kreve tapet av investeringen erstattet av revisoren, jf. **revisorloven § 8-1**. Bakgrunnen for saken var at et entreprenørselskap, som hadde økonomiske problemer, søkte i juni 2011 om hjelp i banken. Årsregnskapet for 2010 var da ikke ferdig og revidert. Selskapets revisor skrev et brev

som banken oppfattet dithen at det endelige reviderte regnskapet ikke ville by på store endringer i forhold til det foreløpige regnskapet, som banken hadde fått. En sentral post i regnskapet var imidlertid betydelig feilvurdert. Banken, som hadde gått inn med egenkapital i selskapet, tapte sin investering. Høyesterett kom til at brevet var misvisende, og at revisor hadde optrådt uaktsomt ved ikke å ta ytterligere forbehold. Erstatningen ble nedsatt med 40 prosent fordi banken hadde medvirket til tapet ved egen uaktsomhet.

De tre tidligere **informasjonsansvarsdommer**, se **Rt. 2008 side 1078**, **Rt. 2015 side 556** og **HR-2016-2264-A**. Hagstrøm og Stenvik, *Erstatningsrett*, side 60: «Som en generalisering kan det sies at avgiver kan hefte for opplysninger som han burde forstå at skadelidte legger særlig vekt på, dersom utsagnet de framgår av, både når det gjelder innhold, utforming og fremsettelse, er slik at skadelidte hadde berettiget grunn til å bygge på det og disponere i tillit til det.»

► Andelseiere i borettslag og foreldelse

Borettslagsloven § 2-10 tredje ledd i.f. bestemmer at retten til borettsinnskudd ikke kan skilles fra andelen. Dette innebærer at innskuddet ikke kan trekkes ut av borettslaget som bankinnskudd, eller kreves innfridd. Innskuddet kan bare kreves tilbakebetalt dersom borettslaget oppløses. En konsekvens av dette er at en andelseiers innskudd i løpet av borettslagets driftstid bare kan gjøres om til penger (realiseres) ved at andelen, herunder bruksretten til boligen, selges.

Betydningen av at borettsinnskuddet ikke kan skilles fra andelen i borettslaget kom på spissen i Høyesteretts dom 24. november 2016 – **HR-2016-2399-A**. Saken gjaldt spørsmålet om erstatningskrav som andelseiere i et borettslag, som var gått konkurs, hadde rettet mot borettslagets bankforbindelse, var foreldet. Spørsmålet var særlig på hvilket tidspunkt «skade» hadde oppstått etter **foreldelsesloven § 9 nr. 1**.

Dommen er avsagt under dissens (3-2). *Flertallet* (Matheson, Arntzen og Indreberg) kom til at kravet ikke var foreldet. De la avgjørende vekt på at et borettsinnskudd ikke kan skilles fra andelen i borettslaget, og at foreldelsesfristen følgelig ikke kunne begynne å løpe for andelen gikk tapt på grunn av konkursen. Flertallet uttalte i **avsnitt 63**:

«Dette innebærer at andelseiere som ved salg av andelen realiserer et tap som kan knyttes til en skadevoldende handling, vil kunne sette frem krav om erstatning. Andelseiere som fortsetter å bo i henhold til den rett som andelen gir, vil derimot ikke ha realisert noe erstatningsmessig tap. Jeg er derfor enig med lagmannsretten i at andelseierne før konkursen ikke hadde noe krav mot banken knyttet til tap av innskudd mv., og at det for dem vil være konkursåpningen som utgjør skadetidspunktet.»

Mindretallet (Noer og Utgård) kom til at borettslagets bestemmelser ikke kunne få betydning for foreldesspørsmålet, og at kravene var foreldet.

Krav til bevis for selvmord ved ulykkesforsikring

Høyesterett kom i enstemmig dom 20. desember 2016 – **HR-2016-2579-A** – til at det alminnelige kravet om *sannsynlighetsovervekt* gjelder også når det er spørsmål om et forsikringsselskap kan nekte å utbetale ulykkesforsikring under henvisning til at den forsikrede fremkalte forsikringstilfellet ved å begå selvmord.

► Nytt regelverk for offentlige anskaffelser

LOV-2016-06-17-73 om offentlige anskaffelser (**anskaffelsesloven**) trådte i kraft **1. januar 2017**. Samtidig ble lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser opphevet. Det nye regelverket er foruten loven tre forskrifter av 12. august 2016 (i kraft 1.1.2017): **Anskaffelsesforskriften**, **forsyningsforskriften** og **konsesjonskontraktforskriften**. Regelverket gjelder for anskaffelser som kunngjøres etter 1. januar 2017. Hvis anskaffelsen ikke kunngjøres, enten fordi det ikke er kunngjøringsplikt eller det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse, gjelder det nye regelverket dersom oppdragsgiveren har sendt ut en forespørsel til en

eller flere leverandører om å melde sin interesse eller inngi tilbud i forbindelse med en planlagt anskaffelse etter 1. januar 2017.

De viktigste endringene i den nye loven er: Ny og mer kortfattet formålsbestemmelse. Utvidelse av lovens virkeområde til å omfatte tjenstekonsesjonskontrakter. Ny og enklere bestemmelse om grunnleggende prinsipper som kun trekker frem hovedprinsippene. Ny bestemmelse om å ivareta miljø, grunnleggende menneskerettigheter og andre samfunnshensyn i offentlige anskaffelser. Ny bestemmelse om krav om bruk av lærlinger. Klagenemnda for offentlige

anskaffers (KOFAs) kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr ved ulovlige direkte anskaffelser er gjeninnført. I tillegg er det foretatt en rekke mer regeltekniske endringer. *Forarbeider*. **NOU 2014: 4** Enklere regler – bedre anskaffelser. **Prop. 51 L (2015-2016)**. **Innst. 358 L (2015-2016)**. Departementet er i gang med å utarbeide veiledning til det nye regelverket.

Se for øvrig: www.anskaffelser.no

Endringer i rettshjelploven og nytt rundskriv

Statens sivilrettsforvaltning har sendt ut nytt rundskriv om fri rettshjelp (**SRF 1/2017**). Dette erstatter Justisdepartementets rundskriv **G-12/05**. Den største endringen består i oppdatering av retningslinjer og praksis samt omtale av nytt regelverk. Fra **1. januar 2017** er det endringer i rettshjelploven, jf. **LOV-2016-12-16-97**. Merk at saker som gjelder *felleseieskifte mellom ektefeller og økonomisk oppgjør mellom samboere*, er ikke lenger prioritert på fri sakførselsstadiet, jf. **§ 16 andre ledd**. Dette betyr at domstolen ikke skal behandle disse sakene, men at fylkesmannen skal vurdere dem etter **§ 16 tredje ledd**. Det vil imidlertid fortsatt kunne innvilges fri rettshjelp i disse sakene i unntakstilfeller. Videre er den *maksimale egenandelen* i fri sakførselsaker økt fra fem til åtte timer etter den offentlige salærsatsen, jf. **§ 9 tredje ledd**. I det nye rundskrivet er det blant annet tatt inn retningslinjer om *advokatskifte*, og det er gitt nye retningslinjer for dekning av *forsikringsegenandel*.

► Forbrukerkjøpsloven § 1 og mellommenn

EUs forbrukerkjøpsdirektiv 1999/44/EF er gjennomført i norsk rett gjennom forbrukerkjøpsloven. EU-domstolen avsa 9. november 2016 dom – **C-149/15** – vedrørende hva begrepet «selger» omfatter i direktivets artikkel 1 (2) bokstav c), jf. **forbrukerkjøpsloven § 1 andre ledd**. Saken gjaldt en forbruker som kjøpte en bruktbil av et firma, som hevdet at de kun hadde solgt

bilen som mellommann for en privatperson. Begrepet «selger» er autonomt og må tolkes i lys av EU-retten. Selve ordlyden dekker ikke mellommenn. Domstolen kom likevel til at «selger» i direktivet også omfatter en mellommann mellom to forbrukere forutsatt at mellommannen ikke har informert forbrukerkjøperen tilstrekkelig om sin posisjon. Det ble vist til at direktivets

hovedformål er å beskytte forbrukeren. Det må antas at denne dommen også vil få betydning for hvem som er å anse som selger etter forbrukerkjøpsloven. Det er imidlertid opp til de nasjonale domstoler å avgjøre om mellommannen må bedømmes som selger i det enkelte tilfellet. Dommen er omtalt i **EuroRett nr. 18:2016**.

Erstatning for skade etter bilansvarsloven

Høyesterett avsa 16. desember 2016 enstemmig dom – **HR-2016-2560-A** – som er et nytt bidrag til rekkevidden av *laste- og losseunntaket* i **bilansvarsloven § 4**. En mann skadet seg da han falt ned fra en container som var lastet opp på en kranbil. Etter at containeren var løftet opp på lasteplanet ved bruk av bilens kran, klatret mannen opp på container-taket og løsnet kjettingene slik at kranen kunne legges i transportstilling for kjøring. Da han skulle ned igjen, skled han på containertaket

som hadde en del løssne, og falt ca. 3,6 meter ned på bakken.

Høyesterett kom til at skaden ikke var omfattet av forsikringsselskapets ansvar etter bal. § 4. Førstvoterende tok utgangspunkt i **Rt-2012-233 (tankbildommen)** avsnitt 40 vedrørende hva som ligger i «gjer»-kriteriet i § 4, jf. også **Rt-2015-1017 (bagasjelukedommen)**. Forarbeidene sier klart at skade oppstått som følge av lasting av eller lossing fra en stillestående lastebil som hovedregel faller

utenfor bilansvaret. Det oppstilles likevel unntak for skader som skyldes motorvognens egne innretninger eller dens plassering i trafikken. Høyesterett har behandlet rekkevidden av bilansvaret ved lasting og lossing i **Rt-1980-1061 (acrylballdommen)** og **Rt-1986-1293 (lastelemdommen)**. I den konkrete vurderingen kom Høyesterett til at det vanskelig kunne sies at kranbilen var så vidt vesentlig i årsaksbildet at det var naturlig å knytte ansvar til den. Skaden lå godt innenfor laste- og losseunntaket.

Psykiatrisk pasient fratatt rettslig handleevne i økonomiske forhold

Høyesterett avsa 20. desember 2016 dom – **HR-2016-2591-A** – som avklarer Norges folkerettslige forpliktelser ved avgjørelser om fratagelse av rettslig handleevne og det nærmere innholdet av **vergemålsloven § 22 andre ledd**, som bestemmer:

«En person kan fratas den rettslige handleevnen i økonomiske forhold hvis dette er nødvendig for å hindre at han eller hun utsetter sin formue eller andre økonomiske interesser for fare for å bli vesentlig forringet, eller han eller hun blir utnyttet økonomisk på en utilbørlig måte. Fratakelsen av den rettslige handleevnen kan

begrenses til å gjelde bestemte eiendeler eller bestemte disposisjoner.»

En kvinne ble på grunn av psykisk sykdom under dissens 3–2 fratatt sin rettslige handleevne i alle økonomiske forhold. Høyesterett kom *enstemmig* til at hverken Grunnloven, EMK eller Norges forpliktelser etter FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne, er til hinder for å frata vergemålstrengende deres rettslige handleevne. Evnen til å stifte gjeld kan også fratas, selv om tap av rettslig handleevne begrenses til bestemte eiendeler.

Flertallet (Matheson, Ringnes og Skoghøy) kom til at vilkårene var oppfylt for å frata råderetten fullt ut. Det kunne ved vurderingen av fare for vesentlig forringelse av formue mv. ikke skilles mellom midler som var nødvendige til livsopphold og andre midler. *Mindretallet* (Indreberg og Falch) mente under henvisning til det konvensjonsbestemte minste middels prinsipp at man kunne foreta en ulik vurdering i relasjon til ulike eiendeler, og at vilkårene ikke var oppfylt for å frata kvinnen den rettslige handleevnen fullt ut.

Støttet Trump i det skjulte

Mange amerikanske advokater ga Donald Trump skjult, økonomisk støtte i valgkampen, men våget ikke å tilkjenne sin støtte av frykt for å bli stigmatisert.

TEKST: NINA SCHMIDT

Dette skriver nettstedet The American Lawyer, USAs ledene juridiske nyhetsnettsted.

Demokratenes kandidat, Hillary Clinton, fikk offisielt langt større pengestøtte fra amerikanske advokater enn Trump: Mens Clinton offisielt skal ha fått 39,3 millioner dollar i valgkampstøtte fra advokatbransjen, skal Trump bare ha fått 1,4 millioner i donasjoner fra bransjen, ifølge nettstedet.

«Men mange av partnerne ved landets største advokatkontorer støttet faktisk presidentkandidat Trump, men valgte å holde sin støtte uvanlig privat», skriver The American Lawyer.

SKREMT TIL TAUSHET

Mange av advokat-toppene ønsket ikke å gå ut offentlig med støtte til Trump av frykt for å støte fra seg demokratiske klienter, eller for å bli vurdert som «kulturelt ufølsomme».

Advokater som støtter Trump føler seg skremt til taushet, ifølge nettstedet.

Advokater ved de største, amerikanske advokatkontorene har tradisjonelt støttet demokratene, og toppene i de største firmaene er helt på kant med den tradisjonelle Trump-velgeren.

«Taus støtte til Trump i alle profesjonslag er en av årsakene til at mening-

Større optimisme i markedet er blant årsakene til advokatstøtte til Trump. Foto: Michael Vadon, Wikimedia Commons

smålingene var villedende», skriver The American Lawyer.

VANSKELIGST I NEW YORK

Spesielt i New York skal advokater som støttet Trump ha holdt sin støtte for seg selv, mens advokater i Midt-vesten og i Sørstatene – områder der Trump stod sterkt i valgkampen – ikke la skjul på sin støtte til ham.

PRIORITERER HØYESTERETT

Trump ønsker å nominere en ny dommer til Høyesterett innen to uker etter at han overtar makten 20. januar, skriver ABA Journal.

ANNONSE

Fag- og forretningssystemer for advokater

Advocate Desktop

Saks- og klientbehandlingssystem spesielt utviklet for advokater. Programmet er enkelt i bruk og inneholder unike funksjoner for alt en advokat trenger i sin hverdag

- Oversiktlig klientregister
- Brukervennlig time-/utleggsregistrering
- Fakturering, reskontro og klientmidler
- Statistikk- og rapportfunksjoner inkludert budsjett og prestasjonsavlonning
- Egen modul for salær oppgave og strafferett
- Fortløpende oppdaterte offentlige registre; advokater, domstoler, rettsvesen, myndigheter
- Fullt integrert med Outlook og Microsoft Office
- Integrasjon med regnskapssystemer fra Visma

Kontakt oss i dag for en uforpliktende prat eller for en demonstrasjon av programmet

Tlf: 07692 (920 60 510)
Epost: post@jussys.no

C. J. Hambros plass 5 0164 Oslo
Org nr. 867 599 002

EU-domstolen omstrukturerer

Over to tusen mennesker har sin arbeidsplass i EU-domstolen. Nå trenger den mer plass. Foto: Peter Hoelstad / NTB Scanpix

Fra hijab til frihandelsavtaler – spekteret er bredt i EU-domstolen, som aldri har hatt det travlere..

TEKST: GEORG MATHISEN I LUXEMBOURG

LUXEMBOURG: I 2015, som er det siste året med ferdig statistikk, fikk domstolen i Luxembourg inn flere saker enn noen gang. Samtidig ble den

ene av de tre rettsinstansene – Personalretten – nedlagt, mens Domstolens underinstans Retten utvides kraftig.

Samtidig bygges det nytt for å huse et økende antall oversettere. Travle tider, med andre ord. Som Koen Lenaerts, president i Domstolen, sier det:

– 2015 var preget av et eksepsjonelt høyt tempo i institusjonens rettslige virksomhet.

EU-domstolen har vært delt i tre – Domstolen, Retten og Personalretten.

Sistnevnte har behandlet saker mellom EU-institusjonene og de ansatte. Fra 1. september i fjor ble den nedlagt, og personalsakene er overført til Retten.

– Tidligere hadde Retten 28 dommere. Nå økes det til 56 – to fra hvert medlemsland. Økningen har begynt, og den er på plass i 2019, forklarer en kilde i EU-domstolen (*se egen sak*).

ETTERSLEP

De fleste sakene i **Retten**, som er en underinstans til Domstolen, handler om konkurranserett, statsstøtte, handel, landbruk og varemerker. Retten behandler klager fra sivile EU-borgere, samt saker mot Europakommisjonen som reises av medlemsland.

Domstolen behandler appeller og saker rundt EU-traktaten, men også saker som nasjonale domstoler tar opp for å få en prejudisiell avgjørelse.

Domstolen har 28 dommere – én fra hvert medlemsland. Saker som tar opp nye spørsmål om hvordan europeisk lov skal tolkes, vurderes først av en av de elleve generaladvokatene. Generaladvokaten kommer med et detaljert forslag til konklusjon. Domstolen

Hvis Domstolen finner ut at det er nødvendig med en muntlig høring, legger partenes advokater frem saken for dommerne og generaladvokaten, som kan stille spørsmål. Generaladvokaten uttaler seg noen uker etter høringen.

Så drøfter dommerne saken og kommer med en avgjørelse. Den offentliggjøres uten voteringsresultat og eventuelle dissenser.

I **Retten** er prosedyren omtrent den samme, men her er det ikke noen generaladvokat som kommer med uttalelse. De fleste sakene i Retten høres av tre dommere.

Slik behandles sakene

I **Domstolen** blir hver sak tildelt én dommer – refererende dommer – og én generaladvokat.

Først avgir partene skriftlige erklæringer. Nasjonale myndigheter, EU-domstolene og i noen tilfeller enkeltpersoner kan også komme med bemerkninger.

Den refererende dommeren sammenfatter dette og legger det frem på møte i Domstolen. Der besluttes det hvor mange dommere som skal behandle saken. Avhengig av hvor stor og kompleks den er, behandles den av tre, fem eller femten dommere, eller i unntakstilfeller av Domstolen i plenum.

Anonyme kilder

I EU-institusjonene er det vanlig at kilder uttaler seg like fritt som norske kilder, men anonymt. Å følge denne praksisen er en forutsetning for å få hjelp fra kommunikasjonsapparatet i EU. Derfor har Advokatbladet valgt å følge den og vise til «en kilde i EU-domstolen» der vi normalt ville sitert vedkommende med navn og tittel.

Slik finner du sakene

På nettsiden http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/en/ finner du et søkeskjema der du kan legge inn navn på en av partene, dersom du kjenner dette, saksnummeret, eller datoer du vil søke på. Denne nettsiden leder til et mer omfattende søkeskjema der du kan

velge søkeord fra en meny, f.eks. «fundamental rights», «data protection», «employment» osv. Du kan også velge hvilket språk du ønsker dokumentene på, f.eks. dansk, svensk, engelsk eller ett av de andre EU-språkene.

følger innstillingen helt eller delvis i flertallet av saker, men slett ikke i alle.

I 2015 passerte Domstolen syv hundre nye saker for første gang, med unntak av en gang for nærmere forti år siden da det kom inn flere hundre saker om samme tema. Men Domstolen ferdigbehandlet færre saker enn årene før. Retten, på sin side, fikk inn 831 nye saker og klarte samtidig å redusere etterslepet litt.

Behandlingstiden for forskjellige typer saker i de to instansene varierer mellom 14 og 21 måneder i snitt.

BYGGEPROSJEKT

Nå bygges det nytt til EU-domstolen i Luxembourgs «EU-bydel», Kirchberg. Oversetterne utgjør nærmere halvparten av de ansatte, og de trenger mer plass og kortere avstand til resten av institusjonen.

Fransk er arbeidsspråket i EU-domstolen.

– Men en sak kan prosederes på hvilket som helst av de 24 språkene i EU, forklarer kilden i Domstolen.

Det betyr at rettssalene har god plass til tolker som simultanoversetter forhandlingene, men også at alle dokumentene skal oversettes til en rekke språk.

JURISTER

– Alle oversetterne er jurister. For å kunne oversette, må de forstå hva som uttrykkes, forklarer kilden. De eneste som ikke er jurister, er tolkene.

– Noen av medarbeiderne her er privatpraktiserende advokater med bakgrunn fra de store firmaene. Andre kommer hit fra akademiske stillinger, forteller kilden i EU-domstolen. Noen år i Lux-

embourg med de største sakene i Europa tar seg uansett godt ut på CV-en.

KAN IKKE INNGÅ AVTALE

To spørsmål som Domstolen behandler akkurat nå, illustrerer hvor vidt sakene spenner.

EU-kommisjonen har bedt om å få vurdert hvem som egentlig skal godkjenne og undertegne en frihandelsavtale. Kommisjonen har forhandlet frem en avtale med Singapore, og spør om medlemslandene også må godkjenne den, eller om kommisjonen kan inngå den alene.

Generaladvokat Eleanor Sharpston konkluderer med at både kommisjonen og medlemslandene må godkjenne den. EU har ikke kompetanse til å binde medlemsstatene på alle områdene i avtalen, selv om det betyr en vanskelig prosess for å komme i mål med avtalen, ifølge generaladvokaten.

SPRIK OM HIJAB

Samtidig skal Domstolen behandle to saker om retten til å bruke hijab på arbeidsplassen. Her er de to generaladvokatene uenige. Begge sakene skal behandles av de samme femten dommerne.

Den ene saken – kjent som Bougnaoui – handler om et fransk IT-selskap som ba en medarbeider fjerne hodeplaget etter å ha fått reaksjoner fra en kunde som hun hadde hatt møte med. Da hun nektet, ble hun oppsagt. Generaladvokat Eleanor Sharpston mener at oppsigelsen er direkte diskriminerende.

Den andre saken – Achbita – handler om en belgisk resepsjonist som ble oppsagt da hun forlangte å få begynne å bruke hodeplagg på jobb. General-

advokat Juliane Kokott mener at det ikke er noen direkte diskriminering å nekte religiøse hodeplagg som en del av et generelt forbud i bedriften mot synlige politiske eller religiøse symboler. Forbudet kan være indirekte diskriminering, men slik diskriminering kan godtas som del av en generell nøytralitetslinje i bedriften, mener hun.

Er forbud mot hijab på jobb diskriminerende? Dette skal EU-domstolen ta stilling til i to ulike saker i år. Foto: Dietmar Bartz, Wikimedia Commons

TALL FOR 2015

- EU-domstolens budsjett var på 315 millioner euro.
- Domstolen hadde totalt 2122 ansatte.
- Totalt ble 1755 saker ferdigbehandlet.
- 1.115.000 dokumenter ble oversatt.
- 1900 dommere deltok på seminar eller fikk opplæring i EU-domstolen.
- En sak varte i snitt i 16,1 måneder.

(Kilde: EU-domstolens årsrapport for 2015)

Bøker og lesestoff

PRESENTERT AV JURIST IDA MOEN ØDEGÅRD

Rettsstrid, en strafferettslig studie

Boken behandler rettsstridsbegrepet i norsk strafferett. Med utgangspunkt i lovfestede rettsstridskrav og domstolens bruk av den ulovfestede rettsstridsreservasjonen, blir nærmere retningslinjer for rettsstridsvurderingen beskrevet. Forfatteren bygger på en antakelse om at rettsreglene best lar seg beskrive med et solid utgangspunkt i loven sammenholdt med praksis. Av denne grunn blir domstolspraksis viet en dominerende plass, ikke bare fra Høyesterett, men også underrettspraksis brukes som selvstendige argumentkilder.

Boken tar utgangspunkt i domstolspraksis der termene «rettsstridsreservasjon» og «rettsstridslæren» inngår, der det er foretatt en «rettsstridsvurdering», eller tilfeller det det er gitt beskrivelse av det «rettsstridige» eller mangelen på dette.

I boken gjennomgår forfatteren de ulike betydningene av «rettsstrid», og hvor forholdet mellom rettsstridslæren og en innskrenkende tolkning blir diskutert. Den behandler rettsstridsbegrepet i straffelovens forarbeider, rettspraksis og teori.

Henriette Nilsson Tøssebro, Fagbokforlaget, 148 sider, 399 kroner.

Statsrett, 2. utg.

Boken gir en oversikt over sentrale emner i norsk statsrett. Forfatteren gir en innføring i de tre statsmaktenes kompetanse og presenterer hovedlinjene i Grunnlovens rettighetsvern. Boken belyser også konstitusjonens formål og metode og den konstitusjonelle nødretten, herunder den historiske oversikten og dens rettslige innhold.

De omfattende endringene i Grunnloven i 2014 og 2015 er den viktigste årsaken til at boken utgis i ny utgave, men også enkelte andre endringer er inntatt. Formålet med boken er å gi studenter, jurister, politikere og andre interesserte en oversikt over norsk statsrett. Fremstillingen av stoffet er basert på forfatterens mangeårige undervisningserfaring i statsrettsfaget ved Universitetet i Oslo.

Benedikte Moltumyr Høgberg, Universitetsforlaget, 176 sider, 329 kroner.

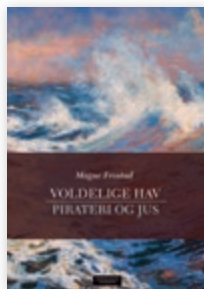
Voldelige hav

Ordet «pirat» gir populærkulturelle, historiskrettslige og nyhetsmessige assosiasjoner. Piraten har samtidig fått en fremtredende stilling i klassisk folkerett. Forfatteren ønsker å vise hva folkerettens pirateribegrep innebærer, hvilke fullmakter statene har i dag i forhold til pirater, og andre folkerettslige spørsmål som melder seg i tilknytning til et slikt tema.

Et spesielt fokus i boken er hvordan situasjonen i farvannene utenfor Somalia kan håndteres for å unngå videre pirateri derfra. Boken inneholder i tillegg en oversikt over pirateriets og kaperfartens historie. Ved siden av historiske tilnærminger, gjennomgår forfatteren betydningen av Havrettskonvensjonen av 1982, krigens folkerett, menneskerettigheter, samt straffefølgningen.

Boken er aktuell for enhver med interesse for shipping og sjøfartshistorie, og skal være et viktig havrettslig verk for fagfolk innenfor internasjonal rett, historie og maritime fag. Boken er søkt ajourført pr. 1. april 2016, men enkelte senere avgjørelser og lovarbeid er likevel tatt med.

Magne Frostad, Cappelen Damm, 299 sider, 399 kroner.

Straffesaksbehandling i tingrettene, 2. utg.

Hensikten med denne boka er å gi en praktisk innføring og veiledning i ulike rettslige og praktiske spørsmål knyttet til straffesaker, og fremstillingen tar sikte på å gi en ryddig oversikt over rettens forskjellige aktører og alle stadier i behandlingen av straffesaker i tingrettene. Boken er ment som en brukerhåndbok.

Siden forrige utgave har det kommet omfattende lovendringer i reglene som vedrører meddommere og verger, samt en rekke regler om behandlingen av straffesaker som gjelder mindreårige, om behandlingen av foreleggsaker, samt om styringen av fornærmedes og bistandsadvokatenes rettigheter. Denne utgaven er i tillegg skrevet på bakgrunn av at ny straffelov har trådt i kraft, med prosessuelle konsekvenser, også Høyesterett praksis har hatt mange konsekvenser for straffesaksbehandling. Boken behandler noen temaer mer utfyllende enn andre, som fengsling, sakkyndighetens rolle domstolen og tolkning – temaer som i følge forfatteren er områder hvor også domstolen har et forbedringspotensial.

Tor Langbach, Gyldendal Juridisk, 694 sider, 987 kroner.

Arbeidslivets spilleregler, 4. utg.

Boken behandler aktuelle arbeidsrettslige problemstillinger, rettigheter og plikter, sentrale lover, det individuelle arbeidsforhold og den kollektive arbeidsretten. Bokens ulike problemstillinger illustreres av dommer og andre avgjørelser. Det er i tillegg vist til flere underrettsdommer og praksis fra forvaltningsorganer.

Utgaven er en direkte videreføring av tidligere utgaver, men ved revisjon har boken fått en noe annen kapittelinndeling enn tidligere og er oppdatert med nye lovendringer og rettspraksis. Innledningsvis gis det en kort oversikt over utviklingslinjer, arbeidsrettens særpreg og sentrale rettsgrunnlag og lover. Deretter tar forfatterne for seg det individuelle arbeidsforhold og ser særlig på spørsmål knyttet til utlysning, ansettelse, midlertidig ansettelse, prøvetid, arbeidstid, lønn, sykdom, permisjoner, ferie, likebehandling, arbeidsmiljø, trakassering, personvern og yrkesskade.

Avslutning og opphør av arbeidsforholdet er viet stor plass. Spørsmål knyttet til oppsigelse, avskjed, sluttavtaler, suspensjon, nedbemanning, omorganisering, permittering, outsourcing og virksomhetsoverdragelse illustreres av

dommer. Boken gir også en oversikt over de tillitsvalgte rolle, de ansattes rett til medbestemmelse og representasjon, samt den kollektive arbeidsretten.

Boken er à jour pr. utgangen av juli 2016.

ANNONSE

Få tilgang til over 30.000 juridiske litteraturreferanser med Bibjøre

Bibjøre biblioteksystem gir fullstendig oversikt over hva som finnes av nordisk juridisk litteratur. All litteratur er klassifisert inn i Bibjøre indeks, for presise søk etter emneord eller fagområde. Bibjøre kan brukes med strekkodeleser og holder orden over ditt eget bibliotek og utlån.

Les mer om Bibjøre på www.jussys.no eller kontakt oss på post@jussys.no eller telefon **07692**

jussystemer

JUS

Hvitvasking, nye kursformer og nye lover

I kampen for å få bukt med illegale penger, har et utvalg oppnevnt av regjeringen foreslått en ny hvitvaskingslov. Denne våren tilbyr Juristenes Utdanningscenter (JUS) flere kurs rettet mot dagsaktuelle problemstillinger, som blant annet hvitvasking.

HVITVASKING – FORSLAG TIL NY LOV
Professor ved Universitetet i Bergen og leder av Hvitvaskingslovutvalget, Jon Petter Rui, gjennomgår forslagene til ny hvitvaskingslov, samt særlige forhold og krav som knytter seg til advokatvirksomhet.

1. mars i Oslo, 3750 kroner.

HVITVASKING – PRAKTISK GJENNOMFØRING AV REGELVERKET I ADVOKATVIRKSOMHET

Rettet mot ansatte i advokatvirksomhet som foretar risikoanalyse, kundekontroll og rapportering, og ledes av Selmers Helge Kvamme og Sverre Blandhol, professor i rettsvitenskap ved

UiO. Hvilke krav følger av hvitvaskingsregelverket, samt innføring i prosedyrer for å gjennomføre kravene i egen virksomhet.

25. april i Oslo, 3750 kroner.

DET ÅRLIGE OPPHAVSRETTSKURSET
Overdragelse av en opphavsrett reiser flere praktiske og juridiske problemstillinger. Diskusjon mellom aktører fra Rubicon, TV 2, Telenor og Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening. I tillegg behandles flere problemstillinger av nasjonal og internasjonal karakter.

9. – 10. mars, Sandefjord, 5200 kroner.

DET ÅRLIGE BISTANDSADVOKATKURSET

Hvordan behandle, fremme og prosedere erstatningskrav for klienten? Kurset er en faglig og sosial arena for deg som bistår skadelidte i straffesaker.

2. – 3. mars, Sandefjord, 5 200 kroner.

INNFØRING I OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

De nye reglene for offentlige anskaffelser har trådt i kraft. Dette kurset gir en god innføring i anskaffelsesregelverket, samt om de viktigste praktiske utfordringene både for oppdragsgivere og tilbydere.

14. – 15. februar, Oslo, 4990 kroner.

FAGFORUM

Velg mellom forum i personskadeerstatning, ledelse, arbeidsrett og compliance. Fordypning og kunnskapsdeling står sentralt. Fire samlinger over ett år som gir deltakerne gode muligheter til å knytte nye kontakter.

Fire samlinger i 2017 i Oslo, 14 800 kroner.

Sverre Blandhol, professor i rettsvitenskap ved UiO, foreleser om de deler av hvitvaskingsregelverket som er relevant for advokatvirksomheter.
Foto: Nina Schmidt

Kunsten å vinne faktum

Vi advokater har lang utdanning og trening i å mestre jussen. De fleste rettsaker handler imidlertid vel så mye om å etablere faktum. Hvem har gjort hva, når, hvor og hvorfor? La meg slå et slag for eksaminasjonen.

Inspirasjonen fikk jeg etter å ha holdt foredrag for Borgarting lagmannsrett 2. januar i år. En av de tilhørende lagdommere ba meg innstendig om å bidra til å sette fokus på advokaters evne til å eksaminere parter og vitner i retten. Det skinte meget klar gjennom at vi etter hans ringe oppfatning gjennomgående holder et for lavt nivå.

Har han rett? Vi vet alle at de fleste saker ikke vinnes på jussen, men på bevisførselen. Er vi likevel så dårlige på bevisførselens viktigste verktøy; eksaminasjonen?

Teorien er kjent for de fleste av oss. Vi mestrer regelverket om eksaminasjon, vi har lest om grunnleggende vitnepsykologi og analyse av feilkilder. I fullmektigperioden, og kanskje også senere, har vi øvd på eksaminasjonsteknikk og på forberedelse og gjennomføring av eksaminasjon og krysseksaminasjon.

Likevel våger jeg påstanden; mange av oss kan ikke dette godt nok. Ofte mangler det en plan for eksaminasjonen, vi gjentar oss selv, det forekommer irrelevante og ofte ledende spørsmål, og vi kan gjenta spørsmål som motpartens prosessfullmektig har stilt.

Kanskje skyldes det manglende øving, kanskje at vi mangler

respekt for hvor viktig og vanskelig dette faktisk er.

Min erfaring er at retten gjerne mer eller mindre instinktivt foretar en løpende evaluering av bevisene, enkeltvis og samlet, gjennom hele bevisførselen. Som oftest har retten også en klar oppfatning av hvilke saksforhold som bør vektlegges, etter at bevisførselen er gjennomført. Selvdelen mest velartikulerte prosedyre kjemper gjerne en håpløs kamp mot disse oppfatningene når de først har satt seg. Og når retten har tatt standpunkt til hvilket faktum som skal legges til grunn i saken, er det sjelden særlig utfordrende å bli enige om hvilke rettsregler som skal benyttes – og utfallet av disse. Jeg mener ikke med dette å underslå verdien verken av den skarpe juss eller de glitrende prosedyrer, men ønsker altså å slå et slag for kunsten å eksaminere sakens partner og vitner.

«Mens det å avhøre vitner i engelsk prosess kanskje er den del av advokaturen som særlig er drevet opp til en kunst, slik at advokatens ry i vesentlig grad er betinget av hans evner som eksaminator, er avhøring av parter og vitner vel den del av prosessen som hos oss er mest forsømt.» skrev J. B. Hjort i «Prosedyreteknikk, herunder parts- og vitneavhøringer» så langt tilbake som i 1956. Kanskje er tiden inne til å gjøre min farfars ord til skamme?

Håp om dette, ønsker jeg å avslutte med én oppfordring, og én formaning: Det siste først: RGA 5.6 og 5.7 fastslår at prinsipalen har ansvar for opplæring og veiledning av fullmektigen i rettsarbeid. La meg minne om viktigheten av at dette inkluderer

teori, praksis og teknikker for avhør av vitner og parter i retten.

Så til min oppfordring: Juristenes Utdanningssenter har et utmerket kurs om dette; *Avhør av parter og vitner. «Her lærer du om tilretteleggelse, forberedelse og gjennomføring av vitneførsel og eksaminasjon. Kurset er praktisk lagt opp, og du blir aktivisert gjennom demonstrasjoner og øvelser»* heter det i kursoversikten på jus.no. Nils-Henrik Pettersson og Nils Erik Lie er foredragsholdere – sistnevnte vil dere kjenne som forfatter av den utmerkete fagboken *«Parts- og vitneavhør – i straffesaker og sivile saker»*.

Kurset arrangeres i Oslo 13. mars i år, med påmeldingsfrist 12. februar – så meld deg på allerede i dag dersom du har praktisk mulighet for dette. Eller hvorfor ikke kontakte din kretsleder i Advokatforeningen, og høre om kurset kan arrangeres av kretsen og JUS i fellesskap – i nærheten av ditt kontor?

I rest my case.

LEDER
i ADVOKATFORENINGEN
jens.johan.hjort@steenstrup.no

NÅR POLITIET SENDER BEKYMRRINGSMELDING OM EN DOMMER

Av HANS BLOCH-HOELL,
tidligere dommer i Oslo
tingrett

Undertegnede var dommer i Oslo tingrett fra utnevnelse i 1989 til jeg gikk av for aldersgrensen våren 2016. Tidligere hadde jeg arbeidet i Justisdepartementet (Kriminalomsorgsavdelingen/Fengselsstyret) og cirka ti år i påtalemyndigheten.

I august 2014 avsa jeg sammen med to erfarne meddommere en enstemmig straffedom for brudd på strl § 219 første ledd. Tiltalen var tatt ut etter § 219 annet ledd.

Påtalemyndigheten anket. I oktober 2015 avsa Borgarting lagmannsrett dom etter strl § 219 annet ledd. Dette medfører normalt en markert straffskjerpelse, noe som også ble tilfellet.

I januar 2016 besluttet Høyesteretts ankeutvalg ikke å henvise domfeltes anke til ankebehandling.

Den 2. november 2016 sendte Oslo politidistrikt v/en påtaleleder ved en utestasjon en «bekymringsmelding» på undertegnede.

«Bekymringsmeldingen» – stilet til sorenskriver Geir Engebretsen i Oslo tingsrett – lød slik:

«Oslo tingrett v/dommer v/dommer Bloch-Hoell avsa 18.08.14 dom i en familievoldssak hvor en kvinne ble dømt til fengsel i 75 dager, hvorav 30 dager ble gjort betinget. Saken ble anket av påtalemyndigheten, og 19.10.15 falt dom i Borgarting lagmannsrett. Kvinnen ble her dømt fengsel i 3,5 år hvorav 1 år ble gjort betinget. Dommen er ikke rettskraftig.

Påstanden fra påtalemyndigheten var 4 års fengsel (hvorav 1 år betinget) i begge rettsinstanser, og vi registrerer et stort sprik mellom tingrett og lagrett mht vurdering av både faktum, juss og straffeutmåling. Vi er fornøyde med at Borgarting har «satt skapet på plass» i en sak som har vært svært belastende for fornærmede (og vit-

ner), samt ressurskrevende for politi og rettsvesen.

Vi finner imidlertid grunn til å sende en bekymringsmelding som går på tingrettsdommerens håndtering av saken. Lagmannsretten påpeker at tingretten på flere punkter må ha misforstått faktum eller blandede hendelser, og det samme synes å gjelde jussen på området. Vi går ikke inn på detaljer hva gjelder vår misnøye (og det er langt fra noe enestående tilfelle for respektive dommer), men skal selvsagt konkretisere kritikken hvis dette ønskes. Med frimodig hilsen NN/påtaleleder.»

Tingretten besvarte deretter politiets henvendelse og undertegnede ble deretter kjent med innholdet i «bekymringsmeldingen» da jeg kom hjem fra ferie.

Som dommere må vi forvente, regne med og avfinne oss med kritikk av rettens avgjørelser. Et tilfeldig utvalg av anker i f eks sivile saker vil vise dette til gagns. Noen ganger kan man få mistanke om at det er en forurettet klient som har skrevet anken i sinne over å ha tapt saken. Anketilsvarene er sjeldent like kritiske! I straffesaker vil det fremgå av dom i ankeinstansen hva som blir den endelige avgjørelse. Tidvis kan endringene være store, jf. frifinnelse i ankeinstansen, mens førsteinstans fant tiltalte skyldig eller omvendt.

Alle land med et uavhengig og sivilisert rettsvesen har reell ankeadgang. Vi har ankeadgang av rettssikkerhetshensyn. For de mest alvorlige straffesakene er det en vid ankeadgang, for de mindre alvorlige sakene er det en begrenset ankeadgang.

Dommerne må forøvrig også regne med kritisk søkelys på domstolens saksbehandling forut for dom og om dommeren kan ha «flagget» synspunkter f eks på nabo tvister i for stor grad.

Rett adressat for denne type klager er Tilsynsrådet. Her kan også dommernes påståtte eventuelle «dupping» i retten, eventuelt manglende oppmerksomhet og eventuelle ironiske utbrudd bringes inn. For ordens skyld: Slike forhold er ikke anført fra politiets side i denne konkrete saken.

Politiets reaksjon i form av en «bekymringsmelding» i en sak man ikke fikk medhold i fullt ut er prinsipplos, mangler forståelse for domstolens rolle i samfunnet, og er blottet for innsikt i hvordan man håndterer uenighet med en rettsavgjørelse.

I tillegg – og kanskje mest alvorlig – bærer «bekymringsmeldingen» bud om en dårlig skjult trussel. Vi har «mer på ham» liksom. Bare spor så kommer vi med det!

Det er lett å mistenke politiet nettopp for dette siste. «Bekymringsmeldingen» er imidlertid også egnet til å påvirke fremtidige straffesaker. Det er klanderverdig. Da er det ekstra graverende at en påtaleleder – tilsynelatende uten klarering oppover i systemet – opptre slik han gjør. Jeg nevner også at jeg aldri har fortalt meddommere hva de skulle mene, ei heller i den konkrete saken nevnt over. Jeg har alltid «flagget» mitt syn på skyldspørsmålet sist.

I de om lag førti årene jeg har tjent rettsvesenet, enten som aktor eller dommer, har jeg aldri hørt om lignende reaksjon fra politiet. Gadd vite om samme politiinspektør sender lignende bekymringsmeldinger til Lagmannsrett eller Høyesterett om politiet ikke får det som man vil? Hva om en forsvarer hadde sendt «bekymringsmelding» fordi han var misfornøyd med rettens avgjørelse? Hva hadde politiet ment om det? Moralen er: «Bekymringsmeldingen» skulle aldri vært sendt. Vi får håpe det blir siste gang!

«Politiets reaksjon i form av en «bekymringsmelding» i en sak man ikke fikk medhold i fullt ut er prinsipplos.»

Hans Bloch-Hoell

SAMER SOM FOLK OG URFOLK INN I GRUNNLOVEN?

Av JARL HELLESVIK,
Forfatter av boken Samer
og samepolitikk

Stortingsrepresentant Martin Kolberg m. flere, har fremmet et grunnlovsforslag som går ut på å skrive inn i Grunnloven vår at samene er et folk og et urfolk. I nåværende utgave av § 108 er samene i Norge omtalt som en folkegruppe. Som et argument for dette forslaget vises det til at både Regjeringen og Stortinget har omtalt samene i Norge som et folk og som et urfolk. Men begge begrepene er flertydige. Regjeringen og Stortinget har brukt disse begrepene på en svevende og omtrentlig måte. Det er nå så sin sak, men når det gjelder formuleringer i Grunnloven så skal man etter min mening etterstrebe et mest mulig klart og presist språk og benytte seg av semantisk entydige begreper, og derved vise sin respekt for Grunnlovens sentrale betydning og rolle for samfunnsforholdene i Norge. Forslagsstillerne har ved sitt valg av flertydige begreper sett bort fra dette

I Norsk Språkråd sin Nynorsk-ordbok kan man lese at ordet urfolk betyr den «første, opphavlege folkesetnad eller folkeslag på ein stad». Ordet urfolk leder tankene til forestillinger om at dette dreier seg om «det aller første folk som har bosatt seg i et område». Ønsker forslagsstillerne at den norske Grunnloven skal fremme den forestillingen at samene var de som bosatte seg først i Norge? Begrepet urfolk blir også knyttet til formuleringen «indigenoues peoples». Det må jeg la ligge av plasshensyn.

Forslagsstillerne foreslår også at det skal grunnlovsfestes at samene er et folk. Men begrepet folk har flere betydninger. I Norsk Språkråd sin Bokmålsordbok kan man lese om hva ordet folk kan bety. Ordboka forteller

at ordet folk har 8 betydninger. Jeg tar med den først nevnte betydningen «1. innbyggere i et land, nasjon, være ett folk / folket vårt / det norske folk». Ordet «**folket**» er benyttet i Grunnloven. I § 49 kan man lese at «Folket utøver den lovgivende makt ved Stortinget. Stortingets representanter velges gjennom frie og hemmelige valg.» Hvem dette folket er kan man lese om i § 50. Der står det at «Stemmeberettigede ved stortingsvalg er de norske borgere, menn eller kvinner, som senest i det år valgtinget holdes, har fylt 18 år». Det er altså de stemmeberettigede som utgjør det norske folk. Tar forslagsstillerne det for gitt at ordet folk i deres forslag, har samme betydning som ordet folket har i grunnlovsparagraf 49? Om så er tilfelle, vil det å grunnlovsfeste at samene er et folk, stride mot det samlede innhold i Grunnlovens §§ 49 og 50.

Forslagsstillerne skriver at «Det er et solid og bredt faglig grunnlag for å konkludere med at samene er å anse som et folk etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) og FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK)». Det blir ikke vist til noen faglig utredning som underbygger og konkluderer med dette. Påstanden må derfor ansees som udokumentert. I artikkel 1 i SP heter det at «1. Alle folk har selvbestemmelsesrett. I kraft av denne rett bestemmer de fritt sin politiske stilling, og fremmer fritt sin egen økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling.» Artikkel 1 i ØSK er likelydende. Det går ikke fram noe sted i disse to konvensjonene at etniske og nasjonale grupperinger anses som subjekt eller som «folk». Dersom FN hadde ment at ordet folk også innbefatter etniske grupper eller nasjonale grupperinger i en stat, så hadde FN selvsagt skrevet dette inn i konvensjonene. Dersom en skriver inn i Grunnloven at samene er et folk, hvor ordet folk har den samme betydningen som ordet folk er gitt i SP og ØSK så innebærer dette at samene,

i følge folkeretten, har krav på uavgrenset selvbestemmelse. Ønsker forslagsstillerne at det skal skrives inn en paragraf i Grunnloven, som med utgangspunkt i folkeretten, gir grunnlag for å reise krav om opprettelse av en samestat på norsk territorium? Vil ikke en slik paragraf i Grunnloven i så tilfelle, stå i direkte motstrid til Grunnloven ånd og bokstav, som er nedfelt blant annet i § 1 i vår Grunnlov? Der heter det blant annet at «Kongeriket Norge er et fritt, selvstendig, udelelig og uavhengelig rike...». Formuleringen «udelelig... rike» forstår jeg dit hen at dette er et «rike» som er udelelig i både geografisk og politisk forstand.

Forslagsstillerne hevder også at «Det er rettslig og politisk uomtvistet både nasjonalt og internasjonalt at samene er et urfolk. Høyesterett har slått fast dette, og samene er anerkjent som urfolk i kraft av ratifikasjonen av ILO-konvensjon nr. 169.» Det er ikke slik rettslig sett, for det finnes ikke en eneste domsavsigelse om har slått dette fast. Det er heller ikke blitt skrevet inn i en eneste norsk lov at samene er et urfolk. Dersom det er **Selbuddommen** forslagsstillerne sikter til, så gjaldt **domsslutningen kun beiterett til reinsdyrene til noen samer. Den bygger kun på rein-driftsloven § 2 første ledd 3. punktum og alders tids bruk.**

Mitt spørsmålet er: Strider grunnlovsforslaget mot Grunnlovens ånd og bokstav? Hva svarer grunnlovseksperter på dette?

DEBATTINNLEGG

sendes til
redaksjonen@advokatbladet.no.
Frist til neste utgave er 6. februar.
Skriv maks 4700 tegn, inkludert
mellomrom, eller etter avtale
med redaksjonen. Legg ved bilde
av forfatteren. Debattinnlegg
kan også bli publisert på
Advokatbladet.no.

SAMENE ER URFOLK

Av PETTER WILLE, direktør,
Norges nasjonale institusjon
for menneskerettigheter.

Jeg er blitt bedt om å kommentere artikkelen «Samer som folk og urfolk inn i Grunnloven?» av Jarl Hellesvik. I artikkelen argumenterer Hellesvik imot å betegne samer som urfolk og folk, og synes å legge stor vekt på hvordan ulike ordbøker definerer folk. Videre skriver han blant annet at «påstanden» om at samene er å anse som et folk, må anses «som udokumentert».

Det kan derfor være grunn til å minne om at Samerettsutvalget allerede i sin grundige utredning i NOU 1984:18 ga uttrykk for en klar forståelse av at samene er et folk, se bl.a. sidene 380 og 434.

Etter vedtakelsen av sameloven i 1987 og grunnlovsbestemmelsen om samene i 1988, har skiftende regjeringer og Storting lagt til grunn at samene er et folk og urfolk. I St.meld. nr. 52 (1992–93) *Norsk samepolitikk* gis det uttrykk for at Grunnloven § 110a og sameloven bygger på det syn at samene er et eget folk med en egen kultur, og at de er en urbefolkning.

(Det var på den tiden vanlig å bruke betegnelsen «urbefolkning», men «folk» er i dag er den allment aksepterte betegnelsen).

I St.meld. nr. 41 (1996–97) *Om norsk samepolitikk* heter det at følgende overordnede prinsipper ligger til grunn for det samepolitiske arbeidet: «Samene utgjør ett av de to statskonstituerende folk i Norge».

Dette prinsipielle synet bekreftes i flere senere stortingsmeldinger om Samepolitikken, herunder i St. meld. nr. 55 (2000–2001) og St. meld. nr. 28 (2007–2008.) I Kongens tale ved åpningen av Sametinget i 1997, sa han

at: «Den norske stat er grunnlagt på territoriet til to folk – nordmenn og samer.»

I Innst. 57 S (2014–2015) uttrykker en enstemmig komité med medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti at:

«... staten Norge er etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn, og at begge

folkene har samme rett til og det samme kravet på å kunne utvikle sin kultur og sitt språk».

I Innst. 216 L (2014–2015) og Innst. 217 S (2014–2015) om henholdsvis lov og instruks for Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter gis det uttrykk for at samene er et folk og et urfolk.

Dette er bare noen av de mange eksemplene på at Regjering og Storting har fastslått sitt syn på samene som urfolk og folk. Den folkerettslige forståelsen av samene som et folk følger av tolkningen av felles artikkel 1 om at alle folk har rett til selvbestemmelse, i henholdsvis FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) og FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK).

FNs Menneskerettighetskomité ba i 1999 i sine anbefalinger til Norge om at man rapporterte om samenes rett til selvbestemmelse etter artikkel 1. Dette er gjentatt i senere anbefalinger til Norge både fra FNs Menneskerettighetskomité og fra komiteen som overvåker ØSK, samt av bl.a. FNs Rasediskrimineringskomité i eksaminasjoner av Norges periodiske rapporter.

At samene er folk og urfolk er også klart slått fast av domstolene. I Høyesteretts dom i Selbusaken av 2001 uttales

det at ILO-konvensjon nr. 169, art. 1 nr. 1 b, som Norge var det første landet som ratifiserte, utvilsomt gir samene status som urfolk i Norge, også i det sørsamiske området. (Rt-2001–769 s. 790–791):

«Historikerne er uenige om samene kom til de indre delene av Sør-Trøndelag før eller etter at bøndene hadde ryddet sine gardsbruk der. Denne diskusjonen har ingen betydning for spørsmålet

om samene kan påberope seg den aktuelle bestemmelsen

også i Selbu. Artikkel 1 nr. 1 bokstav b fastslår i norsk oversettelse at «denne konvensjonen gjelder for folk i selvstendige stater som er ansett som opprinnelige fordi de nedstammer fra de folk som

bebodde landet eller en

geografisk region som landet hører til da erobring eller kolonisering fant sted eller da de nåværende statsgrenser ble fastlagt, og som – uansett deres rettslige stilling – har beholdt alle eller noen av sine egne sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske institusjoner.»

Det er ikke tvilsomt at samene etter denne definisjonen har status som urfolk i Norge, og at våre folkerettslige forpliktelser overfor dem etter konvensjonens artikkel 14 også gjelder i Sør-Trøndelag.

Selv om det ikke finnes noen generell internasjonal definisjon av urfolk, er det ingen tvil om at samene er urfolk etter ILO-konvensjonens definisjon. Samene er anerkjent som urfolk av både lovgiver, regjering og domstolene, samt av internasjonale organer. Norske myndigheter har derfor klare internasjonale og nasjonale forpliktelser overfor det samiske folk. Det er en prioritert oppgave for Nasjonal Institusjon å overvåke at disse forpliktelsene blir oppfylt.

«At
samene er folk
og urfolk er også
klart slått fast av
domstolene.»

Petter Wille

ER VANN TYKKERE ENN BLOD I BARNEVERNETS PRAKSIS?

Av MARIE A. K. SØLVERUD,
ADVOKATFIRMAET
SØLVERUD, DRAMMEN

Jeg var nylig vitne til en norsk retts sak der to foreldre ble fratatt sin nyfødte sønn fordi retten mente foreldrene manglet evne til å ta vare på sitt eget barn. Dommen opphevet fylkesnemndas vedtak om at barnet skulle bli hos sine foreldre, og ble avsagt mot den rettsoppnevnte sakkyndiges uavhengige vurdering. Saken gjaldt to foreldre som begge var i jobb, og med et stort nettverk av familie og venner.

Som medmenneske opplevde jeg dommen som urettferdig og uriktig. Som advokat ser jeg den som en skjebne, blant mange, i en svært uheldig utvikling som tilsidesetter det biologiske prinsipp i barnevernssaker.

Det biologiske prinsipp handler om at foreldrerollen ikke bare er en oppdragerrolle, men at blodstilknytningen mellom barnet og foreldrene har en verdi i seg selv. Interesseavveiningen mellom hensynet til barnets beste og det biologiske prinsipp, må ikke miste av syne at det biologiske prinsipp som utgangspunkt også skal trygge barnets rettigheter. Det er ikke nødvendigvis et motsetningsforhold mellom disse. Tvert imot bør barnets biologiske tilknytning til foreldrene være et tungtveiende argument i vurderingen av barnets beste. En annen løsning, kombinert med den lave terskel for inngrep fra barnevernet, utgjør en trussel mot barnas rettsikkerhet.

Barnevernet tar i mange saker barnet ut av hjemmet som følge av manglende emosjonell tilknytning og for lite øyekontakt med foreldrene. Forskning viser at dette er viktige momenter i oppdragelsen. Vi vet at mange av familiene barnevernet kommer i kontakt med, er av utenlandsk opprinnelse. Disse familiene kommer fra en helt annen kultur, hvor øyekontakt ikke står like sentralt

i barneoppdragelsen. Er det nødvendigvis slik at den norske måten å oppdra barn på må være retningsgivende også for barn og foreldre fra andre kulturer?

Det er vel kjent at barn som opplever omsorgssvikt står i fare for å utvikle alvorlige senskader, og noen ganger er omsorgsovertakelser nødvendig. Likevel kan man ikke se bort fra den påkjenning barna utsettes for ved å rives vekk fra hjemmet og sine biologiske foreldre. Dette er i mange tilfeller et stort traume for barnet og kan føre til problemer med å knytte seg emosjonelt til medmennesker senere i livet. For mange barn vil det å bli plassert i et fosterhjem være et overgrep i den mest sårbare perioden i livet.

«Er det nødvendigvis slik at den norske måten å oppdra barn på må være retningsgivende også for barn og foreldre fra andre kulturer?»

Marie A. K. Sølverud

I en undersøkelse av Bo Vinnerljung ble barn som ble tatt fra sine foreldre og plassert i fosterhjem, og barn som fikk bli i hjemmet, sammenlignet. Undersøkelsen konkluderer med at det på lang sikt ikke er noen gevinst for barn i «utsatte hjem» å bli revet bort fra familien. Andre undersøkelser tegner det samme bildet: Fosterhjemsbarna sliter mer senere i livet enn kontrollgruppene. Ingen av undersøkelsene viste at fosterbarna klarte seg bedre enn barna som fikk bli i sitt biologiske hjem.

Rapporter utarbeidet av NIBR (NIBR-rapport 2005:12) og NOVA (NOVA-rapport 9/14) viser at andelen barnevernsbarn som senere i livet dør av selvmord og overdoser er langt høyere enn for befolkningen for øvrig. Samtidig viser statistikken at barnevernsbarna er overrepresenterte blant de uføretrygdede.

Det er vanskelig å vite hvorfor det er slik. Det vi vet er at mange barneverns-

barn dessverre utsettes for overgrep i fosterhjem. Enda flere risikerer å miste sin identitet når deres sterke bånd til biologisk familie brytes opp. Det er også mye usikkerhet knyttet til å bo i fosterhjem. Fosterforeldrene kan når som helst si opp sin kontrakt med Bufetat.

En rapport utarbeidet av Oxford Research viser at landets tingretter samlet omgjorde 27 prosent av barnevernets vedtak etter behandling i fylkesnemnda (basert på nasjonale tall fra perioden 2006–2014).

Tallene gir en indikasjon på at det er en forskjell i vektingen av det biologiske prinsipp i ulike deler av saksbehandlingen. Barnevernet og fylkesnemnda kan ikke overse tingrettens tendens til å legge sterkere vekt på dette prinsippet enn hva som er deres egen praksis – dette går ut over barna. Konsekvensene av ulikheten er at barna ikke får en reell to-instansbehandling, som er et av de viktigste rettssikkerhetsprinsippene i møtet med norsk forvaltningen.

Alarmerende tall viser at fylkesnemnda stadfester nær alle akuttvedtak. Når saken kommer opp for tingretten senere er skaden allerede skjedd. Foreldrene i saken nevnt innledningsvis ble fratatt barnet sitt før det var to måneder gammelt. De opplevde så, når saken omsider kom opp i retten, å få brukt imot seg at barnet hadde sterkere tilknytning til fosterfamilien.

Retten til å få prøvet sin sak i flere instanser er en bærebjelke i det norske systemet. Desto mer inngripende vedtak det er tale om, desto strengere krav må stilles til domstolsprøvingen. Det er liten tvil om at vedtak om omsorgsovertakelse og akutt plassering er svært inngripende både for barnet og foreldrene.

Små barn har ikke mulighet til å ivareta sine egne rettigheter – de er avhengige av at systemet ivaretar disse. Det er derfor viktig at Fylkesnemnda er sitt ansvar bevisst som kontrollinstans av barneverntjenesten. Det er en grunn til at vi har et maktfordelingsprinsipp i Norge!

FUNKSJONSFEIL I ØKOKRIM

Av KIRILL MIAZINE,
ADVOKATFIRMAET
FØYEN TORKILDSEN

Vi kan si at det finnes en funksjonsfeil når det er avvik mellom hvordan en funksjon skal oppføre seg og hvordan den oppfører seg rent faktisk. Vi opplever stadig funksjonsfeil i all den teknologien som vi omgir oss med i det daglige. Det kan også være funksjonsfeil i statlige organer. Økokrims stadige kamp først mot å la tingretten vurdere lovligheten av beslag i domenenavnet popcorn-time.no og deretter kampen for å opprettholde beslaget, indikerer en slik funksjonsfeil i dette organet. Feilen består i at enkeltmennesker, som arbeider med de forskjellige sakene, og som dermed på mange måter kontrollerer Økokrim som organ, glemmer at de er en funksjon for organet, og begynner å oppføre seg som selvstendige aktører. Transocean-saken var et tragisk eksempel på hvilke konsekvenser slike funksjonsfeil kan få. Popcorn-time.no-saken kan også være en indikator på den samme feilen. 8. mars 2016 kom pressemeldingen om at Økokrim har tatt beslag i domenet popcorn-time.no, og at de mistenker at domenet benyttes til «straffbar medvirkning» til brudd på åndsverklovens paragraf 2. Bakgrunnen for mistanken om medvirkning er at domenet «bidrar til tilgjengeliggjøring av opphavskrenkende innhold ved å lenke til andre domener hvor nødvendig programvare kan lastes ned», og at det på domenet tilbys «informasjon, brukerveiledninger og nyhetsoppdateringer». Økokrim tok altså kontrollen over et domenenavn, fordi domenenavnet ble brukt til en side som lenker til andre sider, hvor man kunne laste ned programvare som i seg selv ikke er ulovlig, og fordi nettsiden hadde informasjon om denne programvaren. Flere

andre jurister har uttrykt at Økokrim nok strekker medvirkningsbegrepet meget langt, og med en begrunnelse som på sikt kan svekke ytringsfriheten. Økokrim er nå i sin tredje runde i Follo tingrett, etter at firmaene IMC AS, IMCASREG8, Elektronisk Forpost Norge og Norwegian Unix Users Group har sendt en begjæring om overprøving av Økokrims beslutning av beslag.

Retten er blitt bedt om å vurdere om Økokrims beslag i domenenavnet har vært rettmessig. To tidligere forsøk endte med en avvisning, fordi de som søkte om rettens hjelp til å vurdere spørsmålet, ikke hadde nødvendig straffeprosessuell nærhet til saken. Nå er det altså ny runde i Follo tingrett og Økokrim har sendt inn sine kommentarer. For meg er det uforståelig hvorfor Økokrim ikke bare godtar at retten vurderer dette spørsmålet? Det ville bidratt til å øke tillit til organet.

Jeg minner om at domenenavnet ble tatt fordi den ble brukt til en webside som hadde lenker til andre websider, hvor man kunne laste ned programvare som kunne brukes til å se på filmer som ble lagt ut i strid med opphavsretten. Det er nok helt riktig at det er store mengder filmer som legges ut ulovlig. Hvorfor glemmer man da at det også er en viss mengde filmer som ligger ute helt lovlig? Nettstedet The Public Domain Review har oversikt over bilder, bøker, filmer, og musikk som ikke lenger er vernet av opphavsretten. The Internet Archive har over to millioner lovlig videoer og filmer. Filmene kan lastes ned ved hjelp av den samme teknologien som ligger bak Popcorn Time. Likevel skriver Økokrim at Popcorn Time «har ingen lovlig anvendelse».

Den ukjente personen som har opprettet popcorn-time.no, hadde lagt ut en advarsel til alle besøkende: «Før du fortsetter, bør du være klar over av Popcorn Time og lignende kan være ulovlig. Mye av innholdet i disse tjenestene er opphavsrettsbeskyttet mate-

riale som deles og lastes ned uten tillatelse fra eierne og produsenter av materialet. Bruk av disse tjenestene vil ofte resultere i et brudd på opphavsrett, avhengig av hva du ser. Hvis du likevel velger å bruke tjenestene du leste om på dette området, gjør du det på egen risiko, og det anbefales å følge loven».

Økokrim leste denne advarselen på en spesiell måte, og mente at denne meldingen «underbygger gjerningspersonens straffverdighet, ved at vedkommende er fullt ut klar over at bruk av tjenesten som han eller hun tilrettelegger for i all hovedsak innebærer opphavsrettskrenkelser».

Påtalemyndigheten har en streng lovbestemt plikt til å være objektiv. Det vi ser i popcorn-time.no-saken bærer preg av at organet forsøker å forsvare sine egne avgjørelser, fremfor å opptre ryddig og objektivt. Dette er en funksjonsfeil. Hvordan ellers skulle man komme til at det også var særlig skjerpende forhold i saken?

Økokrim har hengt seg opp i domenenavn og henger ikke så godt med på den teknologiske utviklingen. Domenenavn er gammeldags teknologi. I allfall hva gjelder bruk av domenenavn til vanlig nettsurfing. Det er nå blitt så mange toppnivådomener, at det å huske et domenenavn er nesten like vanskelig som å huske den underliggende internettadressen.

Når folk hører om noe, f.eks. Popcorn Time, går de ikke inn i nettleseren sin og forsøker seg på forskjellige domenenavn i adressefeltet. Det folk gjør er å skrive «popcorn time», trykke «enter» og så la søkemotoren gjøre resten. Med sitt beslag av popcorn-time.no, sin pressemelding om beslaget, og all den publisiteten som saken har skapt, har Økokrim bidratt til en mye sterkere spredning av informasjon om Popcorn Time, enn det innehaveren av siden noensinne kunne drømme om. MERKNAD: Forfatteren har i privat regi sendt en av de avviste begjæringene til Follo tingrett, men har for øvrig ikke vært engasjert i saken.

NY JURIDISK LITTERATUR

Pris 1399,-

Pris 739,-

Pris 579,-

Pris 369,-

Nærings- og fiskeridepartementet søker etter leder og medlemmer til Konkurransesklagemnda

Nærings- og fiskeridepartementet inviterer alle interesserte til å melde seg eller foreslå kandidater til vervene som leder og fem til syv medlemmer av Konkurransesklagemnda. Lederen av Konkurransesklagemnda utnevnes på åremål i seks år. Åremålet kan fornyes med én periode. Medlemmene til Konkurransesklagemnda utnevnes av Kongen for fire år, og kan gjenoppnevnes. Konkurranseloven § 38 stiller krav til nemndsmedlemmenes habilitet ved behandling av den enkelte sak. Søkere bes redegjøre for forhold som kan påvirke søkerens habilitet i enkeltsaker.

Konkurransesklagemnda vil treffe avgjørelser og vedtak i et utvalg på tre medlemmer. I særlige tilfeller kan lederen beslutte at avgjørelser og vedtak treffes av en forsterket nemnd på fem medlemmer. Lederen fastsetter sammensetning av nemnda for hver enkelt sak. Konkurransesklagemnda treffer vedtak og avgjørelser ved alminnelig flertall.

Konkurransesklagemnda opprettes i Bergen 1. april 2017. Konkurransesklagemnda blir et selvstendig forvaltningsorgan, som er uavhengig av overordnet departement i saksbehandlingen. Generelle instruks og budsjettfullmakter gis gjennom årlige tildelingsbrev og vanlig etatsstyringsdialog med departementet.

Nemnda deler sekretariat med Klagenemnda for offentlige anskaffelser, Medieklagenemnda, Stiftelsesklagenemnda, Lotterinemnda og Frivillighetsregisternemnda. Sekretariatet skal utføre oppgavene som lederen av Konkurransesklagemnda pålegger dem, som er fastsatt i instruks eller fremgår av forskrift. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om organiseringen av og saksbehandlingen i Konkurransesklagemnda.

Kvalifikasjonskrav og sammensetning

Lederen må ha kompetanse tilsvarende kravene etter domstoloven § 54 første ledd. Konkurransesklagemnda skal bestå av høyt kvalifiserte jurister eller økonomer med god kompetanse innen praktisk tvisteløsning, fortrinnsvis dommere, advokater eller andre rådgivere og akademikere. Ved valg av nemndsmedlemmer, og særlig nemndsleder, vil det legges stor vekt på kandidatenes kompetanse innen prosessrett og de krav som følger av den europeiske menneskerettighetskonvensjon, i tillegg

til kompetanse i konkurranserett og forvaltningsrett. Det vil bli lagt vekt på søkerens faglige dyktighet.

Kandidatene bør være motivert til å ha vervet i hele perioden. De må også ha tilstrekkelig tid til å ivareta vervet. Dette innebærer blant annet å kunne delta i muntlige forhandlinger med parter og Konkurransetilsynet under klagesaksbehandlingen, samt å forberede og ferdigstille klagevedtakene til Konkurransesklagemnda. De må også påregne tid til interne nemndsmøter. Kandidatene må holde seg oppdatert på endringer og utvikling som skjer innen konkurransereguleringen, både nasjonal og internasjonalt. Vervene godtgjøres i en kombinasjon av et fast beløp og timebetaling per sak.

Ved sammensetningen av Konkurransesklagemnda må departementet ta hensyn til kravene i likestillingsloven § 13 om representasjon av begge kjønn i offentlige utvalg mv., samt at sammensetningen må gi en tilfredsstillende geografisk spredning. Kandidater med minoritetsbakgrunn oppfordres til å søke.

Prosedyre for utvelgelse av leder og medlemmer til Konkurransesklagemnda

Departementet vil vurdere forslagene og innstille best egnede kandidat som leder og kandidater som medlemmer. Nemndas leder og medlemmer oppnevnes av Kongen i statsråd. Hvis kandidatene ikke passer til departementets eller regjeringens kompetansekrav og krav til sammensetning, vil departementet selv aktivt søke etter personer med de egenskaper som mangler for å gjøre sammensetningen komplett.

Tidsfrist

Melding av eget kandidatur, eller forslag til kandidater, skal inneholde en CV og en beskrivelse av kvalifikasjonene til vedkommende, samt en begrunnelse for hvorfor de er særlig egnet for vervet. Dette sendes til postmottak@nfd.dep.no innen 10. februar 2017.

Det gjøres oppmerksom på at navn på kandidater som har meldt sin interesse og foreslåtte kandidater kan bli gjenstand for offentlig innsyn.

Spørsmål kan rettes til avdelingsdirektør Nils-Ola Widme, telefon 930 82 822.

Jussbuss

Svindel av selvstendig næringsdrivende

Av NORA ANKER-RASCH

#Jussbuss

Totalt 5213 henvendelser i 2015.

De saksområdene med størst pågang er:

- Utlendingsrett (986 saker)
- Arbeidsrett (730 saker)
- Husleierett (632 saker)
- Fengselsrett (539 saker)
- Trygd- og sosialrett (502 saker)
- Gjeldsrett (492 saker)

Gjeldsgruppa hos Jussbuss behandler omtrent fem hundre gjeldssaker i året. Men ikke alle klientene har pådratt seg denne gjelden selv. Jussbuss erfarer at et økende antall av sakene vi får inn gjelder folk som har blitt utsatt for svindel. Dette kan være alt fra kredittkortsvindel til telefonsvindel. Særlig én form for svindel over telefon er et økende problem, nemlig de som selger såkalte telefonkatalogtjenester.

Mange av telefonsvindelsakene vi får inn, gjelder tilfeller hvor klienten nylig har registrert et enkeltmannsforetak i Brønnøysundregisteret. Man er da ikke lenger en forbruker, og nyter derfor ikke vern etter forbrukerkjøpsloven eller angrerettloven. Juridisk er det derfor mye vanskeligere å angre på avtaler man har inngått.

Svindlerne ringer tidlig på morgenen og oppgir generell informasjon om registreringen som klienten nylig har gjennomført. Man blir lurt til å tro at produktet svindlerne selger er nødvendig for å fullføre registreringen av enkeltmannsforetaket. Ved å gi en slik diffus og generell beskjed, oppnår svindlerne nettopp det de ønsker – å forvirre. Videre gir de inntrykk av at de ringer fra et offentlig organ, som styrker den påtatte legitimiteten deres, og gjør at man lettere stoler på dem.

På slutten av samtalen ber svindleren den oppringte om å svare på en tekstmelding de sender rett etter eller under telefonsamtalen. Denne meldingen er

det svært viktig at man leser nøye. Ved å besvare SMS-en, bekrefter man at man kjøper produktet, og kaoset er i gang. Juridisk sett har man inngått en bindende avtale med svindleren. Å komme seg ut av slike avtaler kan være svært vanskelig. Terskelen for å sette en avtale til side som ugyldig er høy.

Spørsmålet er så hva man gjør om man skulle være så uheldig å komme i en slik situasjon.

Som nevnt innledningsvis nyter man ikke vern som forbruker i slike saker. Etter loven er man en næringsdrivende, og dette gjelder selv om man ikke føler seg som en «typisk næringsdrivende» med et stort firma og mye kapital. Angrerettloven gjelder bare for forbrukere. Næringsdrivende har derfor ingen rett til å angre etter angrerettloven.

Å anmelde til politiet kommer man heller ikke langt med. Pengesummen man svindles for kan variere, men ofte utgjør summen lite i det store bildet. Vi opplever derfor at dette er saker som politiet ikke prioriterer. Videre er advokat dyrt og advokatsalærene vil ofte overstige summene man er svindlet for. Dessuten er det få organisasjoner som bistår i slike svindeltilfeller. Dette er nok grunnen til at Jussbuss får såpass mange henvendelser om akkurat denne formen for svindel.

Da det i de aller fleste tilfeller er inngått en bindende avtale med svindlerne, er man i utgangspunktet forpliktet til

å betale. Imidlertid kan man bestride kravet overfor kreditorene. Når man bestrider kravet tas saken til forliksrådet for rettslig avgjørelse. Dette er den beste muligheten man har til å komme seg ut av avtalen. Det vi ser er at mange av svindlerne ikke tar seg bryet med å klage saken inn til forliksrådet. De profiterer på at såpass mange faktisk betaler, at de kan velge å la de omtvistede sakene fare – å gå videre til neste svindelforsøk. Ved en eventuell forliksbehandling må man etter beste evne bevise hvordan svindlerne systematisk gir generell og diffus informasjon for å få en til å bekrefte meldingen.

Dette er en praksis som på ingen måte bør tillates. Som forbruker anses man etter loven som den «svakere part». Som næringsdrivende anses man som den sterkere part. Dette fører til at alle typer næringsdrivende sees under ett. I dag er det stadig flere som oppretter enkeltmannsforetak som følge av at et normalt ansettelsesforhold ikke er mulig, og de må jobbe på oppdrag i stedet. Mange av de samme hensynene som gjelder for forbrukere, gjør seg også gjeldene for mange mennesker som jobber gjennom enkeltmannsforetak. Man kan derfor spørre seg om skillet mellom forbrukere og næringsdrivende i lovverket fungerer slik det er ment i dag. Kanskje bør forbrukervernet også omfatte noen typer næringsdrivende?

Advokatansvar

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat Toralf Wågheim ved Advokatfirmaet Riisa & Co i Bergen. Wågheim er forfatter av boken *Advokaters erstatningsansvar*.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

Rådgivning ved dekningsalg

En advokat ga råd om forlik i forbindelse med dekningsalg, uten at det forelå frist for oppfyllelse av forliksavtalen for motparten. «Ikke grunnlag for erstatningsansvar», ifølge lagmannsretten.

Faktum var slik i saken fra Hålogaland lagmannsrett, avsagt 27. oktober 2016 (LH-2016–70 958): A solgte en eiendom til B. Etter at avtale var inngått, trakk B seg fra budet. A engasjerte advokat C for bistand. Det ble iverksatt dekningsalg og det innkom nytt, lavere bud. Kjøper B motsatte seg å erstatte prisdifferansen og anførte at det forelå forbehold i sitt bud og som ble gjort gjeldende.

Etter forhandlinger ble det inngått forliksavtale mellom A og B, som innebar at B skulle overta eiendommen til samme pris som opprinnelig bud, og etter salg av egen bolig. I forliksavtalen ble det ikke angitt noen bestemt tidsfrist for gjennomføring av avtalen. Tiden gikk uten oppfyllelse fra B, og A led økonomisk tap som følge av manglende gjennomføring av avtalen.

A hevet senere forliksavtalen, og eiendommen ble deretter dekningsolgt til en lavere pris. I etterfølgende

rettsprosess mellom A og B ble det fastslått at hevingen fra A var urettmessig, og B ble tilkjent sakskostnader.

A gikk deretter til sak mot advokat C, og anførte at advokaten hadde handlet uaktsomt ved inngåelsen av forliksavtalen mellom A og B. Det ble også anført å foreligge uaktsom rådgivning fra advokat C i forbindelse med hevingen av forliksavtalen.

BEVISBYRDE

Lagmannsretten tar i ansvarsvurderingen utgangspunkt i det ulovfestede profesjonsansvaret, og uttaler videre at «uaktsomhetsvurderingen må foretas ut fra den situasjon som forelå da rådgivningen ble gitt ...». Videre legger lagmannsretten til grunn at det er skadelidte som har bevisbyrden for at det foreligger uaktsomhet.

Det bemerkes at det er uheldig at advokaten ikke har sørget for notoritet om innholdet i de vurderinger som ble kommunisert til klienten, og at: «Forhold som advokaten har hatt en særskilt oppfordring til å sikre notoritet om i kontakten med klient, vil [advokaten] måtte bære tvilsrisikoen for».

KLIENT KJENT MED RISIKO

Lagmannsretten fant det bevist at advokat C hadde forsøkt å få inn en tidsfrist i avtalen, uten å få gjennom-

slag for dette. Videre fant lagmannsretten at A var kjent med risikoen som fraværet av frist innebar. Det ble lagt til grunn at A likevel foretrakk en forliksavtale med den risikoen dette medførte, blant annet grunnet hensynet til minnelig løsning fremfor ytterligere prosess mot B. Lagmannsretten fant således at advokaten ikke hadde vært uaktsom i rådgivningen.

Lagmannsretten fant heller ikke at advokat C hadde opptrådt uaktsomt i forbindelse med hevingen av forliksavtalen. Etter lagmannsrettens oppfatning var det prosedabelt å anføre at vilkårene for heving forelå siden oppgjør ikke hadde funnet sted på over halvannet år. Selv om det ikke forelå oppfyllelsesfrist, hadde B plikt til å medvirke lojalt til oppfyllelse av avtalen. At retten i tvisten mellom A og B kom til at vilkårene for heving likevel ikke var oppfylt, innebar ikke at advokatens råd om heving var uforsvarlig.

Advokat C ble dermed frifunnet i erstatningssaken. Advokaten ble også tilkjent sakskostnader for tingrett og lagmannsrett med henholdsvis 66.186 kroner og 89.756 kroner.

Dommen er anket til Høyesterett. Da Advokatbladet gikk i trykken, var det ikke kjent om dommen slippes inn til behandling.

Månedensadvokat

Nicolay
Skarning

Aktuell fordi: Vant nylig en plenums-sak i Høyesterett på vegne av det danskeide spedisjonsfirmaet Holship, som siden april 2013 er blitt boikottet av Norsk Transportarbeiderforbund fordi selskapet ikke ville inngå tariff-avtale med forbundets havnearbeidere i Drammen havn, og binde seg til å benytte disse, fremfor egne folk. Høyesterett kom til at boikotten er ulovlig og i strid med etableringsretten i EØS-avtalen.

Hvor lenge har du arbeidet med Holship-saken, og hvor mye har du jobbet med den?

Det har vært veldig mye arbeid med saken, særlig etter at den kom inn i Høyesterett i 2015, med prosedyre for EFTA-domstolen senere det samme året. Det etter hvert store tilfanget av internasjonale rettskilder gjorde at saken økte kraftig i volum.

Var det på noen måte annerledes å ha en dansk klient fremfor en norsk klient; stilte danskene andre krav, eller hadde de andre forventinger til deg som advokat?

De var mindre villige til å godta fortrinnsretten ved norske havner fremfor det som norske virksomheter hadde forholdt seg til, og så mer på saken ut fra en markedstankegang og en EU-tankegang. Det har vært befriende, fordi mange norske jurister tenkte veldig tradisjonelt her: Når det forelå en ILO-konvensjon og et prejudikat fra Høyesterett fra 1997, så var det ingenting som kunne gjøres.

I arbeidet med saken, tok du spesielle grep som du mener var nyttige, og som andre advokater kan ha glede av å vite om?

Vi tapte i både tingretten og i en enstemmig lagmannsrett, men hadde stor tro på saken og gikk videre med den. Det er ikke spesielt, men det krever noe ekstra av dialogen med klienten, at man sammen tar sjansen på å gå videre. Så må

man tåle å tape underveis, men det lærer vel de fleste advokater etter hvert...

Hva var den største utfordringen i saken?

Det var en stor utfordring at fortrinnsretten fremgikk av to tariffavtaler mellom LO-NHO, med tradisjoner 100 år tilbake i tid, og med en forankring i ILO-konvensjon nr. 137 og i et prejudikat fra Høyesterett fra 1997 (Sola Havn). I EFTA-domstolen kom desuten staten inn med regjeringsadvokaten og forsvarte fortrinnsretten. Det ble mye å stri med, med motparter på høyeste nivå, som i tillegg hadde grenseløse ressurser.

Hvordan møtte du denne utfordringen?

Jeg beholdt troen på at rettsutviklingen hadde medført endringer og var villig til å kjempe for det. Med årene som advokat har jeg heldigvis mistet autoritetsangsten, noe som det er nødvendig å kvitte seg med når man står overfor så sterke og dyktige motparter.

Har du innhentet råd som viste seg å bli spesielt verdifulle, og i tilfelle fra hvem?

Jeg diskuterte saken mye i lunsjen i Kvale og fikk mange innspill fra kolleger som drev med EU-rett og konkurranserett på andre områder. Desuten tok jeg kontakt med ESA i Brussel et par ganger for å drøfte tolkningen av EØS-avtalen. Det viste seg å bli avgjørende for å vinne saken. Jeg har vært trainee i EU-kommisjonen for mange år siden og har lav terskel for å kontakte ekspertene i Brussel.

Hva er det viktigste du har lært i arbeidet med denne saken?

Det samme som mange advokatkolleger erfarer: Engasjement, pågangsmot og lite autoritetsangst er egenskaper som må til for å endre en rettsstilling. Det synes jeg kjennetegner mange advokater, og det er vel derfor jeg har blitt heiet på både

av kolleger i Kvale og i mange andre firmaer.

Hvor mange har jobbet i ditt team med saken?

Vi endte opp med å bli fem-seks advokater på saken, da alle menneskerettsspørsmålene kom opp under behandlingen i Høyesterett, og saken skulle gå i plenum. Da var det viktig å være i et firma som hadde tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre dette.

Har du fått mange henvendelser fra folk som ønsker å ha deg som advokat etter at du vant saken for Holship i Høyesterett?

Det kommer en del henvendelser fordi saken har vakt oppsikt, og det er veldig hyggelig.

Annenvoterende i Høyesterett, dommer Hilde Indreberg, skriver i dommen at «dersom det ikke kommer noe i stedet, kan jeg ikke skjønne annet enn at dette vil innebære risiko for at havnearbeidernes sikkerhet for sysselsetting og lønn vil svekkes». Mens leder Lars M. Johnsen i Transportarbeiderforbundet sier til NTB at saken «kan medføre at vi går tilbake til løsarbeidersamfunnet og sosial dumping ved norske havner». Frykter du å bli husket som advokaten som knuste fagforeningsmonopolet ved norske havner?

Nei, overhodet ikke. Jeg mener faktisk jeg har gjort LO en tjeneste fordi nå kan andre foreninger i LO slippe til på norske havner, bl.a. Norsk Arbeidsmandsforbund og Industri Energi. Fagforeninger er en viktig del av norsk arbeidsliv og jeg er selv fagforeningsmedlem i Norges Juristforbund. Men de skal tiltrekke seg medlemmer fordi de er flinke til å ivareta sine medlemmer, ikke fordi de har monopol på en type arbeid. Det tror jeg LO egentlig er enig med meg i, men her var de og

Navn og alder: Nicolay
Resen-Fellie Skarning, 52 år
Tittel: Partner i Kvale
Advokatfirma
Bosted: Skøyen i Oslo
Sivilstatus: Gift, to sønner
(13 og 17 år)

Foto: Terje Pedersen / NTB Scanpix

Norsk Transportarbeiderforbund fanget i en 100 år gammel tradisjon, som man nok ikke kunne forvente at de selv skulle tre ut av.

Når tok du valget om å bli arbeidsrettsspesialist, og hvorfor?

Jeg var leder av Dommerfullmektigruppen i Norges Juristforbund på den tiden da Gerd Liv Valla var justisminister og arbeidsgivermotpart. Jeg fikk den gang stor interesse for arbeidsrett, og gikk etterpå over til en stilling som advokat i NHO. Arbeid er grunnlaget for velferd og helse, avgjørende for landets inntekter, og derfor et av de viktigste rettsområdene vi har, etter min oppfatning. Det er veldig meningsfylt å arbeide med.

Har du et faglig forbilde, og i tilfelle hvem?

Jeg vil ikke si at jeg har ett faglig forbilde, men jeg beundrer arbeidet til

mange av kollegene innen arbeidsrett. Der er det mange engasjerte folk, som det er veldig moro å ha som medparter eller som motparter.

Hvem mener du er Norges beste advokat på ditt felt?

Der skiller nok Jan Fougner seg særlig ut, men det er flere andre som er like i nærheten.

Hva er ditt morgenritual?

Det er mange kopper kaffe, Aftenposten, DN og en banan eller to.

Beskriv en vanlig arbeidsdag.

Det er første kaffekopp klokken halv åtte, aviser og radio, og så er det de første dokumenter som skal leses fra klokken ni og utover. Jeg jobber gjerne hjemmefra på morgenen for å få ro til å konsentrere meg om det tyngre stoffet, og så gå jeg ned til kontoret ved lunsjtider. Derfra og utover dagen er det møter, forhandlinger osv. En arbeids-

rettsadvokat arbeider mye med mennesker, og det er givende.

Hvor aktiv er du i sosiale medier, og evt. hvilke?

Jeg er ganske aktiv på Facebook, LinkedIn og Twitter, men stort sett om faglige ting.

Hvilke TV-serier følger du med på?

Mye Netflix: The Crown, Americans, Narcos, Homeland, samt Skam på NRK, som var veldig bra. Sopranos er vel favoritten gjennom tidende for meg, så den ønsker jeg meg.

Hver måned fremover vil vi presentere en advokat som har gjort seg bemerket. Tips redaksjonen om aktuelle advokater.

Skriv til nina@advokatbladet.no

6 felt i nemnden

I desember ble seks advokater felt i disiplinærnemnden i syv saker.

En advokat fra Oslo krets ble felt for brudd på fire punkter i Regler for god advokatskikk (RGA). Tre av punktene gjelder oppførsel overfor kolleger: Pkt. 5.1 (brudd på kollegial tillit), 5.4 (tvist mellom advokater) og 5.5. (utilbørlig påvirkning). I tillegg ble advokaten dømt for brudd på pkt. 1.2 (advokatens oppgaver). For disse bruddene, er advokaten tildelt en advarsel, som er den sterkeste reaksjonen fra nemnden.

Den samme advokaten er også, i en annen klagesak, felt for brudd på pkt. 5.4, og har også i denne saken fått en advarsel.

En advokat fra Hordaland og Sogn og Fjordane krets er dømt for brudd på pkt. 3.3.1 (klienten har krav på å få opplysninger om salærberegning), og er for dette meddelt en irrettesettelse.

En annen advokat fra samme krets er felt for brudd mot pkt. 1.3 (advokaten skal opptre saklig og korrekt), og er meddelt kritikk.

En Osloadvokat har fått nedsatt salær og må betale motpartens omkostninger, etter brudd på pkt. 3.3.1 (klienten har krav på å få opplyst hvordan salæret er beregnet), og har fått en irrettesettelse.

En annen fra Oslo er felt for pkt. 3.1.2, som sier at en advokat skal ivareta klientens interesser raskt, samvittighetsfullt og påpasselig. Advokaten fikk også nedsatt salær.

En advokat som ikke er medlem, er felt for tre brudd; pkt.1.3 (advokatens opptreden), 4.1 (opptreden overfor retten) og 4.2 (rettferdig rettergang).

Nemnden avviste i perioden fire saker, mens syv advokater ble frifunnet.

56 fikk ny partner-jobb

Nytt år betyr flere jobbskifter og interne opprykk i advokatbransjen. 1. januar i år startet hele 56 advokater i ny jobb som partner, melder Finansavisen. Av dem har seks nye partnere blitt hentet inn til Arntzen de Besche, i tillegg til tre interne opprykk.

– Vi la en ny strategi i fjor sommer og har som målsetting å vokse mer, sier selska-

pets managing partner Sven Iver Steen til FA.

Blant de totalt 56 jobb-byttene er det fjorten kvinner.

I Kyllingstad Kleveland har syv partnere gått ut dørene etter intern uenighet, mens Gro Løge (39), Gry Bratvold (38) og Nicolai Myren (33) har rykket opp som partnere. Selskapet skal ikke ansette flere partnere men er deri-

mot på jakt etter advokater og fullmektiger.

– Innen utgangen av første kvartal regner jeg med at brikene har falt på plass, sier Per Kyllingstad til Finansavisen.

Ni nye partnere i Arntzen de Besche. Foto: Morten Brakestad

folk
& forum

SMÅ OG STORE BRANSJENYHETER
tips@advokatbladet.no

Ga Høyesterett Krekar-kritikk

Høyesterett vil ikke ta selvkritikk for at den ikke oppdaget at italienske myndigheter hadde trukket begjæringen om å utlevere mulla Krekar da domstolen behandlet anken hans om utlevering.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Hovedregelen er at vi holder oss til det som er anført, sier justitiarius Toril Marie Øie.

Som kjent avviste Høyesteretts ankeutvalg Krekars anke i november i fjor, og Krekar ble kort tid etter pågrepet og varetektsfengslet, for deretter å bli løslatt noen dager senere da det ble oppdaget at italienske myndigheter allerede i mars hadde trukket utleveringsbegjæringen.

På Høyesteretts årlige pressefrokost i begynnelsen

av januar, fikk justitiarius Toril Marie Øie og høyesterettsdommer Magnus Matningsdal spørsmål fra VGs Alf Bjarne Johnsen om saken førte til selvransakelse hos landets øverste domstol.

– Høyesterett ble kritisert fordi den som uavhengig ankeinstans skulle vurdere utleveringsbegjæringen, og ikke så at den italienske begjæringen inneholdt vesentlige mangler. Det er vanskelig å kalle dette annet enn en juridisk krenkelse av en enkeltperson, fremholdt Johnsen.

TONNEVIS MED PAPIR

Krekarsaken var veldig omfattende, svarte Magnus Matningsdal.

– Vi må konsentrere oss om det som er anført av angivelige feil. Du skulle ha vært ganske årvåken for å oppdage dette. Men det er klart, om det er ting vi har oversett som vi burde ha sett, så diskuterer vi internt etterpå hvordan dette kunne skje, sa Matningsdal.

Justitiarius Øie mente at Matningsdal uttalte seg litt for forsiktig i sakens anledning.

For grovt for ungdomsstraff

Høyesterett behandlet to saker om ungdomsstraff i fjor. I begge sakene var overgrepene så alvorlige at ungdomsstraff ikke var et alternativ, mente Høyesterett.

Den ene saken gjaldt to gutter på 16 år som i fellesskap hadde begått grove overgrep mot en 14 år gammel gutt mens guttene var på

skoletur. Guttene filmet overgrepene og publiserte filmen på Facebook.

– Vi kom til at en slik gruppevoldtekt overfor en mindreårig og spesielt sårbar gutt, er for alvorlig til å kvalifisere for ungdomsstraff, sa dommer Knut Kallerud.

Guttene var i Haugaland tingrett dømt til ungdomsstraff i 2,5 år, men påtalemyndigheten anket, og guttene ble i Gulating lagmannsrett dømt til fengsel i fire år, hvorav to år var betinget. Høyesterett opprettholdt straffen på fire år, men reduserte den ubetingede delen av straffen til ett år, med en prøvetid på fire år.

Bruken av ubetinget fengsel for unge under 18 år er gått kraftig ned.

Domstolen på tillitstoppen

Tiltroen til domstolene er høyest i Oslo (98 prosent) og lavest i nord (81 prosent), viser en undersøkelse gjort av domstolmagasinet Rett på Sak.

Totalt oppgir 86 prosent av dem som deltok i undersøkelsen at de har ganske stor eller svært stor tiltro til domstolene. Domstolene kommer betraktelig

bedre ut enn politiet i undersøkelsen: Bare drøye tyve prosent har svært stor tiltro til politiet, en nedgang fra 31 prosent siden forrige måling.

FrP-velgere har lavest tillit til domstolene når tallene brytes ned for politiske preferanser: I underkant av tre av fire FrP-velgere har ganske stor eller svært stor tillit.

Hold av datoen

Årsmøte i Oslo krets holdes 9. mars i Oslo Konserthus. Programmet er ikke klart ennå, men møtet vil starte klokken 17. Styret lover både musikk & debatt.

Marte Svarstad Brodtkorb er leder av Oslo krets.

Nye statssekretærer

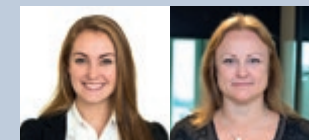
Tidligere statssekretær i Samferdselsdepartementet Toril Reynolds og politiførstebetjent Anette Elseth er de nye statssekretærene til justisminister Per-Willy Amundsen.

Reynolds kommer fra stillingen som statssekretær i Samferdselsdepartementet, og har tidligere vært politisk rådgiver for FrPs stortingsgruppe. Hun gikk ut fra Juridisk fakultet med master i rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo i 2013. I studietiden jobbet hun som saksbehandler i Jurk, og hun har også vært trainee for FrPs stortingsgruppe. Hun er tidligere leder av Nes FpU, og var i 2008 finalist i Frøken Norge-konkurransen. I 2006 var hun med i programmet «Top Model», men har siden satset på en karriere i politikken.

Anette Carnarius Elseth har permisjon fra stillingen som varaordfører for FrP i Sørums kommun, og er utdannet politi fra Politihøgskolen. Hun er politiførstebetjent, og jobbet som vaktleder i Øst politidistrikt frem til januar i fjor. Hun er også første vararepresentant for Akershus Frp på Stortinget.

Nylig avgått statssekretær Ove Vanebo forklarer hvorfor han trakk seg:

«I forbindelse med at Anders Anundsen går av som justis- og beredskapsminister, har jeg meddelt at jeg ikke ønsker utnevnelse som statssekretær under den nye statsråden. Det er i all hovedsak to grunner til at jeg slutter: For det første var en viktig forutsetning for meg at jeg skulle arbeide med Anders. (...) I tillegg har jeg savnet advokattilværelsen».

Charlotte Reynolds (til v.) og Anette Elseth.

Justitiarius Toril Marie Øie og høyesterettsdommer Magnus Matningsdal fikk spørsmål fra pressen om Krekar-saken.

– Vi snakker om tonnevis med sakspapirer, som det ville ha vært en umulig oppgave for Høyesterett å gjennomgå og sjekke. Vi må forutsette at dette er partenes oppgaver. Om en feil springer oss i øynene, så tar vi den, sa Øie.

TALLENES TALE

I 2016 behandlet Høyesterett én sivil sak i plenum og to i storkammer, samt en straffesak i storkammer. I avdeling ble 61 sivile saker og 48 straffesaker behandlet.

Høyesterett mottok 2331 anker i fjor. 829 av disse var anke over dommer, mens 1502 var anker over kjennelser og beslutninger. 114 saker ble henvist. Ankeutval-

get avgjorde selv 18 anker over dommer.

Der utvalget enstemmig beslutter at anken kan nektes fremmet eller forkastet, gjøres dette ved såkalt forenklet avgjørelse. «Men det er også mange eksempler på at ankeutvalget gir en nærmere begrunnelse for sine avgjørelser», heter det i årsrapporten.

IKKE LETT Å SKRIVE KORT

Nils E. Øy, konstituert generalsekretær i Norsk Presseforbund, sa på pressefrokosten at han synes det er «nesten arrogant» at Høyesterett ikke alltid koster på seg en begrunnelse.

– Er det så mye å forlange at Høyesterett koster på seg

Revolusjon med brett

Høyesterett er med i Domstolsadministrasjonens digitaliseringsprosjekt, og allerede er tonnevis med papir blitt erstattet med nettbrett.

Stadig flere av dommerne i Høyesterett er nå over i fullelektronisk modus, skriver dommer Arnfinn Bårdsen i Høyesteretts årsberetning.

Dom på engelsk

Rolfen-dommen ville aldri ha blitt kåret til «verdens beste dom» om advokatkontoret ikke hadde oversatt dommen til engelsk, bemerket Toril Marie Øie. Høyesterett har fått bevilget penger i budsjettet til å få oversatt flere dommer i 2017.

et par setninger, så man ikke får følelsen av at saken er så helt borte i natten, spurte Øy.

Å skrive korte begrunnelser er ikke så enkelt, svarte justitiarius Øie.

– Vi får inn 2300 saker i året, og det er ikke så lett bare å skulle skrive et par setninger. Hvis vi først skal skrive en begrunnelse, krever det en del arbeid, sa hun.

Advokat Lars Myklebust Tomasson har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo, og begynt i Eksportkreditt Norge i Oslo.

Advokat Kirsten Lund har sluttet i Kindem & Co, Advokatkollegiet, i Oslo, og begynt i Industri Energi i Oslo.

Advokat Lene Kristin Hennø har sluttet i Advokatfirmaet Hammervoll Pind i Bergen, og begynt i Wikborg Rein Advokatfirma i Bergen.

Advokat Christen Minos har sluttet i stillingen som Juridisk direktør i BP Norge i Stavanger, og begynt som Commercial Support Manager i Aker BP i Stavanger.

Advokat Knut-Erik Storlykken Søvik har sluttet i Advokathuset Tønsberg, og begynt i Advokatfirmaet Søvik i Tønsberg.

Advokatfullmektig Nikolai Riise har sluttet i Advokathuset Tønsberg, og begynt i Advokatfirmaet Søvik i Tønsberg.

Advokat Torkel Hope har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Bergen, og tiltrådt som partner i Hope & Co Advokatfirma AS i Bergen.

Advokat Thomas Hagen har sluttet i Tandbergs Patenkontor i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Schjødt i Oslo.

Advokat Atle Melø har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Trondheim, og startet Advokatfirmaet Melø AS i Trondheim.

Advokat Bjarte Thorsen har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Stavanger, og begynt i BDO Advokater i Sandnes.

Advokat Petter Mandt har sluttet i Advokatfirmaet Hessen, Knapstad & Mandt i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Mette Y. Larsen i Oslo.

Advokat Elizabeth Ege har sluttet i Advokatfirma Ræder i Oslo, og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Storeng, Beck & Due Lund (SBDL) i Oslo.

Advokat Heidi Lill Mollestad Oppegaard har sluttet i Lions Clubs International MD 104 Norge i Oslo, og tiltrådt som daglig leder i Curonova Norge i Oslo.

Advokat Eirik Næmdal har sluttet i Advokatfirma Turid Mæland i Bergen, og begynt i Sentrumsadvokaten i Bergen.

Advokat Sindre Løvgaard har sluttet i Advokatfirmaet Duesund & Løvgaard, startet opp enkeltpersonforetaket Advokat Sindre Løvgaard og driver i kontorfellesskap med advokat Anders Green i Drammen.

Advokat Rasmus Woxholt har sluttet i Oslo Børs, og begynt i Advokatfirmaet Elden i Oslo.

Advokat Fredrik Dahm har sluttet i Swedbank Norge NUF i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Wiersholm i Oslo.

Advokat Ahn Cecilie Karlsruud har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Oslo, og begynt i Svea Finans i Oslo.

Advokat Pål Sverre Hernæs har sluttet i HELP Forsikring i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Hjort i Oslo.

Advokat Thomas Andreassen har sluttet i Wikborg Rein Advokatfirma i Bergen, og begynt i Nord Advokatfirma i Mo i Rana.

Advokat Johs. Streng Næss har sluttet i Askeradvokatene, og opprettet enkeltpersonforetaket Advokat Johs. Streng Næss.

Advokat Steinar Lie har sluttet i Bryn Aarflot i Oslo, og tiltrådt som partner i Zacco Norway i Oslo.

Advokat Kristine Snyder har sluttet i Bryn Aarflot i Oslo, og tiltrådt som partner i Zacco Norway i Oslo.

Advokat Øyvind Sund har sluttet i Visma Advokater i Kristiansand, og tiltrådt som partner i InterJuris DA i Kristiansand.

Advokat Henrik Renner Fredriksen har sluttet i Hovedorganisasjonen Virke i Oslo, og tiltrådt som partner i SGB Storløkken i Oslo.

Advokat Morten Solbu Jullumstrø har sluttet i Advokatfirmaet Krogstad i Trondheim, og begynt i Bjerkan Stav Advokatfirma i Trondheim.

Advokat Maria B. Tanemsmo har sluttet i Advokatfirmaet Strand & Co i Trondheim, og begynt i Arntzen de Besche Advokatfirma i Trondheim.

Advokat Svein Kjetil Lode Svendsen har sluttet i Advokatfirma Sjødin & Co. i Stavanger, og begynt i Advokatfirmaet Elden i Oslo.

Advokat Otto Roll har sluttet i Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange i Bergen, og begynt i Advokatfirma Stiegler i Bergen.

Advokat Ole Magnus Karlsen har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Schjødt i Oslo.

Advokat Martin Haukland har sluttet i Advokatfirmaet Wiersholm i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Haavind i Oslo.

Advokat Kjell Erik Grøsfjeld har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Stavanger, og har begynt som administrerende direktør i Kruse Smith Eiendom AS.

Advokat Sigurd Løkholm har sluttet i Norsk Flygerforbund på Lysaker, og begynt hos Samfunnsøkonomene i Oslo.

Advokat Endre Grande har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen i Bergen, og startet enkeltpersonforetaket Advokat Endre Grande på Nesttun.

Advokat Clas Olsen har sluttet i Visma Advokater i Bergen, og tiltrådt som partner i Guide Advokat i Bergen.

Advokat Camilla Sønderland Skjønberg har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Oslo, og begynt i Bane NOR SF i Oslo.

Advokat Knut Olav Fiane har sluttet i Accenture på Lysaker, og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Føyen Torkildsen i Oslo.

Advokat André Marthinussen Larsen har sluttet i Advokatfirmaet Krogstad i Trondheim, og tiltrådt som partner i Bjerkan Stav Advokatfirma i Trondheim.

Advokat Axel Lange har sluttet i Advokator Advokatfirma i Ålesund, og begynt i Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz i Ålesund.

Advokat Knut Martin Andreassen har begynt i Indem Advokatfirma i Oslo.

Advokat Hilde Magnusson har tiltrådt som partner i Borgen Advokatar på Voss.

Advokat Eivind Bryne har sluttet i Advokatfirmaet Forte på Lysaker, og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet SGB Storløkken i Oslo.

Advokat Odd Arne Nilsen har begynt i Hove & Co Advokater i Ålesund.

Advokatfullmektig Lisa Gutvik Sæther har sluttet i BDO Advokater i Trondheim, og begynt i Prétor Advokat i Trondheim.

Advokat Klaus Stabell har sluttet i Zurich Insurance Norway Branch i Oslo, og begynt i Marsh Norge i Oslo.

Advokat Harald Evensen har sluttet i Advokatfirmaet Selmer i Oslo, og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Føyen Torkildsen i Oslo.

Advokat Holger Hagesæter har sluttet i Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange i Bergen, og begynt i Advokatfirma Stiegler i Bergen.

Advokat Hågen Hansen har sluttet i Wikborg Rein Advokatfirma i Bergen, og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Bergen.

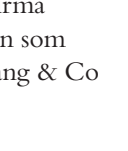
Advokat Kirsti Beate Ward har tiltrådt som direktør for eiendomsfaglig stab i divisjonen Knutepunkt og eiendom i Bane NOR SF i Oslo.

Advokat Elisabeth Eriksson har sluttet i Ernst & Young Advokatfirma i Stavanger, og begynt i Kraft Finans i Sandnes.

Advokat Harald Unhjem har trådt ut som partner i Advokatfirma FossBrynildsen, og trådt inn som kontorfelle i Burkeland, Lång & Co Advokatfellesskap.

SE JOBB-BYTTET PÅ NETT

Nå publiseres også jobb-byttene fra Nytt om navn-spalten på nett på Advokatforeningens egen stillingsportal Advokatjobb.no. Der finner du ledige jobber i bransjen, samt traineestillinger.

Informasjonen om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister, eller fra bidrag sendt direkte til redaksjonen@advokatbladet.no. Om informasjonen hentes fra registeret, vil du bli kontaktet før publisering.

Neste frist for innsendelse er 6. februar.

NB: Spalten er kun for Advokatforeningens medlemmer.

50 år siden

– INNSTILLING TIL ADVOKATERS REKLAME ER NOE OLYMPISK

Jeg skal ikke innlate meg på noen alminnelig karakteristikk eller gjennomgåelse av de gjeldende reklameregler, men vil innskrenke meg til å slå fast at de gir advokatene svært liten anledning til å utfolde en effektive reklame- eller akquisisjonsvirksomhet på ordi- nær måte.

(...)

Tross de mange angrep har reklame- reglene trosset enhver storm og har stått like urokkelige og opphøyede.

Nu ser det ut til at reglene også skal overleve den reform som er på trappe- ne som følge av revisjonsutvalgets inn- stilling, tatt inn i Advokatbladet nr. 8-9 1966. Hva våre reklameregler angår er endringene vesentlig redaksjonelle og forslaget innebærer ingen særlige let- telser i de gjeldende regler.

Det forekommer meg at den hersk- ende innstilling til advokaters reklame er noe olympisk i våre dager og repre-

senterer en fare for advokatstandens økonomi og fremtid.

(...)

Jeg er ikke klar over hvilke etiske eller kollegiale hensyn som tilsier at en advokat ikke skal drive en like god og effektiv reklame som hans konkurrenter i andre næringsgrupper.

Høyesterettsadvokat Arne Kobe, Norsk Advokatblad nr. 1 1967

STILLINGSANNONSER

Oslo kommune
Kommuneadvokaten

Kommuneadvokaten i Oslo er landets nest største offentlige advokatkontor. Vi har i dag 28 ansatte, herav 5 kontorstillinger. Kontoret har et høyt faglig nivå samt et hyggelig og uformelt miljø. Vi er et av landets mest varierte sivilrettslige advokatkontor. Kontoret betjener bystyret, byrådet og øvrige virksomheter i Oslo kommune.

Assisterende kommuneadvokat – Kommuneadvokaten

Vi har ledig stilling som assisterende kommuneadvokat. Assisterende kommuneadvokat er kommuneadvokatens stedfortreder og inngår i kommuneadvokatens ledergruppe.

Kontorets arbeidsoppgaver er juridisk og samfunnsmessig interessante og spenner over de fleste rettsområder innenfor både privatrett og offentlig rett. Oppgavene er nokså jevnt fordelt mellom prosedyre i domstolene og intern rådgivning.

Arbeidsoppgaver:

- Delta i saksfordeling og faglig ledelse av kontoret
- Oppfølging og deltagelse i administrative oppgaver og utvikling av kontoret
- Faglig rådgivning og prosessoppdrag.

Kvalifikasjoner:

- Solide juridiske kunnskaper og gode eksamensresultater. Kopi av vitnemål og relevante attester bes lagt ved søknaden.
- Advokatbevilling. Søker bør ha møterett for Høyesterett.
- Relevant arbeidserfaring
- Forståelse for kommunens rolle og oppgaver, herunder politiske prosesser
- Gode samarbeidsevner
- Kommuniserer klart og med autoritet

Søknadsfrist: 05.02.2017

OSLO
ADVOKAT-
FELLESSKAP

Vi får 3-4 ledige kontorplasser og søker etter omgjengelige kollegaer med egne porteføljer. Oslo Advokatfelleskap er et veletablert kontorfellesskap bestående av 20 advokater, med porteføljer innen de fleste rettsområder. Advokatfelleskapet vektlegger god faglig utveksling og et godt sosialt miljø.

Vi holder til i representative lokaler med rimelige felleskostnader, beliggende sentralt og med kort gangavstand til tinghuset.

Ta kontakt hvis du har spørsmål eller ønsker en uforpliktende samtale:

Advokat Karina Rankin 922 22 615 / kr@advokatfelleskap.no.

Advokat Berit Jagmann 906 64 637 / berit@advokatjagmann.no.

Oslo Advokatfelleskap,
St. Olavsgt. 28, 0166 Oslo

STILLINGSANNONSER

KONTORFELLESSKAP ELLER ANSETTELSE 1–3 ERFARNE ADVOKATER

Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS ble etablert i 2010. Vi holder til store, nyoppussede lokaler i Universitetsgata 22/24, vis a vis Det Juridiske fakultet. Vi tilbyr høyt kvalifisert juridisk bistand til bedrifter, organisasjoner og privatpersoner innenfor de fleste rettsområder. Vårt fokus er særlig fast eiendoms rettsforhold, pengekravsrett, kontraktsrett, arbeidsrett, idrettsjus og familie- og arverett. Alle våre advokater prosederer jevnlig saker for domstolene.

Som et ungt advokatfirma har vi ambisjoner om å befeste oss som et av de foretrukne advokatfirmaene i Oslo. Vår visjon er å være «Best Place to Work». Vi ønsker å knytte til oss engasjerte og faglig sterke jurister for å nå dette målet. Vi er i dag 10 advokater/advokatfullmektiger og tre sekretærer. Vi har økende oppdragsmengde og et etablert mål om vekst.

Vi vektlegger juridiske kunnskaper, sosiale egenskaper og kommersiell forståelse. Egen portefølje vektlegges i betydelig grad. Tilknytning i kontorfellesskap er også aktuelt. Tiltredelse etter nærmere avtale.

Spørsmål om stillingen kan rettes til advokat Are Aurlien aa@avco.no eller advokat Nils Jørgen Vordahl njv@avco.no, telefon 21 09 59 95. Skriftlig søknad i en samlet PDF fil sendes aa@avco.no.

Søknadsfrist: 1. mars 2016

Advokatfirma Hald & Co DA er Aust-Agders største advokatfirma med totalt 13 medarbeidere, hvorav ni advokater. Firmaet bistår private, næringsdrivende og offentlige etater, innenfor de fleste rettsområder. Vi har kontorer i Arendal og Grimstad.

Vi søker flere dyktige advokater/advokatfullmektiger

Som følge av stor pågang av saker ønsker vi å ansette 2-3 advokater eller advokatfullmektiger til våre kontorer i Arendal og Grimstad.

Søker du en stilling hos oss må du ha:

- en god juridikum og god juridisk teft
- gode evner til å samarbeide med mennesker i hektiske og krevende situasjoner
- velutviklede sosiale ferdigheter
- stor arbeidskapasitet

Vi tilbyr:

- konkurransedyktig lønn og øvrige betingelser
- et godt og engasjert fagmiljø
- gode rammer for videre utvikling av egen kompetanse og karriere
- mange hyggelige kollegaer

Søknad, CV og vitnemål sendes innen 15. februar 2017, til: post@haldco.no
Eventuelle spørsmål kan rettes til Ole Magnus Heimvik på telefon nummer: 99 79 64 14

For mer informasjon om stillingen og advokatfirmaet, se: www.haldco.no

www.haldco.no

Forslag om salærforhandlinger falt

Arbeiderpartiet fremmet før jul et forslag i Stortinget som innebar at regjeringen skulle legge frem ulike modeller for årlige drøftinger mellom staten og Advokatforeningen ved fastsettelsen av den offentlige salærsatsen. Senterpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne støttet forslaget, men det holdt ikke: Forslaget falt med 54 mot 48 stemmer.

– Også dyr er ofre

«Sammen er Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre med på å forme en ny justispolitikk der offeret settes i sentrum. Samarbeidet mellom disse fire partiene bidrar til tidenes løft for lov, orden og bekjempelse av overgrep mot barn», sa FrPs Ulf Leirstein i Stortingets budsjettdebatt.

«Til slutt har jeg lyst til å snakke om dyrene våre. For Fremskrittspartiet har det vært veldig viktig å få på plass et dyrepoliti. Vi ønsker et samfunn som skal stå på offerets side, uavhengig av om offeret har fire poter eller to bein. Jeg er derfor veldig stolt av at vi er i gang med å få på plass et landsomfattende dyrepoliti, noe som veldig mange mennesker har etterlyst i lang tid», sa Leirstein.

ADVOKAT / KONTORFELLE – LYSAKER

Advokatfirmaet Frøysaa og Bjørkgård AS er et fullservice advokatfirma som holder til i representative lokaler sentralt på Lysaker torg.

Vi ønsker å ansette dyktig advokat, helst med noe portefølje. Vi tilbyr også cellekontorer til nye kontorfeller. Våre lokaler er i dag innredet med 11 cellekontorer, møterom, resepsjon, fellesareal, kjøkken og spiseplass. De har god kontorstandard og kan enkelt tilpasses leietakers behov. Vi ønsker å leie ut 2 av våre kontorer.

Kom gjerne innom for en uformell samtale med oss. Konfidensialitet vil bli ivarettatt.

Ta kontakt med Magnus Frøysaa:

(47) 488 69 680 / mf@fbadvokat.no / Strandveien 13, 1326 Lysaker

- Sentral beliggenhet på Lysaker Torg.
- Direkte tilknytning til kollektivnettet for Stor-Oslo.
- Direkte ankomst til E18 og Ring 3.
- Umiddelbar nærhet til servicefasiliteter som post, bank, restauranter, matbutikk og helse.

ADVOKATFIRMAET
**FRØYSAA &
BJØRKGÅRD**

BOKTIPSET

Navn og alder: CATHRINE STAAL
ENGBRETSSEN, 44 ÅR
Tittel: ADVOKAT/PARTNER
Arbetssted: ADVOKATFIRMAET
YTTERBØL & CO,
SARPSBORG

Gift, to barn, Ingrid (15) og Thomas (12). Bor på Begby i Fredrikstad hvor ungene er engasjert i dans og fotball. Kjent for å være i overkant sosial og med mange «jern i ilden». Trener løping og styrketrening, og glad i å være sammen med venner; hjemme, borte, på hytta i Femsjøen eller på familiestedet i Spania. Hele familien er glade i alpint, og skiferie i de østeriske alpene i vinterferien 2016 ga mersmak og gjentas i år.

Hvilken bok har gjort sterkest inntrykk på deg, og hvorfor?

Litt vanskelig å svare på egentlig, men tror det må være romanen, Folket på Innhaug av Ann Karin Elstad og de øvrige bindene i denne serien om Innhaugfolket (Magret, Nytt rotfeste og Veiene møtes). Jeg leste bøkene i min ungdom og kan huske at jeg ble veldig oppslukt og fasinert, særlig av personskildringene i bøkene.

Handlingen foregår over tre generasjoner fra cirka 1810-1870. Bøkene skildrer gammel bondekultur, med vekt på sterke kvinneskildringer, hvor nåtidens kvinneidealer tilbakeskrives til en gammel tid. Særlig beskrivelsene av kvinner som sloss mot omgivelsenes fordømmelse er sterke og huskes godt. Jeg valgte å skrive særoppgave om Ann Karin Elstad med utgangspunkt i denne serien, da jeg gikk på videregående.

Hvordan velger du lesestoff?

Litt tilfeldig egentlig, mest tips fra andre og forslag via mediene. Jeg bruker

hovedsakelig Kindle lesebrett og kjøper det meste av bøkene mine via Amazone, og da på engelsk. Via Kindle får jeg også en del anbefalinger og tips om bøker jeg bør lese, og på den måten kommer jeg ofte bort i mer «ukjente» forfattere.

Jeg er ganske glad i krimromaner og har lest det meste av bl.a. Lars Kepler, Jake Needham, Harlan Coben og John Grisham. Ellers er jeg ganske «rund» og kan lese alt fra Hunger Games til Prosessen av Kafka.

Hvis du skal kjøpe en bok til en god venn, hvilken vil du kjøpe?

I am Pilgrim av Terry Hayes. Utrolig fengende fra begynnelse til slutt og min favoritt i 2016.

Hvilken er den neste boken du skal lese?

Akkurat nå har jeg lastet ned Paris for One av Jojo Moyes og The Whistler av John Grisham, som jeg gleder meg til å ta fatt på.

Kan du anbefale en fagbok?

Jeg må innrømme at jeg (nesten uten unntak) kun leser fagbøker i forbindelse med tvister jeg jobber med. Siden jeg driver mye med personskadesaker og fast eiendom, er det stort sett faglitteratur rundt disse fagområdene som blir lest. Personlig synes jeg fagbøker i erstatningsretten skrevet av Morten Kjelland er å anbefale.

Leser du e-bøker?

Ja, se punkt to!

Hvem vil du utfordre (og litt om hvorfor)?

Jeg har de siste årene blitt kjent med to driftige og flinke damer som driver Advokatfirmaet Solberg Sandtrø i Rygge. Jeg vil gjerne utfordre en av dem, Hege Solberg Sandtrø. Hun er lidenskapelig opptatt av personskaderetten i sitt yrke, men det kunne være interessant å høre hva som engasjerer henne på fritiden.

ADVOKATER I NYHETENE

52.000 FIKK HJELP

Hele 52.000 personer fikk juridisk bistand fra Huseiernes Landsforbund i 2016, forteller advokat Anders Leisner i forbundet, som er leder for medlemsrådgivning.

Til Bladet Vesterålen forteller han at husleietvister er det temaet forbundet får flest henvendelser om. Den store mengden henvendelser «vitner om et stort behov for lavterskeltilbud på juridisk rådgivning», sier han til avisen.

Spørsmål om drift av sameier og borettslag, konflikter etter salg av nye og brukte boliger, spørsmål om bygningsrett, skattespørsmål og nabotvister topper listen over temaer som forbundet får henvendelser om.

FBI HACKET NORDMENN

Kongsvinger-advokat Jørn Mejdell Jakobsen krever en redegjørelse fra Kripos om hva som har skjedd i forkant av pågripelsen av hans klient (32) fra Hedmark: Klienten ble høsten 2015 pågrepet for å ha vært inne på nett-

stedet Playpen, som viser overgrepssbilder av barn, skriver Adresseavisen.

Til sammen syv nordmenn ble pågrepet for å ha vært inne på Playpen på et tidspunkt da FBI hadde tatt kontroll over siden. «Hacking som politimetode, da kalt dataavlesning, var ikke tillatt i Norge i 2015. Først på høsten i fjor ble dette lov, etter en lovendring. Amerikanske FBI har uansett ikke anledning til å bryte seg inn i PC-er som står på norsk jord», skriver Adresseavisen.

Kripos fikk oversendt nordmennenes IP-adresser fra FBI, og ga

disse videre til lokalt politi i Norge, men «uten å oppgi at opplysningene var innhentet som følge av datainnbrudd begått av amerikanere i Norge», skriver avisen. Førstestatsadvokat Bjørn Kristian Soknes sier at «det burde vært opplyst om metodebruken til regional påtalemyndighet og dernest til forsvarerne, slik at det kunne vært prosedert rundt bevisene i retten. Det er kritikkverdig at det ikke skjedde».

TILBAKE TIL KLUGE

Nylig avgått statssekretær i Justisdepartementet, Ove Vanebo, går tilbake til advokatjobb i Kluge, der han skal jobbe i faggruppen for arbeidsrett og personvern, skriver Dagsavisen. Før han ble statssekretær, var Vanebo tilknyttet Kluges faggruppe for prosedyre og offentlighet.

RASER MOT FORSLAG

NRKs juridiske direktør Olav A. Nyhus er svært kritisk til Forsvarsdepartementets forslag til såkalt digitalt grenseforsvar: «Forslaget innebærer at myndighetene kan få tilgang til alle metadata og innholdsdata fra alle nordmenn, ikke bare de som er mistenkt for noe kriminelt. (...) Systemet begrenses ikke til kommunikasjon mellom personer, men vil også omfatte informasjon som den enkelte lagrer på sin mobiltelefon kun for egen bruk», skriver Nyhus, som mener at forslaget «bryter med grunnleggende menneskerettigheter knyttet til personvern og ytringsfrihet», skriver Nyhus i NRKs høringssvar.

Forslaget er i strid med kildevernet og med EU-retten, påpeker han, og viser til den nylig avsagte storkammeravgjørelsen fra EU-domstolen om Storbritannias og Sveriges datalagringslovgivning, som slår fast at generell og ikke-diskriminerende lagring av metadata er i strid med EU-retten.

Dommerforeningen, på sin side, «er svært kritisk til forslaget om opprettelse av særdomstol», og til «forslaget om at kontrollen skal skje i E-tjenestens lokaler», og skeptisk til forslaget om at dommere som skal behandle saker om digitalt grenseforsvar skal kurses spesielt av E-tjenesten.

«Forhåndskursing kan skape uheldige psykologiske bindinger mellom E-tjenesten og den enkelte dommer», skriver foreningen i sitt høringssvar.

FRA ELDEN TIL DOMSTOLEN

Elden-advokat Astri Aas-Hansen har fått ny jobb som dommer i Oslo tingrett. Aas-Hansen var i en årrekke statssekretær i Justisdepartementet for Knut Storberget og Grete Faremo fra Arbeiderpartiet.

XORD

Frafallet	↗	Handels-avtale	↘	Dyr Hedre	Forlange Stillhet	↗	Lag-manns-rett
Reiste krav om							
↙							
Hoved-stad							
Sinte							
↙					Destil-leri	↗	
Gresk bokstav				Leker	↘	For-sikring	
Pluss							
↙		Over					
		Gli					
Spise						§	
Tette-middel							
↙			§	Risiko (om-vendt)		Vrang	
Bråket							
Selskap							
↙		Anfall	Styring Sterkt				
Garvet							
Rusbruk							
↙							

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningsordet til redaksjonen@advokatbladet.no innen 6. februar. Vi trekker ut en vinner som får fem flaxlodd i posten.

Vinneren av kryssordet i desember er Ole Jørgen Frostad fra Trondheim. Vi gratulerer! Løsningsordet var ARBEIDSMILJØLOVEN.

SoMeSoMeSoMeSoMe

■ Bing Hodnølands surfelegende **Jon Wessel Aas** oppfordret folk på Facebook som uttaler seg om Mahad-saken og tap av statsborgerskap til å sette seg skikkelig inn i saken:

«Når det gjelder Mahad-saken og reglene om tap av statsborgerskap (for dem som har fått dette etter søknad i sin tid), bør folk som uttaler seg, sette seg litt inn i reglene (som Stortinget har vedtatt om dette), og som på dette punktet formelt sett er innenfor Europarådets konvensjon om statsborgerskap. Konvensjonens artikkel 7 åpner for å tilbakekalle et statsborgerskap også der tilbakekallet fører til statsløshet, dersom ugylldighetsgrunnen skyldes at vedkommende mot bedre vitende har gitt de uriktige opplysningene eller har fortiet forhold

av vesentlig betydning for vedtaket. Hvorvidt et tilbakekall i den enkelte sak ellers vil stå seg, beror selvsagt på en konkret vurdering, og der vil også forholdsmessighetsbetraktninger måtte spille inn. Saksbehandlingen må også være rettsikker.»

■ Eiendomsrådgiver **Kjetil Folkestad** fra Advokatene i Vika, var enig: «Det er riktig, Wessel-Aas. Det er for mange som på tynt grunnlag og meningsløse måter sier seg uenige med gjeldende regler, regler det ofte har tatt mange år å utarbeide. Vi driver ikke med lovendringer hver gang noen misliker gjeldende ordninger. Man må spørre om det er verdt det, og om tiden for endring er rimelig inne. Lovverk fra 2005, som et bredt Stortingsflertall stile seg bak, er det vanligvis ikke grunn til å revidere med det første.»

■ Forsvarsadvokat **John Christian Elden** har et litt annet syn, og på spørsmål fra forfatter og menneskerettighetsaktivist **Sigmund Aas** om rettsikkerheten i tilbakekallssaker er dårlig, svarer han: «Rettsikkerheten er ikke så verst, men forutsetter at forvaltningen gir oppsettende virkning av et søksmål, slik at vedkommende fortsatt har statsborgerskap og jobb mens saken behandles. Det er dessuten idioti å frata

jobbretten, da vi bare flytter vedkommende fra å være en samfunnsstøtte og skattebetaler til å bli sosialklient. Statsløse kan uansett ikke sendes ut av landet.»

■ I likhet med en rekke andre advokatfirmaer tok **Wiersholm** turen til Tromsø for å delta på arbeidslivsdagene: ALD Tromsø

Henrik@advokatbladet.no

Følg Advokatbladet på Facebook, Twitter og Instagram @Advokatbladet

ANNONSE

STINESOFIES § STIFTELSE
en barndom uten vold

Testamentarisk gave til en barndom uten vold!

Stine Sofies Stiftelse arbeider for at alle barn skal få en oppvekst og en barndom uten vold og overgrep!

Det er estimert at omlag 100.000 barn i Norge lever med vold og overgrep hver dag. Den testamentariske gaven går direkte til vårt arbeid for en barndom uten vold.

Gaven er fritatt arveavgift.

Telefon - 37 29 40 90 ● E-post - post@barnerett.com

ANNONSEINFO

ANNONSEANSVARLIG
Jannicke Isaksen
marked@advokatbladet.no
Mobil: 414 14 440

26.000 LESERE (TNS GALLUP)

ANNONSEPRISER 1. JANUAR 2017

1/1 – 216 x 286 (inkludert 3 mm utfallende)	kr. 19.400
2/3 – 116 x 234	kr. 17.200
1/2 – 176 x 123	kr. 14.250
1/4 – 176 x 58/116 x 83	kr. 9.400
1/6 – 56 x 123/116 x 58	kr. 5.500

Se fullstendig formatliste på nett: advokatbladet.no

Andre formater etter avtale.

Bilagspris: 4-sider løst, pris 25 000, gramvekt inntil 20 gram.

Andre formater etter avtale.

Byråprovisjon 3 %, formidlingsgodtgjørelse 1,5 %
Alle priser er eks. mva.

UTGIVELSER 2017

Nr	Bestillingsfrist annonser	Utgivelser
1	12. januar	25. januar
2	9. februar	22. februar
3	9. mars	22. mars
4	13. april	28. april
5	18. mai	31. mai
6/7	15. juni	28. juni
8/9	17. august	1. september
10	21. september	4. oktober
11	26. oktober	8. november
12	30. november	13. desember

advokatjobb.no

Prøv en annonse på Advokatjobb.no

Bransjens egen jobbportal!

Ledige jobber innenfor juss-Norge samlet på ett sted.

Du treffer både jobbsøkere og advokater som er ute etter å orientere seg i markedet.

Gratis, rullerende Nytt om navn-funksjon profilerer alle som har byttet jobb.

Vi har gunstige årsavtaler!

1-5 annonser: 7.500 kroner

6-20 annonser: 14.000 kroner

21-50 annonser: 30.000 kroner

Skreddersy dine annonser til alle våre plattformer!

Kontakt oss for et pakketilbud.

Advokaten

ADVOKATBLADET

REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Telefon: 22 03 50 50
Mobil: 915 59 602

REDAKSJONSRAÐ

Steinar Mageli (leder)

Jon Wessel-Aas

Gunhild Lærum

Ina Lindahl Nyrud

Emanuel Feinberg

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

TIPS REDAKSJONEN

Redaksjonen tar gjerne imot tips til reportasjer.

tips@advokatbladet.no

Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mette Håtvædt Tønsberg
mette.tonsberg@07.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no, Aurskog
Telefon: 63 86 44 00

Advokatbladet ønsker å arbeide etter regler for god presseskikk slik de er nedfelt i Vær Varsom-plakaten. Ta kontakt med redaksjonen dersom du mener deg urimelig behandlet i en omtale. Du kan også klage direkte til Pressens faglige utvalg,

Rådhusgt. 17, 0158 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40
Faks: 22 40 50 55
E-post: pfu@np-nr.no

ADVOKATFORENINGEN

*THE SECRET
TO BEAUTIFUL SKIN?
NEVER TOUCH
ORDINARY PEOPLE!*

Advokathjelp for folk flest

help.no